Latvija
AMERIKA

Nr. 73. TREŠDIEN, 1961. GADA 13. SEPTEMBRĪ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTAVIS SAV. VALSTIS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL. POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, SEPTEMBER 13, 1961.

EDVINS MEDNIS

KO TAS NOZĪMĒ?

Ir jau pagājuši gadu gadi, kopš no Vašingtonas bieži vien ir dārdējuši bargi vārdi, — tikai tiem nav sekojuši darbi. Tas sākās jau ārlietu minstra (valsts sekretāra) Dallesa laikā, un pa reizei ir pastiprinājies arī pašlaik. Dažreiz iedārdas tādi vārdu pērkoņi, ka varētu sākt domāt: nupat ies vaļā, tūlīt kaut kas sāksies! Bet tam visam seko nogaidīšana, tukšums un klusums, līdz atkal ieskanas vārdu pērkoņi.

Kāpēc tas tā, ko tas nozīmē, — būs bieži pabrīnījies latviešu lasītājs, kas biežāk ieskatās amerikāņu vai kanadiešu presē, nekā savējā. Mūsu prese bieži vien ir komentējusi šīs izdarības, bet šoreiz varam atsaukties arī uz pašu amerikāņu komentāriem un tieši uz tiem, kuŗus par jaunāko grāmatu „Kāda nedrošā tradicija" sniedz ASV nedēļas žurnāls Newsweek. Šī grāmata ir veltīta ASV 14 ārlietu ministriem, kas turpinājuši šīs „nedrošās tradicijas" ārpolitikā, pie kam jo stingra valoda ir vērsta uz laikmetu, kas sekojis pirmam pasaules karam. Šai laikmetā valsts sekretāru (ārlietu ministru) vara un ietekme ārkārtīgi pieaugusi, bet reizē ar to pieaugusi arī viņu nedrošība un bezdarbība, jo ar morāliskām pamācībām ir mēģināts nereti aizstāt darbības trūkumu.

Trumena ieceltais ārlietu ministrs Dins Ečesons gan bijis spējīgs vīrs, bet ar savu atklātību un aso mēli daudzus nokaitinājis, sevišķi labā spārna politiķus. To visu ņēmis vērā Dalless, kas nācis par ministru prezidenta Eizenhauera laikā un kas visu laiku iepriecinājis labā spārna politiķus ar krasiem un droši izteiktiem saukļiem, kas aizseguši to pašu veco politisko līniju un kas īstenībā nekad nav piepildīti. To bija labi izpratuši arī angļi; „London Economist" šo ārpolitiķu bija dēvējis par daudzrunīgas bezdarbības spektakli.

Stāvoklis nav nekō mainījies arī pašlaik, un mēs dzirdam to pašu daudzrunību, kas nu cenšas pieskaņoties kreisākām ļeb liberālākām aprindām. Maskavas radiofons nu ievērojami izpušķojis savus raidījumus ar izvilkumiem no Cestera Bovles runām, kas šeit ir ārlietu viceministrs. Jo stingrus vārdus pa reizei pasaka arī Dins Rasks un tad — izrādījās, kā tas izliekas labāk. Stipri pazīstama līnija ir arī Stīvensona kungam, un daudz netrūka, ka viņš kopā ar Maskavu būtu nobalsojis pret Franciju Tunisijas nesenā iesnieguma jautājumā Apv. Nācijās, ja vien nebūtu ieskanējušies kāda vēl augstāka balss no galvaspilsētas un ieteikusi labāk atturēties nō pretbalsošanas.

Negribēts humors ieplaiksnījās dažās stingri ieturētās runās, kas it kā bija domātas Chruščeva pabaidīšanai, jo tanīs bija izceltas arī amerikāņu rūpes par maskaviešu valsts drošību, bet bija aizmirsts, ka tieši maskavieši ir tie, kas runā par nemitīgo revolūciju un nemitīgi cenšas pabāzt visu pasauli zem sava karoga. Nu šīs pabāšanas kandidāti sāk izteikt bažas par šo neataidigo pabāzēju . . . drošību. Kāds traģisks humors, pie tam negribēts! Tādas ir runas un balsis, kas pa reizei iedārdās no augstām vietām un nereti atstāj lielu neskaidrību un neizpratni.

Tā tas bija arī pēc neveiksmīgā iebrukuma Kubā, kas vēl jāuzskata par lielu un maznoskaidrotu mistēriju, jo tad atskanēja spēcīgas pēcrunas: Šī ir mūsu pēdējā neveiksme, jo nākošo reizi mēs pratīsim aizstāvēt, kas jāaizstāv un panākt, kas jāpanāk.

Diemžēl, Maskava pārāk ātri palaida vaļā Berlines krizi un atkal neizšāva nevienu lielgabala šāvienu, kad to priekšā sāka izaugt lielā un aizkarošā Berlines siena. Ja būtu iešņākusies kaut viena rokas granāta, iespējams, ka to būtu sadzirdējuši arī austrumi, bet līdz šim atkal ir tikai runāts un demonstrēts.

Nu Rietumi lēnām, ar vilcināšanos mobilizē rezerves, bet piemirst, ka daudz lielākas rezerves tos sagaidītu apspiestās zemēs verdzinātās tautās. Un no Rietumu galvaspilsētām nav vēl atskanējusi neviena balss, kas iedrošinātu tos, vai atdzīvinātu to cerības. Kad prezidenta vietnieks bija aizlidojis Rietumberlīnē, gaidīja, ka Chruščevs tāpat steigsies uz Austrumberlīni, bet viņš bija mierīgi atgriezies savā atpūtas vietā pie Melnās jūras.

Pašlaik ASV iesauc rezervistus, un reizē ar tiem armijā iesauc arī daudz jauniešu, kuŗu starpā ir prāvs skaits latviešu, līdz ar ko starp mums vēl pastiprinājusies interese par lielās politikas šacha gājieniem. Un jautājumi, — ko tie nozīmē, kļuvuši vēl dziļāki un noteiktāki.

DIFENBĒKERS RUNĀ

Kanadas premjērs uzsver līdztiesīgumu atombumbu lietošanā un stingru stāju Berlīnē.

Otavā, 12. septembrī (igr). Ministru prezidents Difenbēkers vakar parlamentā teica runu, pieskardamies ārpolitikas problēmām. Viņš pārmeta Savienotajām Valstīm separātismu, uzsākot atomu izmēģinājumus, nesazinoties ar pārējām NATO valstīm. Prezidents, cilādams Berlines jautājumu, izvirzīja domu, ka Berlini varētu neitrālizēt UNO uzraudzībā. Runātājs brīdināja, ka jauna rietumu piekāpšanās austrumu draudu priekšā un Rietmberlines iedzīvotājiem solītās brīvības garantijas ignorēšana varētu pilnīgi satricināt jau tā iedragāto Rietumu prestižu un nozīmētu lielāko komūnisma uzvaru kādu Chruščevam jebkad izdevies panākt.

Otavā patlaban viesojas NATO ģenerālsekretārs Dr. Stikkers, kuŗš ieradies apspriest taktikas jautājumus ar Kanadas valdību.

Viņš deklarēja viedokli, ka visām NATO valstīm jābūt līdztiesīgām atomu ieroču lietošanā, kontroli paturot NATO spēku virspavēlniecībai. Vaicāts pēc komentāriem Berlines situācijā, Dr. Stikkers izteica pārliecību, ka krievi karu Berlines dēļ nesāks. „Taču, ja agresors sāktu pielietot bruņotu spēku, mums jābūt gataviem atbildēt ar to pašu," izteicās NATO ģenerālsekretārs.

PĀRTRAUC ATOMSARUNAS ŽENĒVĀ

PADOMJU SAVIENĪBA TURPINA ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMUS ZEMES ATMOSFAIRĀ

Ženēvā. Pēc 340 sēdēm 34 mēnešos uz nenoteiktu laiku pārtrauktas bezcerīgās atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai. Sav. Valstīs, Anglija un Padomju Savienība minēto jautājumu nolēma nodot Apvienoto Nāciju pilnsapulcei. Kamēr Rietumu diplomāti vēl izteica zināmu cerību, ka Ženēvas sarunas varētu tikt atsāktas pēc pilnsapulces rudens sesijas noslēguma, Padomju delegācijas vadītājs Tsarapkins lika saprast, ka Ženēvas konference jānoraksta zaudējumos, un ka par atomsarunu atsākšanu varēs sākt domāt tikai tad, kad sabiedrotie piekritīs to ietilpināšanai vispārējās atbrunošanās sarunās.

Kad pēc ilgas un slepenas gatavošanās Padomju Savienība pēkšņi atsāka atomieroču mēģinājumus zemes atmosfairā, Sav. Valstu prezidents Kenedijs un Anglijas ministru prezidents Mekmillens aicināja Chruščevu šāda veida mēģinājumus neturpināt, aizrādot, ka tas var radīt radioaktīvitātes pieaugumu cilvēku veselībai kaitīgos apmēros.

Krieviem tika dots laiks apdomāties un atbildēt līdz šā gada 9. septembrim. Chruščeva atbilde arī pienāca, un, proti, ka Padomju Savienība mēģinājumus ne tikai kā nepārtrauks, bet tos turpinās arī nākotnē. Rietumu lielvalstu valdību galvām Chruščevs paziņoja, ka atomieroču mēģinājumi tiks pārtraukti tikai tad, kad sabiedrotie akceptēs Padomju Savienības priekšlikumus Vācijas miera līgumam un vis-

(Nobeigums 8 lpp.).

SPORTS DZIESMU SVĒTKU LAIKĀ

Augšē: Spēļu lielākais pārsteigums bija sieviešu volejbolā. Pirmo reizi Kanadas vienība uzvarēja „amerikānietes". Uzņēmumā Kanadas latviešu sporta dzīves vad. J. Ādminis pēc cīņas pasniedz Kanadas vienības kapt. Z. Griķei daiļamatnieka H. Lapiņa (Niagarā) darinātu latvisko kausu. Viešņas — „amerikānietes" spēcīgi aplaudē. Apakšā — dziesmu svētku laikā notika sporta kongress. Uzņēmumā grupa 7. L.S.P. brīvajā pasaulē sanāksmes dalībnieku. No kreisās: J. Ādminis, E. Oliņš, ALA's sporta biroja vadītājs A. Zāģeris, G. Gubiņš un A. Graudiņš. Aizmugurē: V. Sulims, L. Lusārs, E. Skuģiņš un A. Grīnbergs. J. Liģera uzņēmumi.

VAI VIESUĻVĒTRA APDRAUDĒS ARĪ KANADU?

LAIKS KĻŪS VĒSĀKS UN GAIDĀMS LIETUS

Jau trešo dienu Savienoto Valstu dienvidu piekrastē trako viesuļvētra Carla, kas, nākdama no Meksikas līča, ar milzīgu sparu posta Teksasas un Luisianas štatu pilsētas un ciemus. Vēja ātrums vietām pārsniedzis 100 jūdzes stundā, un vētras ietekmē jūras limenis dažuviet cēlies par 15 un vairāk pēdām, appludinot piekrastes rajonus, kādā sakarībā jau ap 250.00 cilvēku palikuši bez pajumtes un bijuši spiesti pamest savu iedzīvi, lai glābtos no plūdiem un vētras postījumiem. Visai spēcīgais orkāns, kāds Teksasas piekrastē nav piedzīvots kopš 1900. gada, sācis virzīties zemes iekšienē uz Houstonas un Austinas pilsētām. Viss apgabals līdz pat Fort Worth un Dallasai izsludināts par apdraudētu, un tur norit cilvēku evakuācija. Viesuļvētras centrs strauji virzās uz ziemeļiem ar nemazinātu sparu, radot dibinātu satraukumu arī kaimiņu štatu iedzīvotājos. Prezidents Kenedijs telefoniski pilnvaroļis attiecīgo štatu gubernātorus enerģiski iejaukties palīdzības sniegšanā vētras posta apdraudētiem iedzīvotājiem, atvēlot glābšanas organizēšanai federālos līdzekļus.

Drāmatiskas ainas risinās apgabalos, kuŗiem pāri veļas ūdens masas; glābiņu meklē ne vien cilvēki, bet arī plēsīgi zvēri un indīgi rāpuļi. Visādu mūdžu un bīstamo klaburčūsku miriades apdraud bēgļus, kamdēļ nozīmēti īpaši policijas un mednieku kadri rāpuļu un plēsoņu atvairīšanai.

Cik tālu virzīsies Carla, patlaban grūti paredzams, taču meteoroloģijas lietpratēji domā, ka līdz Kanadai, kā tas notika 1957. gadā, viesulvētra neatnāks, zaudēdama jaudu un izplēnēdama jau ASV vidienas štatos. Katrā ziņā vētras sekundārā iedarbība būs izjūtama simtām jūdžu radiusā, izpaužoties stipros vējos un lietus gāzēs.

Toronto karstākā diena kopš 1931. gada bija š. g. 11. septembris, kad termometrs ēnā rādīja 92° F un mitruma indekss pārsniedza 80. Turpmākās dienās meteoroloģiskais birojs paredz tropiskā karstuma mazināšanos, temperatūrai ievirzoties 70 grādos.

VILŠANĀS PRESES KONFERENCĒ

Ar lielu interesi bija gaidīta Kanadas jaunās partijas vadītāja T. C. Daglesa pirmā preses konference Toronto, King Edward viesnicas Colonial zālē. Preses pārstāvji bija ieradušies sevišķi kuplā skaitā, cerēdami uz daudz jaunumiem, bet jaunās demokrātu partijas vadītājs nekā jaunā nevarēja pateikt. Vienīgais jaunums, ja tā varētu teikt, bija Kenedija administrācijas nokritizēšana par atomieroču izmēģināšanas atsākšanu. Šāds solis esot nepareizs, kaut arī Padomju Savienība pirmā atjaunojusi atomieroču izmēģināšanu. Par pašreizējo saspīlējumu Berlīnē, 56 g. v. Saskačevanas premjērs izteicās: „Ir visiem skaidrs, ka šoreiz nav runa par teritoriālo piederību, bet gan par Austrumvācijas atzīšanu vai neatzīšanu." Tālāk Dagless izlīrzāja Kanadas farmeŗu un strādnieku attiecības, kā arī medicīnas, sociālizēšanas plānu.

Iespējams, ka konference būtu bijusi spraigāka un interesantāka, ja kanadiešu žurnālisti būtu uzstādījuši nopietnākus un pārdomātākus jautājumus. Nav šaubu, ka šodien laikrakstu lasītājiem tieši vislielākā interese par ārpolitiku, tādēļ jautājumi šajā virzienā bija visvairāk nepieciešami. Šī preses konference arī pierādīja, ka Daglesam nav „fotografiska atmiņa", kā tas bieži tiek citēts kanadiešu presē. Vēl jāpiebilst, ka NDP vaditājs Toronto uzturēsies trīs dienas un uzrunās arodbiedrību vaditājus un sociālo organizāciju locekļus.

KRIEVU VALODA KUBAS SKOLĀS

Havanā. Kubas ministru prezidents Kastro izrakstījis no Maskavas 100 „profesoru", kas mācītu krievu valodu 2000 Kubas skolotājiem un kas, savukārt, savas jaunās zināšanas nodotu tālāk pa skolām visā Kubā. Kastro sacija, ka acumirkli krievu valoda ir vissvarīgkā pasaulē — tādēļ, ka Padomju Savienība zinātnē aizgājusi priekšā visām pārējām valstīm. Arī angļu valoda jāmācās, jo nākotnē sagaidāmas sociālas pārmaiņas angliski runājošās valstis." Katru dienu mums būs jārunā angliski ar Ziemeļamerikas revolūcionāriem," pravietoja Kastro. Pēdējais apgalvoja, ka lasīt un rakstīt neprašana pēc viena gada Kubā vairs neeksistēs. Pašreiz gan vēl esot miljons illiterātu, bet tos intensīvi apmācot 310.000 Kubas studentu un strādnieku. Kastro aizrādīja, ka mācīšana veiktos daudz labāk, ja to netraucētu imperiālisti. Imperiālisti organizējot bandas, kas klusās vietinās, jo sevišķi kalnu apgabalos, uzbrūkot ceļojošiem skolotājiem. Imperiālisti, Kastro uztverē, vainīgi arī pie fakta, ka liels skaits Kubas techniķu un ārstu gribot atstāt savu zemi, un daudzi jau to izdarījuši. Sacija Kastro: „Man ir vienalga, vai ārsti ir par, vai pret revolūciju. Es tikai gribu, lai viņi paliek un glābj dzīvības." Ironiski, ka tieši tā iemesla dēļ ārsti mēģina tikt no Kubas ārā.

PĒKŠŅI PAZUDIS TORONTO FOTOGRAFS UN REŽISORS VALDIS SKUDRA

VAI VIŅŠ DEVIES UZ LATVIJU?

Tikai šinīs dienās Toronto latviešu uzzināja, ka pirms pāris nedēļām Toronto mīklainā kārtā atstājis režisors un plaši pazīstamais mākslas fotografs Valdis Skudra. Viņš, neinformējot pat tuvākos draugus un darba biedrus, 26. augustā ar autobusu devies uz Ņujorku un pēc tam izbraucis uz Eiropu. Ir daži minējumi, ka V. S. devies uz Latviju, kaut šādām valodām trūkst galīga apstiprinājuma. V. Skudra, kas bija pazīstams kā režisors pie DV teātŗa trupas, devies ceļā, paņemot līdz tikai vērtīgākās lietas, kā uzvalkus un dārgākos foto aparātus. Par šo notikumu bija pārsteigti ne tikai Toronto latvieši, bet vēl vairāk V. Skudras īrnieki un Ken Wiles nekustamo īpašumu aģentūra.

Pēdējās pārstāvis mūsu līdzstrādniekam izteicās:

„Bijām pārsteigti uzzinot, ka mūsu klients atstājis Toronto, nebilstot mums iepriekš ne vārda. Studiju Blūra ielā bijām izrentējuši V. Skudram uz 6 gadiem, bet tajā viņš nodzīvoja tikai nepilnus 7 mēnešus. Tā kā ar šādu soli ir lauzts līgums, tad mums atliek tikai viena iespēja — pārdot visus studijas piederumus, kas tur vēl atrodas, t. i., ja viņš neatgriežas atpakaļ 90 dienu laikā." Tālāk Ken Wiles firmas pārstāvis paskaidroja, ka studijā palikušas daudzas vērtīgas lietas: gleznas, foto portreti, gaismu pnožektori un dažāda lieluma foto aparāti. Arī visa korespondence atstāta uz rakstāmgalda.

Īrniece Isabella Brauna šo notikumu papildināja sekojoši: — „Mēs bijām visu laiku labos draugos ar namatēvu, bet par savu braukšanu uz Eiropu viņš mums iepriekš nekā neminēja. Tikai 31. augustā pienāca vēstule no Ņujorkas, kuŗā V. Skudra īsos vārdos paziņoja: „Esmu ceļā uz Eiropu. Nekad vairs nebraukšu atpakaļ. Neskumstiet par manu rīcību." Par pēdējo teikumu sevišķi nesaprašanā bija Toronto policija, kas īsi pēc V. S. aizceļošanas ieradās viņa pamestajā studijā."

Isabella Brauna, kuŗai tagad ar savu vīru nāksies meklēt citu dzīvokli, vēl piebilda: „Interesanti, ka šis cilvēks bija devies prom, atstājot visu vaļā — durvis un logus. Katrs šādā gadījumā varēja ieiet viņa darba telpās un piesavināties daudz vērtīgu priekšmetu."

Fakts, ka V. S. nedomā atgriezties Kanadā, atspoguļojas arī pārējās vēstulēs, kas saņemtas no Ņujorkas īsi pirms izlidošanas uz Eiropu.

Anita Bencone izsakās: „V. Skudra savā vēstulē lūdza, lai es paziņoju visiem DV teātŗa laudīm, ka viņš atstājis Toronto uz neatgriešanos." Līdzīga satura vēstuli saņēmis V. Skudras bij. asistents, lietuvietis Benis Tarvidas. Pēdējais saņēmis arī studijas atslēgu nodošanai Ken Wiles māju pārdevējiem.

Par režisora aizbraukšanu jo pārsteigts izrādījās vēl Aleksandrs Kretulnieks, ar kuŗu V. Skudra bija bieži redzams kopā pēdējā laikā. Mūsu korespondentam A. Kretulnieks izteicās: „Pēdējo reizi, kad satikos ar V. S., viņš man nekā neminēja par projām braukšanu. Tomēr jocīgi likās, ka viņš man uzdāvināja gleznu. (V. Skudra bieži vaļas brīžos mīlēja gleznot, ref.). „Vai tad tā uz šķiršanos?", es jautāju. Un mana jokošanās jau pēc nedēļas izrādījās patiesība."

Visbeidzot vārds fotografam A. Jānītim. „Kādu dienu V. Skudra man piezvanīja un apjautājās, vai es nevēloties iegādāties vērtīgus foto aparātus par lētu naudu," teica A. Jānīts, „bet toreiz man nebija laika. Viņš vēl paskaidroja, ka vēloties studiju likvidēt. Vēlāk ,kad ierados pie Luna foto studijas, tā bija noslēgta. Kaimiņi zināja stāstīt, ka fotografs aizceļojis uz neatgriešanos. Tā mūsu darījums izpalika."

Kādēļ V. Skudra tik pēkšņi atstāja Toronto? Iemesli šeit var būt vairāki: financiālie apstākļi, izirusī laulības dzīve u. c. Tikai laiks rādīs patiesos iemeslus. Nobeigumā jāpiebilst, ka V. Skudra ieradās Kanadā 1948. gada sākumā un visai aktīvi darbojās latviešu sabiedrībā, īpaši daudz laika veltot DV teātrim Kanadā. Bez tam viņš bija pazīstams kā dedzīgs komūnisma apkarotājs, tādēļ vēl vairāk jāšaubās, ka viņš būtu izšķīries atgriezties dzimtenē.

Egs.

Tāda tagad izskatās „Luna" foto studija Blūra ielā, rietumos. Uzņēmumi (pa l.) ir V. Skudras uzņemti, bet uzraksts (pa kreisi) liecina, ka bij. īpašniekam telpas vairs nepieder.
A. Kalniņa foto.

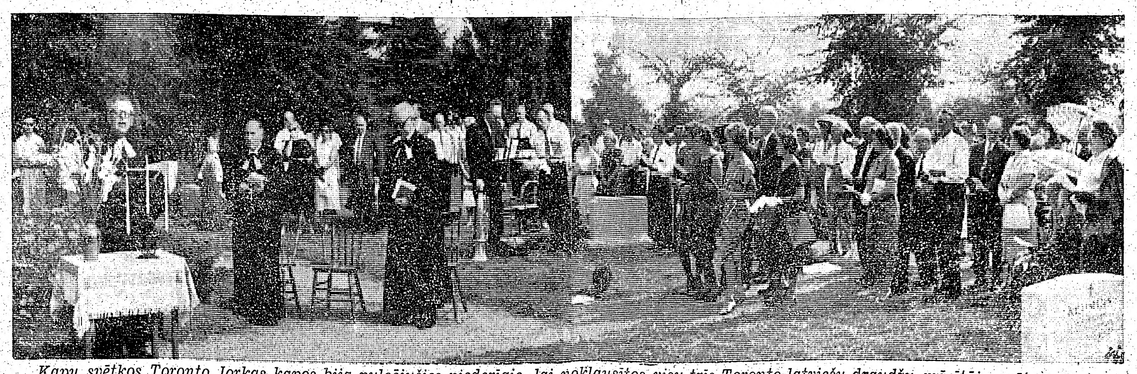

Kapu svētkos Toronto Jorkas kapos bija pulcējušies piederīgie, lai noklausītos visu trīs Toronto latviešu draudžu mācītāju svētrunas.
J. Kreiļa foto.

Latvija AMERIKĀ

Nr. 73.

TREŠDIEN, 1961. GADA 13. SEPTEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

TORONTO

❶ Māc. A. Čops kristījis Robertu Jāni Kleinu, Roberta un Margaretas dēliņu, Salaulājis Laimoni Hermani Ozolu un Zelmu Kokinu.

❷ Māc. A. Lūsis kristījis Vili Juri Ozolu, Jura un Edītes dēliņu, un Nataliju Annu Garbiševskis, Veniamina un Ingeborgas meitiņu.

❸ Pirmās ev. - lut. draudzes prkam R. Rozem 3. septembrī piepildījās 60 mūža gadi. Jubilejas gadījumā viņu sveikt ieradās draudzes māc. A. Čops un draudzes padomes prezidijs. R. Roze darbojas kā draudzes pr-ks jau no pirmās dienas un ar savu darbu veicinājis draudzes saimniecisko un organizatorisko augšupeju. Šai sakarībā draudzes padome nolēmusi rīkot 17. decembrī, pēc dievkalpojuma, īpašu draudzes vakaru jubilāra godināšanai. Padome aicina dalībniekus pieteikties pie A. Liepiņa (tel. HO 3-6172).

❹ Filatelistu apvienības sanāksme varēja būt labāk apmeklēta. Par apvienības darbību referēja priekšsēdis A. Greblis, bet A. Vēveris ziņoja par jaunatnes daļas rosību un veikumiem. R. Noritis tencināja apvienības biedru aktivitāti izstādes organizēšanā. Lietuviešu pārst. R. Mulevičs, no ASV, ierosināja ciešāk sadarboties visiem baltiešu filatelistiem. Tas dotu iespējas rīkot kopīgas izstādes, veidot kopīgu filatelistu izdevumu u.t.t. Nolēma apsvērt ierosinājumu par jauniešu - filatelistu centienu sekmēšanu. Nolēma pētīt iespējas pašreizējo 2 filatelijas žurnālu ASV un Kanadā apvienošanai.

❺ Amerikas latviešu teātra Bostonas ansambļa 10 gadu darbības atceres viesizrāde notiks 30. septembrī, pl. 8 vak., Eaton auditorijā. Uzveds „Pūt, vējiņi", R. Birzgaļa režijā.

❻ Dziesmu svētkus ar savu ierašanos pagodināja arī ALA's centrālās valdes pr-dis prof. P. Lejiņš, valdes loc. A. Zāģeris un ģenerālsekretārs Br. Albats. Mūsu laikraksta līdzstrādniekam bija saruna ar prof. P. Lejiņu, kurš ir arī Brīvās latviešu pasaules apvienības pr-dis, sakarā ar pašreizējiem sarežģījumiem Berlinē, kuriem arī mūsu tautieši seko ar tuvu interesi. Jautājot, vai šie notikumi var izraisīt arī karu, un vai nav sagaidāma amerikāņu līdzšinējās stingrās nostājas mīkstināšana, P. Lejiņš norādīja, ka pasaules lielie notikumi nereti mēdz ritēt strauji, kas var būt iemesls arī karam, un Berlīnes notikumu tālākā norisē amerikāņu nostājā nav sagaidāmu pārmaiņu. ALA's pr-dis arī norādīja, ka tuvkās nedēļās paredzēta īpaša ALA's valdes sēde, kas nodarbosies ar aktuālo politisko notikumu apskatīšanu.

❼ Dziesmu svētku laikā notika Latviešu inženieru apvienības ārzemēs paplašināta sēde, kurā apspriesta tehnisko terminoloģiju un turpmāko darbu plānu. Līdzstrādnieku komplektēšana tuvojas noslēgumam; jau piesaistīts vairāk kā 100. Patlaban intensīvi strādā pie sistēmatizācijas plāna sastādīšanas, un rudens posmā uzsāks terminu vākšanas un rediģēšanas darbu. Terminoloģijas darba patstāvīgākas bāzes radīšanai prezidijs lēma par atsevišķas latviešu tehniskās terminoloģijas komisijas radīšanu. Tās vadību uzņēmās Dr. ing. E. Dravnieks un inž. A. Adamovičs (pārējos 3 loc. pieaicinās vēlāk).

Darba sekmīga paveikšana prasīs arī zināmas summas, kādēļ lūgs kollēgas pastiprināt iemaksas. LIAA konferenci rīkos 1962. g. 30. jūnijā - 1. jūlijā Čikagā, un tās organizēšanu uzņēmusies Čikagas latviešu inženieru biedrība. Pārrunāja arī budžeta jautājumu, un iepazīstoties ar žurnāla Technikais apskats darbību, prezidijs to atzina par labu, izsakot redaktoriem un līdzstrādniekiem atzinību.

❽ Latviešu kapu svētki pag. svētdien bija pulcinājuši kuplāko dalībnieku skaitu, kāds jebkad bijis. Ap 700 tautieši bija ieradušies jaukajā svētdienā uz svētkiem, lai būtu pie saviem dārgajiem aizgājējiem, tuviem piederīgiem un draugiem. Kapu kopiņas bija krāšņi uzpostas un noskaņa bija kā kādreiz dzimtenē. Ievada liturģiju vadīja māc. A. Briedis, spredīki teica māc. A. Čops, apcerot mūlestības dziļāko jēgu cilvēkam dzīvam esot un aizejot mūžībā. Cilvēka dzīve ir pilna pretrunām, ko izlīdzina tikai mīlestība. Tā dod cilvēka dzīvei mieru un pārvar nāvi un vieno ar tiem, kas šķirušies uz mūžību. Bēgu liturģiju vadīja māc. A. Lūsis. No tuvienes un tālienes sabraukušie dievlūdzēji uzkavējās kapos ilgāku brīdi, lai pabūtu klusās pārdomās pie aizgājējiem.

❾ Māc. A. Lūsis pag. svētdien iesvētīja kapa pieminas plāksni 1958. g. 20. augustā mirušai Vilmai Briedei, kas guldīta latviešu kapos. Klāt bija aizgājējas piederīgie un paziņas.

KIČENERĀ, ONT.

Šaušanas sacīkstes DV Kičeneras - Waterloo nod. techniskā izkārtojumā notiks š. g. 16. sept. River Valley Lodge īpašumā. DV Kičeneras-Waterloo nod. ir pielikusi visas pūles par šīs dienas sarīkojuma labu izdošanos, kādēļ arī cer uz kuplu šāvēju, kā arī skatītāju atsaucību. Vieta atrodas Grand River krastā, 2 jūdzes no Kičeneras, braucot Gvelfas virzienā.

Pēc sacīkstēm tai pašā vietā, sarīkojumu zālē DV Kičeneras-Waterloo nod. 9 gadu atceres sarīkojums ar deju. Spēlēs Toronto latviešu pūtēju ansamblis, A. Kanderovska vadībā. Pilna bufete. Ieeja $1,25 no personas.

HAMILTONA

❿ Otrdien, 5. septembrī, bija izcēlies ugunsgrēks E. Darkevica mājā, 117 Firholt Ave., S., Hamiltonā. Trešā stāva iemitniecei izdevās no liesmām izglābties, nedaudz apdedzinot rokas, tāpat pārējiem nama iedzīvotājiem. Kad ieradās ugunsdzēsēji, liesmās jau bija 2. un 3. stāvs, taču māju izdevās paglābt no pilnīgas nodegšanas. Ugunsgrēka zaudējumus vērtē uz $5.000,-.

Jauniešu iesvētīšana Vinipegā Sv. Mārtiņa baznīcā š. g. 3. septembrī. No kreisās: Lūcija Āboliņa, draudzes pr-ks A. Kēleris, Silvija Ozoliņa un māc. A. Bērziņš.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst šī kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail Parcel Post".

LATVIEŠU SKOLAS DURVIS ATVĒRUŠĀS

JAUNAS SEJAS AUDZINĀTĀJU UN AUDZĒKŅU PULKĀ

TLB sestdienas skola sava mācības gada pirmo dienu ievadīja 9. septembrī, Sv. Andreja baznīcā ar svētbridi un aktu. Svētbridi vadīja māc. A. Briedis. Skolas pārzine A. Martinsone uzrunā izteica vēlējumus skolas saimei augt par latviešiem, un smelties latviskās zināšanas un saglabāt latviešu valodu. Pēc Latvijas himnas sveica LNAK skolu daļas vad. J. Mežaks, vēlot sekmīgu mācības gadu. Skolas pārzine pasludināja 7. klasei Latvijas vēstures sacensības tēmu, kas šogad izraudzīta par brīvības cīņām. Sacensību rezultātus paziņos 18. novembra aktā. A. Mārtinsone skolas vārdā apsveica LNAK skolas daļas vad. J. Mežaku sakarā ar viņa 10 gadu jubileju skolu daļas vadītāja amatā, pasniedzot komp. J. Ciruļa grāmatu „Mūzikanta piezīmes".

Pirmo mācības dienu ievadot, bija ieradušies ap 300 skolēnu, un paredzams, ka skaits vēl pieaugs. Mācības arī šogad notiks dalīti, pirmskolas, sagatavošanas un pirmai klasei tās noturot DV namā. Pirmskolā kā audzinātāja darbosies D. Gribuste, sagatavošanas klasē R. Skuja un pirmā kl. A. Heniša. Otro klasi vadīs skol. A. Cēbere, trešo — A. Rostoka, ceturto — M. Miezīte un T. Dubrovska, piekto — E. Zuntaka un L. Vītola, sesto klasi — Sp. Pogule un septīto — V. Slaviešа. Kā skolotāji darbosies I. Ķeniņa, G. Bāliņa, A. Grigals, māc. A. Čops un A. Briedis. Māc. A. Lūsis piedalīsies svētbrīžu noturēšanā. Kā skolotāju palīgi darbosies M. Vagners, J. Dreifelds, I. Ķeniņš, I. Akmene un E. Markevica. Skolas pianistes pienākumus veiks O. Upeniece, bet skolas ārsts ir Dr. J. Kamols. Skolas darbā nākuši talkā skol. A. Cēbere un skol. pal. I. Akmene un E. Markevica. Pie skolas darbojas arī vecāku padome A. Ķivlenieka vadībā.

ROSĪGA NEDĒĻAS NOGALE VINIPEGĀ

S. g. 3. septembrī DV Manitobas nodaļa rīkoja kapa pieminekļa iesvētīšanu nelaikam Kārlim Dreimanim. Lai gan temperātūra bija nokritusies uz 40° F un pūta auksts ziemeļu vējš, kapsētā bija pulcējušies kupls skaits dalībnieku, un atgādināja kapu svētkus dzimtenē.

Pieminekļa iesvētīšanu izdarīja māc. A. Bērziņš no Red Dīras, Albertā, runai pamata likdams bībeles vārdus: „Esiet gatavi, kad tā diena pienāks, Raugaities, lai jūsu gurni būtu apjozti un sveces aizdegtas..." Tālāk mācītājs norādīja, ka vēl ir daudzi, kas nekad nav nākuši pie atziņas, ko nozīmē būt cilnitājam un ko nozīmē būt DV organizācijas biedram.

Mirušais Kārlis Dreimanis bija 2. pasaules kara cīņu dalībnieks, un visu savu dzīvi ziedoja latviešu sabiedrībai, vienmēr sapņodams par atgriešanos dzimtenē.

Plkst. 3 pēc pusdienas notika dievkalpojums Sv. Mārtiņa draudzē ar jauniešu iesvētīšanu un dievgaldu. Dievkalpojumu vadīja un jauniešus iesvētīja mācītājs A. Bērziņš. Iesvētīja DV Manitobas nodaļas jaunāko vanadzi — Silviju Ozoliņu un Lūciju Āboliņu no Kildonanas. Pēc dievkalpojuma gandrīz visi DV Manitobas nodaļas biedri un svētku viesi pulcējās Vallijas Ozoliņas mājā, lai piedalītos iesvētīšanas svinību mielastā.

Svēto Mārtiņa draudzi Vinipegā vada mag. silv. Ādolfs Kēleris, kurš Latvijā bijis Lielauces un vēlāk Kuldīgas virsmežinieks, un pēdējais Mežu departamenta direktors Kurzemē. Tikai 8. maijā, kad krievi jau bija Liepājā, Ā. Kēleris atstājis Kurzemes krastus, lai dotos uz Zviedriju, no kurienes savukārt ieradies Kanadā. 2. pasaules karā A. Kēlera ģimene zaudējusi vecāko dēlu, Ģirtu par dzimteni.

Beidzamā laikā DV Manitobas nodaļa kļuvusi ļoti aktīva. Enerģiskā priekšnieka J. Standža un dāmu kopas kopīgā darbā nodaļa uzrāda strauju augšupeju, kā biedru, tā līdzekļu ziņā. Beidzamie sarīkojumi: bazārs, teātris, Jāņu svētki un DV dienas, bijuši ļoti labi apmeklēti. Sevišķi jāuzsver, ka pēdējā laikā DV sarīkojumus kuplā skaitā apmeklē agrākie latviešu iebraucēji, kuri pirms dažiem gadiem izvairījās no jauniebraucēju sabiedrības.

J. Z.

SIDRABENĒ — 16. SEPTEMBRĪ
SEZONAS NOSLĒGUMA
DEJU VAKARS
ar tradicionālām
SIDRABENES BALLES KARALIENES
vēlēšanām.
Pirms tam Kanadas LATVIEŠU MEISTARĪBAS izšķirošā spēle futbolā.

ANGLIJAS LATVIEŠU VOLEJBOLA MEISTARĪBĀ

„BANGA" — MEISTARS, BET KAUSS — „TRIMDAI"

Gadskārtējās Anglijas latviešu volejbola meistarsacīkstes šogad atkal notika Koventrijas sporta kluba sarīkojumā, 26. un 27. augustā, tautieša Lieģa īpašumā. Meridenā pie Koventrijas. Meistarībā un Koventrijas SK ceļojošā kausa izcīņā šoreiz dalību ņēma 6 viriešu vienības: līdzšinējais meistars Lesteras „Banga", Koventrijas SK I un II vien., Bradfordas „Trimda", Hudersfildas „Venta" un Korbijas jaunatnes vienība. Diemžēl, izjuka paredzētās spēles sieviešu vienībām. Blakus mājinieku vienībai dalību bija pieteikušas Bradfordas dailavas, bet viņām šajā laikā bija jādodas ceļā uz Franciju deju kopas turnejā, tā savu vienību atsaucot. Kā meistarībā, tā arī ceļojošā kausa izcīņā spēles risinājās pēc divu minusu sistēmas.

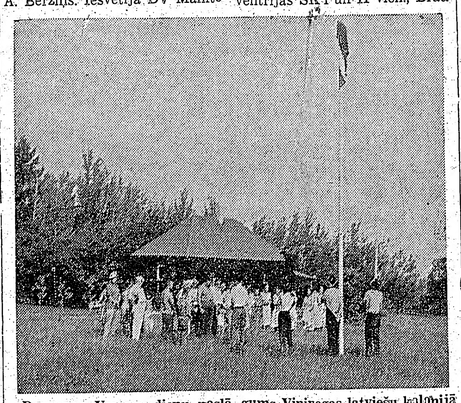

Daugavas Vanagu dienu noslēguma Vinipegas latviešu kolonijā.

Meistarības pusfinālā tikās Trimdas (Pētersons, Tendel (igaunis), Šilinskis, Korps, Bredaus, Ramans) un Koventrijas SK I (Riekstiņš, Mūsiņš, Ķesteris, Āriņš, Vigants, Strautnieks) komplektējumi, kur izteicās nenoliedzams bradfordiešu pārākums, gūstot vieglu 15:3; 15:8 uzvaru, un finālā spēlējot pret vēl nezaudējušo meistarvienību Bangu. Pēdējās 3 spēlēs pēc kārtas spēlējusi Trimdas vienība bija manāmi nogurdināta un nespēja parādīt nopietnu pretestību Bangai, tā zaudējot ar 8:15; 6:15 rezultātu, un lesteriešiem paturot pagājušā gadā izcīnīto meistarnosaukumu. Banga, kura visā meistarības spēļu norisē nezaudēja nevienu setu, spēlēja šādā sastāvā: Laudobelis, Pūrmalis, Šmits, Lutkēvičs, Bērziņš un Irbītis. 3. vietu meistarībā ieguva KSK I vienība, 4. — Hudersfildas Venta, 5. — Korbijas jaunieši un 6. vietā palika KSK II komplekts.

Svētdienas rītā sākās Koventrijas SK ceļojošā kausa izcīņa, kurā atkal piedalījās visas sešas meistarsacīkšu vienības. Ar pusdienas pārtraukumu, spēles risinājās visu dienu, un vēlā pēcpusdienas stundā kausa pusfinālā atkal tikās KSK I un Trimdas vienības. Šoreiz sīvu pretestību Trimdai izrādīja mājinieki, un bradfordieši varēja svinēt uzvaru tikai pēc triju setu spēles — 8:15; 15:3; 15:7. Finālā vēlreiz tikās meistarvienība Banga un Trimda. Skaistā un saliedētā spēlē Trimdas volejbolisti revanšējās par meistaribā piedzīvoto zaudējumu, un pieveica lesteriešus ar it pārliecinošu 15:7; 15:6 rezultātu. Tā kā abām vienībām tagad bija pa vienam zaudējumam, tad notika fināla pārspēle. Ļoti sīvā un aizraujošiem momentiem bagātā spēlē, kur abas vienības enerģiski spēkojās dēļ katra punkta, bradfordieši arī šoreiz pierādīja savu pārākumu, gūstot 15:4, 15:17; 15:6 uzvaru un pirmo reizi — KSK ceļojošo kausu. Piezīmējams gan, ka lesteriešu spēlēja bez viena no saviem galvenajiem balstiem — gremdētāja Laudobeļa. Uzvarētāju vidū izcēlās igauņu tautības spēlētājs Tendel. Abas vienības sniedza tiru, saskanotu spēli, ko gan nevarētu teikt par nevienu vienību meistarības spēlēs pirmajā sacensību dienā! Kausa izcīņā 3. vietu ieguva KSK I vien., 4. vietā ierindojās Korbijas jaunieši, saņemot pārsteiguma balvu, 5. — Hudersfildas Venta un pēdējā — KSK II.

Abu dienu finālspēles vadīja V. Legzdiņš (Volverhamptona un KSK), J. Mūsiņš (KSK) un J. Ritiņš (Korbija), bet tehnisko izkārtojumu, vaigiem sviedros, veica nenogurstošais R. Miķelsons (KSK) ar izpalīgiem.

Karsts un saulains laiks pietvēra abās sacensību dienās; kas, it sevišķi svētdien, bija izvilinājis kuplu skatītāju skaitu, kuri neskopojās ar uzmudinājumiem spēlējošām vienībām. Iepriecinoši bija redzēt sacensonu pulkā jaunos Korbijas volejbolistus, kuri meistarībā un kausa izcīņā piedalījās pirmo reizi. Viņu spēle un neatlaidība pierādīja, ka vienībai ir spēlētāju materiāls, kurš prasa vienīgi pieredzi un rutīnu. Spēļu otrā dienā jaunie korbijieši parādīja jau it teicami sasakanotu spēli. Hudersfildas Ventas sastāvā, tāpat kā visās pārējās meistarības vienībās, jaunas spēlētāju sejas nav manāmas. Vispār jāsaka, ka lielāko tiesu spēlētāji, kuri bija redzami volejbola laukumos Anglijas latviešu sporta „ziedu laikos", savus 10 gadus atpakaļ, vēl šodien ir uzticīgi ierindā! Iznemot korbijiešus, jaunu spēlētāju citās vienībās ļoti maz. Ventas vienībā, kurā ar spēcīgām gremdēm izceļas Aivars Šmits, vēl arvien neatlaidīgi spēlē „mūžam jaunais" Zauers. Vienībai otrā dienā nelaimējās pāru salozē, spēlējot sākumā ar spēcīgākajām vienībām.

Vakara siltās rudens saules stariem grimstot aiz koku galotnēm, spēlētāji šķīrās no sacensību vietas mājup ceļam, cerībās nākošajā gadā pulcēties vienkopus vēl kuplākā skaitā.

V. L.

KANAKA STRATĒĢIJA MIERA LAIKĀ

Bildēs licis Tornas grāvracis Dekšņu Jānis

7

Aneksijas un kontribūcija.

8

Miera karogi.

DAINAS KORISTI PIE E. FREIMANES KAPA

IESVĒTĪTA MIRUŠĀS DIRIGENTES PIEMIŅAS PLĀKSNE

Daudz piederīgo, tuvāko draugu un cienītāju pēc kapu svētkiem Jorkas kapos bija pulcējušies pag. vasarā mirušās Dainas koŗa diriģentes komp. Erikas Freimanes piemiņas plāksnes iesvētīšanas ceremonijā. Dainas koris, komp. J. Ciruļa vadībā, dziedāja „Mūsu Tēvs". Māc. A. Lūsis svētrunā apcerēja tēmu „Tāpēc mēs nepiekūstam". Lai gan ārišķīgais cilvēks sadilst, iekšķīgais cilvēks dien no dienas atjaunojas. Redzamais ir laicīgs, bet neredzamais mūžīgs. Kalns aug lielāks, kad tuvojamies, bet cilvēks, kad no viņa attālināmies. Aizgājēja nostājās mūsu priekšā kā liela māksliniece, kas kalpoja tautai un tēvzemei ar savu mākslu. Viņa paļāvībā un ticībā panesa savu grūto slimību. Viņa bija neredzamo vērtību meklētāja savā dzīvē, laikā, kad citi apkārtnes laudis greznojās ārišķīgi, tā uzposa garīgās vērtības. „Lai šī piemiņas zīme stiprina mūs ticībā un palāvībā būt garīgo vērtību meklētājiem un kopējiem," kora prks A. Jankovskis piemināra runā teica, ka šī vieta Dainas korim paliks dārga, un koristi nāks šeit, lai smeltos aizgājējas lielo priekšzīmi un atcerētos kora karogā rakstīto devizi „Dievam, dziesmai un dzimtenei". Koristi notāja E. Freimanes atdusas vietu ziediem.

PROFESORA FRIČA GULBJA STIPENDIJU FONDA ZIŅOJUMS

Lai uzturētu Friča Gulbja piemiņu un viņa latviskos centienus latviešu jaunatnē, studentu vienība Līdums 1956. gadā nodibināja viņa vārdā nosauktu stipendiju fondu.

Stipendijas mērķis ir materiāli atbalstīt ļoti sekmīgus latviešu studentus brīvajā pasaulē, kas arī darbojas līdz latviešu sabiedriskā dzīvē.

Stipendija 1961.-62. māc. gadā ir $100,-. Tā ir neatmaksājama.

Pieprasot jāiesniedz šādas ziņas:

a) īsa biografija, b) universitātes apstiprināts pārskats par sekmēm iepriekšējā mācības gadā (1. kursa studentiem vidusskolas beigšanas apliecības apstiprināts noraksts atvieto sekmju pārskatu par iepriekšējo gadu), c) informācija par materiāliem apstākļiem, uzrādot jau saņemtās stipendijas un pabalstus, d) informācija par līdzdalību studentu un latviešu organizācijās, e) divu latviešu vārdi un adreses, kas varētu sniegt ziņas par stipendijas pieprasītāju.

Stipendijas pieprasītāju sniegtā informācija netiks izpausta.

Lūgumi iesniedzami līdz 1961. g. 18. novembrim E. Kraulim, 369 Ellis Park Rd., Toronto 3, Canada.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q. 5210 VICTORIA AVE., APT. 18

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

KO LĒMA DAUGAVAS VANAGU FONDA VALDES SĒDĒ

DV namā Londonā, svētdien, 3. septembrī, DVF valde, priekšsēža L. Rumbas vadībā, kārtējā sēdē izlēma vairākus organizācijas darbības jautājumus. Vērību veltīja DVF delegātu rudens pilnsapulcei, kas notiks 30. septembrī un 1. oktobrī Mančesterā — Poļu kara invalīdu apvienības telpās: 188a Shrewsbury St., Brooks's Bar. Sākums plkst. 12.00 sestdien. Paredzams, ka ievadījumā delegātus un viesus uzrunās DVF goda priekšsēdis sūtnis K. Zariņš. LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks referēs par stājas jautājumu patreizējā sarežģītajā pasaules un mūsu trimdas situācijā. Darba kārtībā ievērību pelnī Lidsas nodaļas priekšlikums, par bērnu un jauniešu pulcēšanu pie organizācijas nodaļām.

Par delegātu un viesu uzņemšanu gādā Mančesteras nodaļas vadība ar valdes pr-di plkv. A. Skurbi. Nodaļa sapulces telpās sestdienas vakarā, 30. septembrī, riko arī sarīkojumu, kas, cerams, pulcēs tuvus un tālus ciemiņus. To plkst. 17.00 ievadīs teātra izrāde — Boltonas drāmas kopai uzvedot J. Lejiņa komēdiju Bij man vienas rozes dēļ. Izrādei sekos deja. Gādāts arī par atspirdzinājumiem.

Pārrunāja brošūras Latvia sagatavošanas un izdošanas gaitu, kuras norise ir sekmīga. Valde uzaicina nodaļas, kuras vēl nebūtu atsaukušās, tuvākā laikā DVF darbvedībai iesūtīt ziedojumus brošūras izdošanai. — ID referents A. Liepiņš sagatavojis jaunu preses biļetēnu angļu valodā, kas jau publicēts.

Sarīkojumu kalendārs
TORONTO

O. Grebžes gleznu izstāde atvērta līdz 17. septembrim parastā laikā.
30. septembrī — Bostonas teātra viesizrāde.
7. oktobrī — DV Toronto nod. gada svētki.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igaunu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta Difenbēkera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — DV teātra pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
7. oktobrī — LMMK Hamiltonā balle Rainbow zālē.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē ar Diždančа piedalīšanos.

„LATVIJA AMERIKĀ" PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

DIANAS JABLOKO BALETSTUDIJA

Skola aicināta kuplināt DV d

Š. g. 5. septembrī jaunajai sezonai durvis atvēra Dianas Jablokovas - Vorpas baleta studija, lai pēc vasaras pārtraukuma atsāktu mācības. Sīnī sakarībā mūsu līdzstrādnieks apmeklēja studijas vadītāju, kura sarunā laipni izteicās:

„Jaunā sezona ievadīta un studijas audzēkņu skaits papildinājies ar daudz jaunām sejām. Pavairots arī mācības spēku personāls, piesaistot baletmeistari Hildu Strombergu, kādreizējo Liepājas operas b Viņa darbosies arī nior Ballet audzēkņ lā izglītošanā. Ar varu atzīmēt, ka va an Junior Ballet se dzēkņi jau angažēt darbam dažādās K trupās. To starpā Junior Ballet uzved tamā A. Snyders, k autora uzdotos sk tus, tie izrādījās p archibīskaps T. Grī par lecekli Pasaule derācijas ekskeviti līdz 1950. g. (42), k viņš tanī laikā līdz ra uzdotais 1918. - 1 ku noslepkavoto skaits ir 26, kamēr tisoho Mārtyrertu lpp.), saucot vārdi mes un Vidzemes

Ziņas par katoļu go baznīcām ir ne katoļu baznīcas nav minēti ne vi kaps B. Sloskāns. Urbšs, kas abi jau ma ievērojumus am nēts tagadējais Lat archibīskaps Tūrs, vences dēļ bija jān biskapi P. Strods skis. Tāpat nav m ciņš baznīcas biska vācu okupācijas la ari kādu periodu t baznīcas līdzvadītā baznīcas pašas sav

MAZS, BET TEI

E. LANGE, LATVIJAS BAZNĪ
1961., 56

Katrā ziņā Otavas latviešu māc. E. Langes darbs ir vienīgais savā veidā, kas 56 lappusēs raksturo visu Latvijas baznīcu vēsturi, ieskaitot arī trimdu. Tais pašās lappusēs iestarpinātas arī 28 ilustrācijas, pie tam dažas veselas lappuses lielumā. Tādi ārēji apmēri un ilustrāciju skaits var vedināt uz domām par kādu pasākumu, kas nemaz nevar izdoties. Taču iepazīšanās ar mazo grāmatiņu sagādā patikamu vilšanos. Lange ir uzskatījis par savu uzdevumu iepazistināt lasītāju, cik vien isi iespējams, ar svarīgākajiem notikumiem Latvijas baznīcu dzīvē. Kaut arī grāmatai trūkst priekšvārda un nekas nav sacits par autora speciālajiem nolūkiem, tomēr nav grūti uzminēt, ka darbs ir rakstīts jaunatnei. To rāda ne tikai izvēlētais materiāls, bet arī valoda. **Katrā ziņā tieši pēdējā laukā autors uzrāda lielu veiklību.** Teikumi ir veidoti ļoti vienkārši, un tādēļ viegli saprotami. Neskatoties uz to, valoda nav zaudējusi savu latvisko garu. Tas sagādās prieku tai jaunatnes daļai, kam grūtības ar tēvu valodu. Gandrīz pie visiem svešākiem vārdiem autors ir pievienojis paskaidrojumus. Nav nekādu šaubu, ka arī skolotāji grāmatiņā atradīs lielu atbalstu. Ikdienas rūpes un svešā vide vienmēr aizved tālāk projām ari pieaugušos no savas baznīcas vēstures pazīšanas. Tādēļ tā arī šai ziņā var izrādīties labs palīgs. Katrā ziņā tas, ko grāmatiņa sniedz, būtu jāuzskata par minimu, kas katram latvietim,

jaunam vai vecam, baznīcu dzīvi Latvi Kaut arī grāmatiņ tiešā atkarībā no au L. Adamoviča līdzig jaunu izdota, plašā mēr sevišķi iepriec arī trimdā ir sekoļi pētījumiem un, ku vajadzīgs, labojis s

Ir jācer, ka grāmatiņas jaunā izdev ir vērts pievienot d Pārbaudot vairāk autora uzdotos sk tus, tie izrādījās p archibīskaps T. Grī par lecekli Pasaule derācijas ekskeviti līdz 1950. g. (42), k viņš tanī laikā līdz ra uzdotais 1918. - 1 ku noslepkavoto skaits ir 26, kamēr tisoho Mārtyrertu lpp.), saucot vārdi mes un Vidzemes

Ziņas par katoļu go baznīcām ir ne katoļu baznīcas nav minēti ne vi kaps B. Sloskāns. Urbšs, kas abi jau ma ievērojumus am nēts tagadējais Lat archibīskaps Tūrs, vences dēļ bija jān biskapi P. Strods skis. Tāpat nav m ciņš baznīcas biska vācu okupācijas la ari kādu periodu t baznīcas līdzvadītā baznīcas pašas sav

(26. turpinājums)

Viņa purināja galvu.

— Es neskumstu, Ivar. Bet es esmu nogurusi. Z man vajadzētu priecāties . . . gavilēt par to, kas no un notiks — bet es vairs nespēju. Kāpēc tas neno pirms mēneša . . . pirms trīs — divi — ja, pirms vi nedēļas?! Kāpēc?! Un tagad? Kas tagad būs? Tu m gribēji sargāt —

— Bet . . .

— Jā, jā, — viņa nepacietīgi turpināja, — ir jau reizi! Tev ir citi, svarīgāki pienākumi! Bet redzi — to kad es mežā tev piekļāvos, tu mani paņēmi savās r un es kļuvu tava, man pirmo reizi pēc tik ilga, ilga l — ak Dievs, cik tas sen! — bija sajūta: nu es e pasargāta! Nu esmu drošās rokās! Bet nu man a jābūt vienai . . .

— Ranta!

— Jā, Ivar . . . Tavās rokās bija labi. Viss neni visa trauksme, viss apkārtējais jaunums pazuda, iz — tā vienkārši vairs nebija. Bijām tikai tu un es. meža vientulība un miers ap mums.

Viņa apklusa un, acis nodūrusi, ar kurpes purn rušināja sabirušās skujas. Ivars neredzēja, bet juta, viņas acis ir asaras un ka viņa tikai ar mokām val lai nesāktu skaļi raudāt. Viņš apsēdās pie egles ce un piespieda Rantu apsēsties sev līdzās.

— Ranta . . . man tev kas jāsaka . . . mēs neva izšķirties, iekāms es tev to neesmu pateicis . . . Redz bet nesmej par mani, tādas runas man lāgā nevedas esmu drāzts no cita koka . . . Redzi: es labi zinu, nel tā nolādētā četrpadsmitā un visas tās jezgas, tu ne nebūtu kļuvusi . . . nu, mana sieva . . . Tu biji soliju

GENERALKONSULS
Dr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
0 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667.

LĒMA DAUGAVAS VANAGU FONDA VALDES SĒDĒ

DV namā Londonā, svētdien, 3. septembrī, DVF valde, priekšsēža Rumbas vadībā, kārtējā sēdē lēma vairākus organizācijas darbības jautājumus. Vērību velta DVF delegātu rudens plenārsapulcei, kas notiks 30. septembrī un 1. oktobrī Mančesterā — Poļu Karavīru invalīdu apvienības telpās: 1323 Shrewsbury St., Brooks's Corners. Sākums plkst. 12.00 sestdien. Paredzams, ka ievadijumā par delegātus un viesus uzrunās DVF valdes priekšsēdis sūtnis K. Zariņš, LNPL prezidija priekšsēdis J. Abakuks referēs par stājas Rietumu jautājumu patreizējā sarežģītajā Austrumu un Rietumu saules un mūsu trimdas situācijā. Darba kārtībā ievērību pelnīs Lidsas nodaļas priekšlikums, lai bērnu un jauniešu pulcēšanu ievada organizācijas nodaļām.

Par delegātu un viesu uzņemšanu gādā Mančesteras nodaļas valde ar valdes pr-di plkv. A. Kurbi. Nodaļa sapulces telpās. Sestdienas vakarā, 30. septembrī, pēc arī sarīkojumu, kas, cerams, pulcēs tuvus un tālus cienītājus. To plkst. 17.00 ievadīs tautiešu izrāde — Boltonas drāmas kopai uzvedot J. Lejiņa komēdiju „Bij man vienas rozes dēļ. Izrādei sekos deja. Gādāts arī par atspirdzinājumiem.

Pārrunāja brošūras Latvia sagatavošanas un izdošanas gaitu, kuras norise ir sekmīga. Valde uzaicina nodaļas, kuras vēl nebūtu atsaukušās, tuvākā laikā DVF darbvedībai iesūtīt ziedojumus brošūras izdošanai. — ID referents A. Liepiņš sagatavojis jaunu preses biļetēnu angļu valodā, kas jau publicēts.

Sarīkojumu kalendārs
TORONTO

O. Grebžes gleznu izstāde atvērta līdz 17. septembrim parastā laikā.
30. septembrī — Bostonas teātra viesizrāde.
7. oktobrī — DV Toronto nod. gada svētki.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igaunu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta Difenbēkera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — DV teātra pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Sūnas un Jura Cirula dziesmu (J. Poruks, T. Keniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Irmas Kajakas - Keniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
7. oktobrī — LMMK Hamiltonā balle Rainbow zālē.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē ar Dižda̧ņca piedalīšanos.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

DIANAS JABLOKOVAS - VORPAS BALETSTUDIJA UZSĀK SEZONU

Skola aicināta kuplināt DV dienas 1962. gadā, Ņujorkā.

Š. g. 5. septembrī jaunajai sezonai durvis atvēra Dianas Jablokovas - Vorpas baleta studija, lai pēc vasaras pārtraukuma atsāktu mācības. Šinī sakarībā mūsu līdzstrādnieks apmeklēja studijas vadītāju, kura sarunā laipni izteicās:

„Jaunā sezona ievadīta un studijas audzēkņu skaits papildinājies ar daudz jaunām sejām. Pavairots arī mācības spēku personāls, piesaistot baletmeistari Hildu Strombergu, kādreizējo Liepājas operas baleta solisti. Viņa darbosies arī Canadian Junior Ballet audzēkņu profesionālā izglītošanā. Ar gandarījumu varu atzīmēt, ka vairāki Canadian Junior Ballet sekmīgākie audzēkņi jau angažēti pastāvīgam darbam dažādās Kanadas baleta trupās. To starpā minama no Junior Ballet uzvedumiem pazīstamā A. Snyders, kura šinī sezonā ar līgumu saistījusies Montreālā."

Runājot par Junior Ballet Co. šīs sezonas nodomiem, vadītāja Diana Jablokova - Vorpa paskaidro, ka paredzēts iestudēt divus viencēliena baletus, kuriem choreografiju dos viņa un Hilda Stromberga. Atklātā uzvedumā audzēkņu sekmes šinī plāksnē Toronto baleta mākslas cienītāji varēs vērtēt nāk. gada februārī vai martā. Dekorācijas zīmē Eriks Dzenis. Mūzikālā vadība uzticēta A. Strombergam.

1962. gadā Ņujorkā notiks Daugavas Vanagu dienas ar plašu programmu, kuras kuplināšanā talkā aicināta Diana Jablokova - Vorps ar saviem audzēkņiem. Baleta priekšnesumu programmas izstrādāšanai skola veltīs vajadzīgo uzmanību.

Ar gandarījumu varam konstatēt, ka Dianas Jablokovas - Vorps klasiskā baleta studija savos 12 pastāvēšanas gados Toronto izpelnījusies tiklab latviešu, kā kanadiešu ievērību. To apstiprina daudzās atsauksmes vietējā kanadiešu presē, kā arī baleta mākslas cienītāju atsauksmes.

Toronto dienas laikraksts „The Telegram" sava š. g. 7. septembra numurā ievietojis plašu un atzinīgu rakstu par skolas sasniegumiem.

J. G.

MAZS, BET TEICAMS DARBS

E. LANGE, LATVIJAS BAZNĪCAS VĒSTURE. SĒJĒJS, 1961., 56 LPP.

Katrā ziņā Otavas latviešu māc. E. Langes darbs ir vienīgais savā veidā, kas 56 lappusēs raksturo visu Latvijas baznīcu vēsturi, ieskaitot arī trimdu. Tais pašās lappusēs iestarpinātas arī 28 ilustrācijas, pie tam dažas veselas lappuses lielumā. Tādi ārēji apmēri un ilustrāciju skaits var vedināt uz domām par kādu pasākumu, kas nemaz nevar izdoties. Taču iepazināšanās ar mazo grāmatiņu sagādā patīkamu vilšanos. Lange ir uzskatījis par savu uzdevumu iepazīstināt lasītāju, cik vien isi iespējams, ar svarīgākajiem notikumiem Latvijas baznīcu dzīvē. Kaut arī grāmatai trūkst priekšvārda un nekas nav sacīts par autora speciālajiem nolūkiem, tomēr nav grūti uzminēt, ka darbs ir rakstīts jaunatnei. To rāda ne tikai izvēlētais materiāls, bet arī valoda. Katrā ziņā tieši pēdējā laukā autors uzrāda lielu veiklību. Teikumi ir veidoti ļoti vienkārši, un tādēļ viegli saprotami. Neskatoties uz to, valoda nav zaudējusi savu latvisko garu. Tas sagādās prieku tai jaunatnes daļai, kam grūtības ar tēvu valodu. Gandrīz pie visiem svešākiem vārdiem autors ir pievienojis paskaidrojumus. Nav nekādu šaubu, ka arī skolotāji grāmatiņā atradīs lielu atbalstu. Ikdienas rūpes un svešā vide vienmēr aizved tālāk projām arī pieaugušos no savas baznīcas vēstures pazīšanas. Tādēļ tā arī šai ziņā var izrādīties labs paligs. Katrā ziņā tas, ko grāmatiņa sniedz, būtu jāuzskata par minimu, kas katram latvietim, jaunam vai vecam, ir jāzina par baznīcu dzīvi Latvijā.

Kaut arī grāmatiņa ir rakstīta tiešā atkarībā no autora skolotāja L. Adamoviča lidziga, trimdā par jaunu izdota, plašāka darba, tomēr sevišķi iepriecina, ka autors arī trimdā ir sekojis jaunākajiem pētījumiem un, kur tas ir bijis vajadzīgs, labojis savu skolotāju.

Ir jācer, ka grāmatiņa drīzumā iznāks jaunā izdevumā, tādēļ te ir vērts pievienot dažas piezīmes. Pārbaudot vairākos gadījumos autora uzdotos skaitļus un faktus, tie izrādījās pareizi. Vienīgi archibīskaps T. Grīnbergs uzdots par locekli Pasaules luterāņu federācijas eksekutīvajā komitejā līdz 1950. g. (42), kaut patiesībā viņš tanī bija līdz 1953. g. Autora uzdotais 1918. - 1919. g. bolševiku noslepkavoto mācītāju kopskaits ir 26, kamēr Saberts (Baltische Märtyrerbuch, 1926, 9. lpp.), saucot vārdā, min Kurzemes un Vidzemes mācītājus.

Ziņas par katoļu un pareizticīgo baznīcām ir nepilnīgas. Starp katoļu baznīcas darbiniekiem nav minēti ne viņu izcilais bīskaps B. Sloskāns, ne bīskaps Urbšs, kas abi jau Latvijā ieņēma ievērojamus amatus. Ja ir minēts tagadējais Latvijas luterāņu archibīskaps Tūrs, tad konsekvences dēļ bija jāmin arī katoļu bīskapi P. Strods un M. Dukalskis. Tāpat nav minēts pareizticīgo baznīcas bīskaps Jānis, kas vācu okupācijas laikā vadīja un arī kādu periodu trimdā bija šīs baznīcas līdzvadītājs. Abas šīs baznīcas pašas savus vadītājus sauc par archibīskapiem, tādēļ nebija iemesla atkāpties no šī viņu oficiālā amata apzīmējuma un saukt tos par virsbīskapiem, sevišķi vēl, ja luterāņu baznīcas vadītājs tiek apzīmēts ar oficiālo archibīskapa nosaukumu. Ziņas par trimdas baznīcas organizāciju ir ļoti nepilnīgas, nav pat minēta ASV latviešu draudžu apvienība.

Dažos gadījumos var ar autoru arī nebūt vienisprātis. Viņš, runādams par Latvijas agrārreformu, lieto izteicienu, ka „draudzēm atstāja tikai 50 ha" zemes. Izteiciens ar „tikai", liekas, ir pārņemta klišeja no vācu muižniekiem, kas sūkstījās par pazaudēto zemi. Var domāt arī tā, ka ļoti daudzos gadījumos šie 50 ha bija mācītāju nelaime, vienalga, vai tie šo zemi apsaimniekoja paši un kļuva par īstiem zemkopjiem, vai arī iznomāja un kļūdījās ar saviem nomniekiem, lai pēc iespējas iegūtu lielāku nomas maksu. Kā trimdā redzam, tad mācītājus var algot arī citādi. Tolerance prasītu nerunāt par katoļu vidusslaiku tīcējumiem kā par „māņiem" (8). Konsekvences dēļ būtu jālieto viscaur vai nu „luterāņi", vai „lutērieši", bet ne abi pamīšus. Nediskutējot svešu īpašvārdu rakstību, var tomēr prasīt konsekvenci, proti, ja Georgs vienā gadījumā ir kļuvis Juris, tad tas pats jādara ar visiem Georgiem, tāpat Johannes (Jānis). Šis mazās piezīmes nevar mazināt teicamā darba vērtību.

H. Biezais

ARNOLDS APSE

SKUMJAIS KLAIDONIS

Apklusa Šopēna valsis.
Citi to klausīsies rīt.
— Klaidonis nejūt, ka kausā
Slepeni asara krīt.

Apklusa Šopēna valsis,
Apnicis, apnicis klīst!
— Mūžā kā tuksnesī sausā
Nekrīt ne rasa, ne līst.

Skanēs vēl Šopēna valsis,
Pasmaidīs rievainais vaigs,
Klaidonim naktī aiz loga
Liksies — pat aukstums top maigs.

Skanēs vēl Šopēna valsis.
Balts, it kā svētkos, nāks miegs
— Labi zem bērza pie žoga:
Bērzā un sirdī snigs sniegs.

PAR MAKSU

△ Mākslinieka Alņa Ansona 700 kvadrātpēdas liels sienas gleznojums rotā Braitonas pilsētas valdes namu Melburnā. Sienas gleznojums sākas divstāvu celtnes apakšējā stāvā un turpinās otrā stāvā. Gleznojums ir keramikā dedzināts krāsains reljefs, kas attēlo moderna cilvēka dzīvi ar figurāliem veidojumiem sešās dažādās grupās. Tur ir dievlūdzēji, laudis darbā, studijās, ģimenē, pludmalē un sportā. Ansons savā keramikas darbnīcā darbu paveicis septiņos mēnešos. Mākslinieks pašreiz darina sienas gleznu Anglikāņu baznīcā Melburnā.

△ Gleznotājs Girts Ārvaldis pabeidzis rakstīt grāmatu — Mākslas problēmas. Dažus darba fragmentus publicēja žurnāls Ceļa Zīmes Londonā. Girts Ārvaldis strādā par skolotāju Minsteres latviešu ģimnazijā.

△ Austrālijas latviešu 11. kultūras dienās ieradīsies viesis no ASV — tenors Voldemārs Salna. Viņš dziedās solistu koncertā.

△ Dziedone Gaida Trēziņa dodas 7. oktobrī koncertceļojumā uz Kanadu un ASV. Pirmais koncerts aizsūtā paredzēts jau 26. oktobrī Toronto. ASV koncerti jau nolikti Čikagā, Klīvlendā, Filadelfijā. Trēziņu pie klavierēm Kanadā pavadīs Edīte Tīmermane, bet ASV — prof. Dobrovolskis. Koncertu programmā: Dvoržaka, Šuberta, Grīga dziesmas. No latviešu komponistiem Trēziņa dziedās — J. Vītola, H. Pavasara, T. Keniņa, A. Jēruma u. c. darbus.

Savu aizsūras turnejas programmu dziedone sniegs klausītājiem Londonā sestdien, 23. septembrī, plkst. 7, Igaunu kluba zālē.

△ Austrālijas latviešu kultūras fonds piešķīris £ 50 Kultūras fonda naudas balvu rakstniekam 77 g. v. Jānim Sarmam par viņa romānu Kalnakūļu Vikta. Tas bija kā ievadījums patlaban Austrālijā notiekošajām latviešu rakstnieku dienām.

△ Sakarā ar dziedones Paulas Brīvkalnes koncertturnejas beigu cēlienu Austrālijā, Adelaides laikraksts „The Advertiser" mūzikas kritiķis atzīmējis lielo klausītāju saviļņojumu, piebilstot, ka Paula Brīvkalne „vedot savus tautiešus atmiņu ceļojumā, lai atgādinātu tiem viņu kultūras tradicijas." Tāpat Austrālijas Latvietis sniedz viscaur atzinīgas un sajūsmas pilnas atsauksmes no klausītājiem. Pati Paula Brīvkalne savos atvadvārdos saka, ka Austrālijā pavadītās dienas viņa nekad neaizmirsīs, saņemot pie tam tik bezgala daudz ziedu, velšu un sirsnības. No Sidnejas P. Brīvkalne pārvedusi līdz arī 3 kolas lāčišus „no kuriem vienu nosaukusi „Džordžiks", un tas koncertos sēdot uz flīģeļa un mierīgi klausoties. Paulas Brīvkalnes pēdējais koncerts paredzēts 17. septembrī, pēc kam viņa dosies atpakaļ uz Vāciju, Stutgartes operu, ņemot līdz arī savus 3 lāčišus.

LATVIEŠU ZELTA MILJONS

JAUNĀ AUDZE DEJAS SOĻOS UN DZIESMĀS TURPINA UZSĀKTO KULTŪRAS PAUSMI.

„Dziesma latvjus vieno, dziesma tautu ceļ" — bija izvēlētā trešo Kanadas dziesmu svētku mude.

Svētku norise rādīja, ka latviešu dziesmai vēl arvien piemīt tas neizskaidrojami mistiskais spēks — pulcēt, vienot, likt izjust. Kā sīkas ūdens lāses, vienkopus saplūzdamas, izveido varenas straumes, tā latviešu grupas, kopas un vienības, no visa plašā Ziemeļamerikas kontinenta Toronto saplūzdamas, izveidoja milzīgu nacionālās gara kultūras izpausmes straumi, dodot izvēlētajai mudei pilnu saturu. Šī latviskā gara straume sevī ieņēma visnomaļāko vērotāju, vislielāko skeptiķi. Tā apskaloja ikvienu, lai tad atkal izdalītos daudzās sīkās straumītēs, kas, aizplūzdamas atpakaļ, apskalos savu ikdienas gultni, augs lielumā, un nākamajos svētkos vēl ar lielāku spēku plūdīs uz jauno tikšanās vietu — nākamajos dziesmu svētkos.

Dziesma pati izpildītāju pulkā bija vienojusi dzīves ceļa paša sākuma un beigu posma gājējus, un klausītāju pulkā gadu starpība izteicās vēl lielāka. Dziesmai skanot un zābakotām kājām tautas deju straujajā ritmā gridu rībinot, pati jaunākā audze šajā ritmā ar stipru pavedienu vecākās paaudzes dzīvei galā piesēja savējo. Dažam labam, varbūt, tas bija pats pirmais. Kad varenā kopojumā Varsity arēnas jumta kupolā izskanēja tūkstoš mutēm dziedātā „Daugav' abas malas", kāds jau krietni paaudzies zeņķis angļu valodā savai mātei teica:

„Mamm, es arī gribu būt latvietis."

Māte nepatikā saraustīja zeņķi, un angļu valodā atbildēja:

„Pagaidi, tev jau vēl laika diezgan."

Bet jaunulim, laikam, laika vairs nebija, jo viņš stingri pastāvēja uz savu:

„Ne vēlāk, tūlīt un tagad!"

Ja vecāku tuvredziba nenomaitās zēna krūtīs iemesto latvisko sēkļu, tad nākamajos dziesmu svētkos arī šis padsmitnieks rībinās grīdu tautas deju lieluzvedumā. Kaut Dievs dotu!

Svētku sarīkojumu steigā satiku sen neredzētu draugu, kurš pats jau sen gadus neskatāmas stundas sava brīvā laika ziedojis sabiedriskajam darbam.

„Tu zini, ko šie svētki ir vērts?" viņš jautāja, un, atbildi nenogaidījis, pats tūlīt atbildēja: „Miljonu dolaru. Miljonu amerikāņu zelta dolaru!!"

Uz brīdi apjuku, bet tad apvēru viņa domu.

Ja saskaitītu visas koru, tautas deju grupu, svētku plānošanas un organizēšanas darbā ieliktās darba stundas, tad kopsummā, laikam, miljons sanāktu. Rēķinot ikvienu darba stundu tikai dolara vērtībā, tas tiešām dotu grandiozo skaitli ar sešām nullēm.

Tas nebūt nav augsti rēķināts. Vērojot kora ģenerālmēģinājumu un vienīgo kopmēģinājumu tautas deju lieluzvedumam, gribētos teikt, ka tajā sutā un karstumā normālā darbā gan neviens par dolaru stundā nestrādātu. Bija brīnums, kur dziedātājiem vakarā vēl pietika balsu veiksmīgi izdziedāt pilno programmu un kāpināt sniegumu atkārtojumu piedevās. Vēl vairāk bija jābrīnās, kur dejotājiem pietika spēka pēc četru stundu mēģinājuma un zaudētām pusdienām, smagajos tautas tērpos izturēt tautas deju straujo raksta. Kas tautas dejas pats dejojis, tas zina, ko jau viena pati deja prasa no dejotāja.

Izturēja dziedātāji un neapkusa dejotāji, pie savažotās Mātes Latvijas kājām nolikdami trimdas latviešu zelta miljonu — saziedotu no negulētām naktīm, no jūdžu tūkstošiem, iekaisušām balss saitēm un izsvīdušiem tērpiem. Liels un mazs, daudzajos uzvedumos un sarīkojumos kopā saplūzdami, nolika savu ārtavu. Skatītāju tūkstoši un arī dalībnieki paši daļu no šī zelta miljona paņēma atkal atpakaļ līdz uz mājām, lai nākamos svētkos to atgrieztu vēl ar lielākiem augļu augļiem.

Kad Tautas marša skaņās no arēnas lēnām aizvijās dejotāju pāri, daudzu skatītāju acīs iemirdzējās asaras. Tā bija varena izskaņa, kam līdzīgu pārdzīvojumu grūti sameklēt trimdas sarīkojumu plašajā klāstā. Latviešu dziesma, deja un melodija atkārtoti lika mums izjust savu spēku. To nav salauzis attālums, svešums ne laiks. Tas vēl ir dzīvs. Un kamēr tas dzīvos, dzīvos arī latviešu tauta.

Latviešu vienkopus sanestais zelta miljons vēl ilgi mirdzēs. Tas liks mums atkal pulcēties, lai ciešāk sietu īrstošās saites un vecajām pievienotu jaunas. Nākamajā reizē, alga viena, kur un kad, lai Dievs dod, ka tajā savu ārtavu pievienotu arī tie, kas šajā reizē vēl stāvēja nomaļus.

Tiks piedots tiem, kas neiespēja, bet mūžam nē, ja negribēja.

Māris Olainietis.

Mazās tautu meitas mākslas izstādē. No kreisās: Melita Grigule, Māra Strazdiņa un Rasma Caune pētī „balodīšus". (Z. Jurševska keramika). Foto — J. Ligers

(26. turpinājums)

Viņa purināja galvu.

— Es neskumstu, Ivar. Bet es esmu nogurusi. Zinu, man vajadzētu priecāties . . . gavilēt par to, kas noticis un notiks — bet es vairs nespēju. Kāpēc tas nenotika pirms mēneša . . . pirms trīs — divi — ja, pirms vienas nedēļas?! Kāpēc?! Un tagad? Kas tagad būs? Tu mani gribēji sargāt —

— Bet . . .

— Jā, jā, — viņa nepacietīgi turpināja, — ir jau pareizi! Tev ir citi, svarīgāki pienākumi! Bet redzi — toreiz, kad es mežā tev piekļāvos, tu mani paņēmi savās rokās. un es kļuvu tava, man pirmo reizi pēc tik ilga, ilga laika — ak Dievs, cik tas sen! — bija sajūta: nu es esmu pasargāta! Nu esmu drošās rokās! Bet nu man atkal jābūt vienai . . .

— Ranta!

— Jā, Ivar . . . Tavās rokās bija labi. Viss nemiers, visa trauksme, viss apkārtējais ļaunums pazuda, iznīka — tā vienkārši vairs nebija. Bijām tikai tu un es. Un meža vientulība un miers ap mums.

Viņa apklusa un, acis nodūrusi, ar kurpes purngalu rušināja sabirušās skujas. Ivars neredzēja, bet juta, ka viņas acīs ir asaras un ka viņa tikai ar mokām valdās, lai nesāktu skaļi raudāt. Viņš apsēdās pie egles celma un piespieda Rantu apsēsties sev līdzās.

— Ranta . . . man tev kas jāsaka . . . mēs nevaram izšķirties, iekāms es tev to neesmu pateicis . . . Redzi — bet nesmej par mani, tādas runas man lāgā nevedas — esmu drāzts no cita koka . . . Redzi: es labi zinu, nebijis tā nolādētā četrpadsmitā un visas tās jezgas, tu nekad nebūtu kļuvusi . . . nu, mana sieva . . . Tu biji solījusies Vilnim, un viņš, varbūt, tevi vairāk pelnījis kā es. Bet es . . . bet es . . . nujā, es tevi . . . kā to lai gaišā dienas laikā bez nosarkšanas pasaka? — tevis dēļ vien es visu laiku trinos ap Rīgu. Ne jau, lai tevi sargātu priekš Viļņa. Pats nezinu, kāpēc, jo toreiz jau man nebija nekādu cerību. Un tai naktī — tai naktī . . . tici man, es gan nedomāju, ka tu . . . ka viss tā notiks . . . Bet tagad nu es visu ritu jau domāju: cik ilgi vairs, un robeža būs vaļā, un Vilnis nāks mājās. Man nu, varbūt, vajadzētu tagad teikt: es tevi atbrīvoju no tava solījuma.

— Ivar!

— Paigaidi, ļauj man izrunāt! Tā man, varbūt vajadzētu darīt, un tad tas būtu cēli un cildeni un, Dievs zina, kā vēl nē. Bet es tā nevaru, un es tā arī nedarīšu. Es tev šonakt teicu, ka neesmu nekad par kaut ko ar iepriekšējo nodomu cinījies. Tas ir tiesa, bet šoreiz es to darīšu. Es cinīšos par tevi! Es tevi Vilnim atprasīšu! Man uz tevi ir vairāk tiesību kā viņam. Un ja tu mani gribētu atstāt, es tev iešu pakaļ un — —

— Kāpēc tik dedzīgi, Ivar! Vai tad es gribu no tevis iet prom? Nē, draugs! Viss, ko gribu, ir — palikt pie tevis. Bet vairāk tiesību? Kāpēc lai tev būtu vairāk tiesību? Tāpēc, ka tu mani pieņēmi tai brīdī, kad biju visas pasaules pamesta? Vilnis būtu darījis to pašu. Bet es tevi neatstāšu — es tevi nevaru atstāt: mūs ir savienojusi tik liela un baiga stunda, ka mēs šīs saites nemaz nedrīkstam saraut. Ko laime saved kopā, tos nelaime bieži izšķir, bet ko nelaime salaulā, tos vairs neatšķirt.

— Bet mīlēt tu mani nemīli?

— Mīlēt? No kā tad sastādās mīlestība? No jūsmas un no sirds siltuma. Šai vienā gadā esmu kļuvusi veca, Ivar. Vismaz vecāka nekā man vajadzētu būt — un tāpēc neļauno, ja nevaru tev vairs dot to, kas ir jaunības daļa — jūsmu. Tev jāpietiek ar manu sirds siltumu.

Ranta apklusa. Saņēmis viņas roku savā, Ivars skatījās tai garām, un ap lūpām nicīgais smaids tam bija zudis. Viņš piespieda tās delnu sev pie acīm.

— Piedod, Ranta, negribēju tevi sāpināt. Bet es tev varu droši teikt: es tevi mīlu.

Tad strauji pieliecies, viņš noskūpstīja to uz lūpām, pielēca kājās un, neatskatīdies, iegāja atpakaļ mežā — likās, ka tam bija bail paskatīties atpakaļ, lai kaut kas neparedzēts nekavētu tā nodoma izpildīšanu.

Bet ja viņš būtu atskatījies, tad redzētu, ka Ranta nosliga ceļos un lūgšanā saliktās rokas pacēla uz debesīm. Un acis tai iemirdzējās bezgalīgs naids, kad viņa trīcošām lūpām un sakostiem zobiem bez skaņas kliedza:

Dievs, sodi — sodi — sodi viņus!

⁂

Kad Ivars atgriezās pie biedriem, zemnīcā viss bija sajaukts — drānas izsvaidītas, soliņi sakrauti cits uz cita, lai atbrīvotu lielāku telpu, uz galda samestas šautenes un municija, un pa klonu mētājās tukšas pudeles, konservu kārbas un papīri. Zēni visi, izņemot Mazpuru Pauli, kas pašreiz vēl zieda seju milzīgām baltām putām un pie tam nepārtraukti stenēja it kā smagu nastu ceļot, bija noskuvušies kā Vasarsvētku sestdienā.

— Mana bārdiņa . . . Desa vaidēja, — mana kuplā, skaistā bārdiņa . . .

Tad viņš pagriezās pret Ivaru:

— Tu mūs uz balli vedīsi?

— Nē, uz Medoli.

— Medoli?! Ko tur?

— Kauties.

— Bet kāpēc uz Medoli? Šito gaisa gabalu? Vai tad nevarēja tepat? Ierasta vieta . . .

— Negribi — nenāc. Nav spiesta lieta.

— Negribi — nenāc, — Desa atmēdija, — kas te runā par negribēšanu? Bet vai tepat darba trūktu? Pagasts pilns smalku viriņu, kas būtu par galvas tiesu saīsināmi.

Ivars pacēla balsi:

— Kas vēl grib palikt? Man ir noruna ar Medoles puišiem, ka mēs apvienosimies. Tagad mēs izkaisīti mazās grupiņās pa visu zemi un paši par sevi varam tikai dzelt, bet ja mēs apvienojamies lielākās grupās, tad varam arī kost. Tātad — kas nāk, kas paliek?

Gājēji bija visi.

— Es tikai gribēju zināt, nazi gar vaigu laizdams, Desa taisnojās, — vai tad pat pajautāt nedrīkst? . . .

— Labi, — Ivars nobeidza sarunu, — un pēc pusstundas — ceļā.

Apmēram kilometru no slēptuves lielceļš mežā uzsāka kilometrus trīs garu, nolaidenu, bet taisnu skrējienu. Beidzamajā ceļa līkumā grāvmalā Ivars pats ieņēma vietu, Apmēram pusceļā novietoja Sklandu, Desu un Lauciņu Kārli, bet Namnieku Kārlim lika ieņemt posteni taisnā ceļa pašā galā. Ja viņš savā sarga vietā pavicināja mutautiņu, tad zīmi redzēja ir tie, kas atradās posma vidū, ir Namnieku Kārlis — un otrādi: Namnieku Kārļa signālu redzēja Desas grupa un viņš.

Noruna bija: viņš un Namnieku Kārlis pētīs garāmbraucējus auto un, ja kāds izliksies viņu vajadzībai piemērots, tad trīs reizes vicinās ar mutautiņu un vidus grupa mašīnu apturēs — un tālāk rīkosies pēc vajadzības.

Pēc apmēram divi stundu gaidīšanas Ivars beidzot izšķīrās, garām jonoja milzīgs septiņvietīgs Buiks — un tajā neredzēja vairāk, kā vienīgi pie stūres sēdošu, lepni tērptu, pusmūža virieti.

Lakatiņš paspīdēja gaisā, un kad mašīna bija soļus simts no vidus grupas, pāri ceļam nogūlās neliela priede un no grāvjiem ceļa abās pusēs šauteņēm rokās izlēca Kārlis un Sklanda.

Mašīna apstājās pāris soļu no nolaistā koka.

— Rokas augšā!

Braucēja seja, rokas ceļot, zaudēja cilvēka izskatu. Mirkli vēlāk Kārlis ar Desu bija pārmeklējuši tā kabatas. Ieroču nebija.

— Kurp braukdams?

— Uz Liepāju.

— Kā tur?

— Kompartijas uzdevumā.

— Aha! — Desa omulīgi nokrekšķināja, — biedra karte ir?

Sagūstītā sejā uzplauka cerība.

— Ir!

Kamēr Desa ar gūstekni iegāja mežā — gūsteknis, nokas pacēlis, pa priekšu, Desa, pistoli rokā, divi soļus aiz viņa, grupai bija piesteidzies Ivars un kopējiem spēkiem visi novilka no ceļa nolaisto priedi.

Soļus trīsdesmit no viņiem mežā noskanēja šāviens, apraut pistoles šāviens.

— Tā, — Desa no meža iznāca viens, — tīrs darbs . . . Tas vairs kompartijas uzdevumā nebrauks.

Lauciņu Kārlis piesēdās pie stūres — motors vēl darbojās — un ieroču kasti iecēluši un, cik varēdami, zem segām paslēpuši, mašīnā ievietojās arī pārējie.

Viņi tikko bija sākuši braukt, kad Lauciņu Kārlis parāva Ivaru aiz piedurknes:

Paskaties gaisā!

Pāri galvām Rīgas virzienā lidoja bars zili-pelēku lidmašīnu, vācu zīmi zem plākšņiem.

— Sākums!

— Lai Dievs viņiem dod labu ceļa vēju!

Mašīna joņoja — garām druvām un pļavām, cauri mežiem un birztalām — desmit — piecdesmit — simt kilometru. —

— Brauc kā kungs, — Desa priecājās, — ne kāds tevi aiztiek, ne.

(Turpinājums sekos)

VĒL NEAPRAKSTITĀS SVĒTKU LAPPUSES

Piezīmes par aizvadītajiem dziesmu svētkiem

Dziesmu svētki pagājuši, bet daudzas „izdaribas" kaut kādu iemeslu dēļ vēl nav ieraudzījušas dienas gaismu latviešu presē. Vai reportieri būtu kļuvuši slinki, jeb vienkārši tikai pārstrādājušies, skrienot no viena svētku sarīkojuma uz otru? Jā, tempam bija liela nozīme šajos svētkos. Īstu „rekordu" vispirms uzstādīja koristi un diriģenti, distanci no Queens parka līdz svētku koncerta vietai nosolojot visīsākā laikā, kāds jebkad reģistrēts Toronto vēsturē. Kāds no koristiem vēlāk izteicās: „Šis tik bija gājiens, — kā armijā!" Šim tautietim taisnība, jo gājiena priekšgalā bija kanadiešu armijas pūtēju orķestris...

Vislielāko attālumu uz dziesmu svētkiem bija mērojusi Maija Vītoliņa no Adelaides (Austrālijā). Viņa savu ceļojumu izplānojusi jau pirms gada, lai laikā ar kuģi ierastos šinī kontinentā. Maija atzinās, ka viss izplānots līdz pēdējam, lai ar „vienu šāvienu varētu nošaut divus zaķus".

„Kurš tas otrs zaķis?" jautāju.

„Eiropa," smaidīdama atteica Maija, „jo gribu to apceļot pirms došanās atpakaļ uz Austrāliju."

Būtu vēl ko pajautājis tālajai viesnai, bet man pa labi un pa kreisi jau vairāki jaunekļi nepacietīgi mīņājās...

Īstais negals dziesmu svētkos bija ar fotografiem. Tie nosviduši rāvās, lai tiktu pie labām bildēm. Visvairāk uztraucies bija „Tilta" fotografs H. Skrastiņš, kas nevarēja ilgi nomierināties, kad kāds kolēģa tīras nejaušības dēļ „aizēnojis" visu lielisko skatu uz tautas deju lieluzvedumu. Dažbrīd likās, ka fotografi it kā sacenšas savā starpā, tādēļ rīcības komitejai nākošajos svētkos būtu jāpadomā par labāko fotografu godalgošanu. Par spīti liela tveicei, fotografi bija visumā apmierināti ar saviem panākumiem. Viņu uzņēmumi parādījās ne tikai latviešu laikrakstos, bet arī kanadiešu presē. Tomēr divi fotografi piedzīvoja vilšanos. Viņi bija nolūkojuši visaugstākā nama jumtu Maple Leaf Gardens tuvumā un jau uzstādījuši savus aparātus „kaujas gatavībā". Tikai vēlāk tie atgādās, ka izvēlējušies nepareizo jumtu un savus aparātus nostādījuši nepareizā virzienā.

Sestdienas priekšpusdienā izdevās satikt rīcības komitejas priekšsēdi Elmāru Krūku, kas likās visai nobažījies. Iemesls: uz kopkora mēģinājumu bija ieradušies tikai ap 500 dziedātaju. „Kur tie pārējie?" es jautāju. „Ja gribat zināt, kur tie pārējie patlaban atrodas, tad aizejiet uz rakstnieku ritu; tur viņi visi ir," smagi nopūzdamies, atteica rīcības komitejas priekšsēdis. Ka redzams, rakstniekiem bijis tāds pievilkšanas spēks, ka daudzi no koristiem bija pat ar mieru atsacities no garšīgajām pusdienam, kuŗas jau plkst. 12-os varēja saņemt Maple Leaf Gardens priekštelpās.

Kad nu reiz iesākts runāt par ešanu, tad katrā ziņā nevar nepieminēt dziesmu svētku rīcības komitejas vakariņas ar dažām neparedzētām „apsveikuma" runām. Ievērību izpelnījās Kalvja vadītājs Juris Dzeguze, ienākot laikā, kad kāds cits runātājs jau bija ticis pie vārda. Neievērojot savu „konkurentu", J. Dzeguze sāka runu, nosēdamies pie mielasta galda. G. Šmits (rīcības kom. locekļis) redzot, ka, laikam, divi nevarēs reizē runat, ienācējam jautāja: „Vai arī Dzeguzes kungam būtu kaut kas sakāms?" „Jā, man ir kaut kas sakāms," atbildēja J. Dzeguze. „Šiem dziesmu svētkiem pietrūka „galotnes". Kas tie par svētkiem bez Gaismas pils?" Tad J. Dz. sadeva komp. J. Norvilim par viņa dziesmām, bet vislielāko „sutu" saņēma dir. J. Cirulis. J. Dzeguze konstatēja: „Cīruļ Jāni, man tevis žēl. Jeibogu!"

Divi jaunekļi bija izgudrojuši, kā tikt vaļā no lielā karstuma, kas valdīja Sidrabenē svētku pēdējā dienā. Nevarēdami vairs izturēt spiedīgo tveici garajās bikses, tie steigā sameklēja šķēres, un dažās minūtēs biksēm gali nost. Šī ceremonija notika mācītāja A. Cīpa vasaras mājas priekšā. „Tas tik bija skats," atzinās kads no klātesošajiem.

Egu

Tālākā svētku dalībniece Maija Vītoliņa no Adelaides, Austrālijā. A. Kalniņa foto.

Dziesmu svētku fotografi darbā. A. Kalniņa foto.

NO ŅUJORKAS PERSPEKTIVAS

VISUMĀ TORONTO DZIESMU SVĒTKI PATIKUŠI

Toronto latviešu dziesmu svētki ir izskanējuši, palikušas tomēr atmiņas. Neskatoties uz lielo tālumu, arī krietns skaits Ņujorkas latviešu bija ieradušies svētkos, gan kā svētku programmas izpildītāji, gan skatītāji un klausītāji. Šeit daži svētku iespaidi:

Zigrida Gaujeniece, skautu un gaidu tautisko deju kopas Trejdeksnis vadītāja:

„Svētki bija lieliski organizēti, viss norisinājās bez burzmas, viss sākās precizi, gandrīz uz minūti. Liekas ,viss bija iepriekš pārdomāts. Tikai karstums bija par daudz liels.

Tērpu godalgošanai vajadzēja atrast citu laiku, vai godalgot citādā veidā, jo tērpu komisija, laikam, visus tērpus apskatīt nevarēja. Tā daudzi krāšņi tērpi palika negodalgoti.

Liekas, ka programma bija par garu un sablīvētu — pat skriešus nevarēja izskriet uz visām sarīkojumu vietām, ko gribētu redzēt. Vai nu programmu vajadzēja īsāku, vai vēl vienu lieku dienu. Organizēšanā un sarīkošanā torontieši bija veselu metienu priekšā ņujorkiešiem. Likās tomēr, ka kopkoncerta programmā kaut kā pietrūka, jo nedzirdēja Gaismas pili, vai Mēs gribam būt kungi, kā arī Jurjāņa kantāti. Šīs dziesmas svētkos nedrīkstētu trūkt.

Labāk varēja būt organizēta arī saimnieciskā puse, jo svētdienas rītā jaunieši palika bez brokastīm. Mājās pārbraukuši, daļa no dejotājiem bija zaudējuši 5 līdz 10 mārciņas no svara. Bet piedalīšimies atkal nākamajos svētkos Klīvlendā pēc diviem gadiem. Esam arī priecīgi par iegūto ceturto vietu deju sacensībās."

Ingrida Karlsone, Bronksas jauniešu kora un Ņujorkas deju kopas dalībniece:

„Laika Toronto bija maz, un skrēju pa galvu pa kaklu, lai varētu pēc iespējas vairāk apskatīt. Jāpiedalās mēģinājumos, pēc tam koncerts un dejas, pa starpām sporta spēles un dailamatniecības izstāde. Žēl, ka netiku uz teātŗa izrādi. Dailamatniecības izstāde likās vājāka kā Ņujorkas dziesmu svētku laikā, tā bija mazās telpās, viss bija saspiests un cilvēku pilns. Likās, ka svētku programma bija par plašu, visur bija jāsteidzās, un tomēr maz varēja redzēt. Pat brokastis nebija laika paēst, iekodu pa ceļam, kamēr pārskrēju no vienas vietas uz otru.

Pirmo reizi aktīvi piedalījos dziesmu svētku sarīkojumos un stipri nervozēju, sevišķi deju sacensībās. Vienmēr baidījos, ka tikai neiztaisu kādu kļūdu, jo tas atsauksies uz visu kopu. Tomēr bija vērts braukt, kaut arī vesela diena pagāja ceļā. Nākošo reizi braukšu atkal."

Alda Grīviņa, Bronksas jauniešu kora dalībniece:

„Šie bija mani pirmie dziesmu svētki un pirmo reizi arī biju tik tālu no Ņujorkas, bet viss man ļoti patika. Daudz biju dzirdējusi nostāstus, ka dziesmu svētkos nevar dzirdēt dziesmas, ka bijuši dažādi trūkumi, ko sevišķi stāstīja par Ņujorkas dziesmu svētkiem, bet Toronto atstāja patīkamu iespaidu. Neredzēju teātŗa izrādi, jo biļetes bija jau izpārdotas. Labāku iespaidu biju gaidījusi no svētku balles. Tā bija saspiesta, apmeklētāji bija nodalījušies grupiņās, kas apvienoja tikai paziņas, bet kam tādu nebija, tiem maz radās iespējas iepazīties. Ballei nebija tuvības."

Ņujorkas draudzes kora priekšnieks **N. Plato:**

Svētki bija labi izdevušies. Sarīkojumu tomēr bija par daudz, visur nevarēja izskriet. Bija arī lietas, ko varēja kritizēt. Koriem bija pagrūti dziedāt, jo viens otru nedzirdēja sakarā ar to, ka kopkoris bija sadalīts sekcijās un līdz ar to, no koŗu viedokļa, izmāca nepareiza nostāšanās. Godalgu izdalīšana bija garlaicīga. Svētku gājiens bija par daudz sasteigts, sievieši netika līdz. Koŗi iesoļoja tukšā zālē, jo klausītāji ārā vēroja gājienu, bet zālē ieradās pa runu laiku vai pat koncerta sākumā. Jaundarbu koncertā nebija skaļruņu, tāpēc nevarēja dzirdēt godalgoto vārdus. Labi vismaz, ka godalgotos vēlāk apgaismoja starmešiem. Zāle pa koncerta laiku bija tumša.

Ņujorkas dziesmu svētku komitejas pr-sēdis **prof. P. Stares:**

„Svētki Toronto bija lieliski un gludāki kā Ņujorkā, kur bija vesela rinda kļūmju. Programma bija labi sastādīta, un cilvēki dzīvoja svētkiem līdz. Torontieši ir laipni un sirsnīgi cilvēki, dzīvo labi. No Toronto atbraucu Ņujorkā ar vislabākiem iespaidiem."

V. I.

TĀ VIŅI TUR DZĪVO...

Mūsu līdzstrādnieka Alberta Veselauka speciālraksts no Rietumvācijas

Tiesa, krievi ar panākumiem cauri padebešiem grūž visādus sputņikus, bet tai pašā laikā viņa savās okupanta pozicijās turas vienīgi sarkanarmijas un tās sargāni. Vēl pēc 20 gadiem sarkanie nav ieguvuši mūsu zemes mīlestību, nedz arī dzīvi cilvekam tur padarījuši saulaināku. Ir iegūtas noteiktas liecības, ka tikai ar terrora palīdzību vairums latviešu jauniešu pārceļas uz Chruščeva tīrumiem Āzijā.

Kā šodien okupētā Latvijā sagatavo skolas bērnus, rāda pāris piemēru: Zviedrijā dzīvojoša tautiete Rīgas apciemojuma laikā apmeklē t. s. 9. strādnieku jaunatnes vidusskolu latviešu valodas stundas laikā. Skolotāja (dedziga komjauniete) A. Bondere pārrunā latviešu literātūru, dodot vadmotīvu: Tauriņš — tipisks buržuja tips. (No V. Lāča romāna „Uz jauno krastu").

Pavasarī Alūksnes apkārtnes kolhozos stipri aizkavējušies lauku darbi. Lai stāvokli glābtu, ģimnazijas zēniem un meitenēm jāiet lauku darbos tāpat kā zemniekiem . . . Bet tā kā arī skolas gaita nedrīkst apstāties, jo tuvojas pārbaudījumu laiks, tad Alūksnes ģimnazijas vadība spiesta atrast pavisam komūnistisku izeju: ik dienas no katras grupas vienam jaunietim jāierodas skolā, kaut arī dauzdziem līdz tai jāmēro 20 un vēl vairāk kilometru tāls ceļš. Pārējiem atkal vakarā, vienalga, cik smaga bijusi darba diena, visu no skolas atnesto jāpārraksta savās piezīmēs, un jāiemacās. Tā tas iekrist arī pirmdienā vai piektdienā, un nekad tās nav visiem kopā. Tāpat dievkalpojumi grūti pieejami. Tuvākais mācītājs dzīvo Akniste. Viņa aprūpējamā draudze sniedzas no Slates pāri Elkšņiem, Ritei līdz Saukai. Mīrušos lielāko daļu izvadām Dieva vārdu teikdami paši, kā mācēdami.

Bēdīgu ispaidu atstāj arī Jēkabpils un Krustpils. Tilts nav atjaunots. Satiksmi pāri Daugavai uztur vecais, noplukušais „Gulbītis", un pajūgus, automašīnas ceļ pāri prāmis, gluži kā pirms 25 gadiem. Cukurfabrika atjaunota. Lidlauks kalpo militārām vajadzībām un ir aizliegts, apsargāts rajons. Okupantu aktivitātes vajadzībām Krustpilī paceļas t. s. Kultūras nams, bet Jēkabpils komūnisti izmanto bij. Aizsargu namu. Latviešu dvēseles galīgai nogurdināšanai un pazemošanai, šinī novadā, kurš sākas pie Biržiem un izplatās līdz Līvāniem, Medņiem, Plaviņām, Jēkabpilī iznāk nedēļas avīze „Brīvā Daugava", Krustpili — „Dzirkstele". Iedzīvotāju skaits abās pilsētās lielāks kā Latvijas laikā, bet puse no tiem, varbūt arī vairāk, ir krievi. Latviešu jaunieši gaumīgāk ģērbušies, ir klusāki un turas pilnīgi atsevišķi no skaļajiem, baros klīstošajiem krieviem."

Augšzemgale, kas bijusi dzimtene Akurāteram, Grīniem, Veselīm un Tomai, bijusi šūpulis daudzām musu tautas teiksmām un leģendām, dziesmām, šodien ir skumja puse — pekšņi par nabagiem kļuvušie zemnieki palikuši bez smiekliem.

BERLĪNES SKABARGAS

(mo) Berlīne ir atkal pasaules uzmanības centrā. Ir skaidrs, ka saspīlētais politiskais stvoklis, mazas neuzmanības vai pārsteidzības sekās, ik brīdi var izsaukt notikumu ķēdes reakciju, kuŗu apmēri un sekas pašreiz ir neaptveramas.

Austrumvācijas tautas republikas valdība savu pilsētas sektoru iežogojusi dzeloņdrāšu stieples, betona mūŗos un aizsprostos, aiz kuŗiem kaujas gatavībā izrindotas Tautas policijas, armijas un rūpniecības trieciena grupu vienības.

Ne velti kāds Austrumberlīnes iedzīvotājs, „brīvprātīgās" darba klaušās slidošās lentes produkcijā saražotos aizprosta blokus montējot, izteicās:

„Apbrīnojiet mūsu socialistiskos sasniegumus: mūsu valsts ir vienīgā visā pasaulē, kam ir pārvietojamie cietuma mūŗi."

Tajā pašā laikā Austrumberlīnes dnošības iestādes savu pilsoņu „aizsardzības" nolūkos evakuē visus iedzīvotājus 200 metru joslā no sektoru robežām. Māju iejas tiek aizmūrētas. Pretams, izdarības austrumu sektorā rietumu pusē pulcina lielus vērotāju barus un arī arvien ziņkārīgos preses fotografus. Lai izvairītos no nevēlamiem preses uzņēmumiem, komūnisti Fridricha ielas pārejšanās punktā novietojuši cilvēku ar lielu spoguli. Tā pienākums ir ar spoguļa palīdzību koncentrēt saules starus foto vai filmaparātu objektīvos. Rietumvācijas un pēdējā nedēļā Berlīnē sapulcējušies Āzijas un Afrikas laikrakstu pārstāvji bija apmierināti arī ar šiem daļēji sabojātajiem uzņēmumiem, jo komūnisti savu nostāju labāk nodemonstrēt vairs nespēja. Virs ar spoguli šoreiz izrādījās „lāča pakalpojums" pašiem komūnistiem.

Drošības pārbaudes pilsētas austrumu sektorā sagādājušas nepatikšanas daudziem moderno televizijas antennu īpašniekiem. Speciālas „brīvprātīgo" techniķu vienības izkāpelēja visus jumtus, un noņēma no tiem ikvienu antennu, kas dotu iespēju uztvert signālus vai programmas no Rietumvācijas. Tā nu austrumu sektora iedzīvotājiem jāsamierinās tikai ar pašu sarkano televizijas programmu.

Komūnistu uzceltais „Ķīnas mūris" nepatikšanas sagādājis arī kādam restorāna īpašniekam sektoru robežā. Komūnisti gan laipnā kārtā aizstājuši 80 centimetru platu ietves malu iekļūšanai rietumu sektora restorānā, bet noteikuši, ka uzkavēšanās minētajā ietves gabalā tiks uzskatīta par provokāciju. Otrā pusē jaunceltajam mūrim tika novietoti seši tautas policisti, bruņoti pistolēm, asaru gāzes granatām un — ugunsdzēsēju šļutenem. Pēdējā nedēļā restorāna viesi, neuzmanības dēļ, vairākkārt restorānu atstājuši kopīgi un bridi uzkavējušies ietves malā. Protams, komūnistu acīs tā bija „apzināta provokācija", kas acumirklī tika likvidēta ar lielām ūdens masām. Šī notikuma sekās, restorāns vairākkārt appludināts. Lai izbēgtu no tālākām nepatikšanām, restorāna īpašnieks piestiprinājis uzrakstu: „Ikvienam komūnistu provokātoram turpmāk būs pašam jāizsusina pielietās telpas."

Rietumu pusē kaujas gatavībā izvietotas Rietumu sabiedrotā kaujas vienības. Pēdējās divi nedēļās vairākkārt izvestas apvidus kaujas spēles, lai koordinētu visu triju armiju vienību sadarbību. Par pavēļu skaidrību liecina šāda amerikāņu virsnieka paskaidrojums:

„Mēs neesam šeit, lai provocētu. Bet mēs neesam arī šeit, lai ļautos izprovocēties. Katram vienības komandierim ir dotā pilna rīcības brīvība, piemērojoties acumirkļa stāvoklja nopietnībai, vajadzības gadījumā lietojot pat karstos ieročus."

Tas nozīmē, ka komūnistu asaru gāzes granātas sprādziens rietumu pusē var izsaukt īstu granātu tūlītēju pielietošanu.

Kuŗš vainīgs pie dalītās Vācijas un saskaldītās Berlīnes? —

Šim jautājumam īsu un kodolīgu atbildi dod angļu lugu rakstnieks John Osborne, spriedumā par angļu politikieni:

„Es vēlētos, kaut varētu jūs vinsus ar visu jūsu netīro veļu uzkārt pie nolādētās Oderas-Neises līnijas un tam klāt septiņus no desmit amerikāņiem. Es labprāt redzētu jūs mirstam Rietumu labā."

Tajā pašā laikā Chruščevs atkal reiz atradis Dievu, lietojot Viņa vārdu stāvokļa komentējumā:

„Es ticu, ka mīlais Dievs ir tiešām neitrāls: viņš tikai vēro no augšas, pats neiejaucas."

Bet Dieva dzirnavas mal lēni un noteikti. Gan arī tās reiz taisnību izmals.

PASAULES RAIBUMI

Fuerstenauā, Vācijā, kāds karavīrs bija nolēmis salaulāties ar savu izredzēto, bet viņam nebija naudas gredzenu iegādei. Nakti viņš izdauzīja pilsētiņā kādu juveliera skatlogu un gredzeni bija rokā. Pat policija nebija ielausanos pamanījusi. Nelaime sākās, kad jaunā sieva gribēja gredzenos iegravēt abu laulāto iniciālus. Tā palūdza vīra gredzenu un kopā ar savējo nodeva tam pašam zeltkalim iegravēšanai, no kura veikala gredzeni bija izlaupīti. Juvelieris pazina savu mantu un ziņoja policijai.

☆

Madridē kāds krodziņš pazīstams ar gadskārtējām dzeršanas sacensībām. Skatītāju acu priekšā konkurentiem iespējami īsākā laikā jāiztukšo viens pēc otra pipelditie vīna kausi, katrs no tiem viena litra tilpumā. Uzvaru izcīnīja 48 g. v. kurinātājs Antonio Ruis Senen, iztukšojot 7 minūtēs un 26 sekundēs 9 litrus vīna.

Uzvara bija iegūta, bet pats uzvarētājs kā maiss iekrita draugu rokās, kas to nogādāja mājās dzērumā izgulēšanai.

☆

Chimā, Japānā, kādai jaunai dāmai uz ielas laupītājs norāva rokas somiņu un metās bēgt. Notikuma aculiecinieki dzinās bēglim pakaļ, līdz tas, skriedams gar ostmalu, iekrita ūdenī un, neprazdams peldēt, sāka grimt, saukdams palīgā. Aplaupītā, kuŗa arī bija atsteigusies krastmalā, paskatījās, atbrīvojās no liekā apģērba, ielēca ūdenī un izvilka slīkstošo līdz ar savu nozagto somiņu malā.

☆

Nausbekā, Vācijā, kāds dzelzslietu tirgotājs, ierasdamies no rīta veikalā, pārsteidza tur zagli. Veikala īpašnieks neapjuka, bet steigā paķēra gāzes pistoli un raidīja to iebrucēja virzienā. Arī pēdējais nezaudēja apķērību, izrāva no kabatas gāzu masku un, kamēr tirgotājs ristijās tvanā, steidzīgi izslīdēja caur durvīm.

☆

Minchenē kāda 70 gadīga pensionāre, pastaigājoties parkā, atrada nomestu portfeli, kuŗu atvērot pamanīja daudz naudas, pavisam DM 57.000. Vecenīte steidzās atradumu nodot policijai. Kad pieteicās portfeļa īpašnieks, kāds amerikānis, tas gribēja tikt cauri ar „thank you!" Tikai kad policija ieskaidroja, ka Vācijas likumi paredz oficiālu atradēja atlīdzību (10%), tas lamādamies uzmeta galdā DM 600, kuŗus, policijai bargāk uzstājoties, beidzot papildināja līdz oficiālai summai.

NELAIMES GADĪJUMS BIRMINGHAMĀ

No trešā stāva jumta, to labojot, nokritis Ādams Šulbers. Cietušais ātrās palīdzības mašīnā nogādāts Birminghamas negadījumu slimnīcā. Paredzama ilgāka ārstēšanās, jo cietis muguriņkauls un radušies stilba kaulu plīsumi.

Ādams Šulbers ir vienīnieks un rosīgs sabiedriskā dzīvē, aktīvs DVF Birminghamas nodaļas biedrs.

J. R.

ARĪ URUNDA KĻŪST PATSTĀVĪGA

Urundai gan no mūsu dienu viedokļa nav lielu iekāpšanu, kas pacelšanos brīvas reizē ar to pasaules forumā — tā nav ne liela, ne bagāta, — tomēr jau š. g. 16. septembrī tā atkal no jauna atgūst zaudēto pašnoteikšanos, lai driz vien pēc tam kļūtu pilnīgi brīva un neatkarīga.

Līdz šim vienā pārvaldes vienībā saslegtā „divkaraliste", t. s. Ruanda - Urundi, kopplatībā — 54.200 kv. km., atradas Apvienoto Nāciju aizgādniecībā, kas to 1946. g. nodeva Beļģijas pārziņā. Šo zemes stūri atrodam Austrumafrikas vidus daļā, ekvatoriālā joslā tūliņ aiz 1. dienvidu platuma grāda, kas dienvidus galā aizsniedzas vēl aiz 4° S. Pa vidu te iet 30. austrumu pusdienas līnija, kas liecina, ka šī zeme atrodas tai pašā standarta laika joslā, kur Latvija.

Urunda aizņem šīs „divkaralistes" dienvidus pusi, 27.834 kv. km kopplatībā, tātad tik liela kā mūsu Kurzeme un Zemgale kopā.

Iedzīvotāju skaits Urundā pašreiz tuvu 2,5 miljoniem, caurmērā tātad ap 90 cilvēku uz kv. km. Ap 90% no visiem iedzīvotājiem ieskaitīti pašiztikas lauksaimniecībā. Ārējam tirgum, galvenokārt, eiropiešu plantācijās un atsevišķās iezemiešu saimniecībās audzē kafiju, ko noņem ASV, kokvilnu, arī puteksņu krizantēmas (pyrethrum) kukaiņu pulverim, kā arī ellas palmas.

Iezemiešu laukos galvenie pārtikas augi ir banāni, saldie kartupeļi, jams, manijoks, zemes rieksti, pupas, maiss un sāre.

Lopkopībā izceļas lielais govju daudzums. Tomēr ienesība nieciga. Savā laikā Beļģijas valdības uzdevumā gan te meginats uzlabot panikusos ganampulkus. Tomēr, tiklīdz lopkopjiem naca zināms, ka no viņu ganampulkiem paredzēts izņemt vājos un sasirgušos lopus, radās tik liela pretestība, ka no paredzētā nodoma īstenošanas nekas neiznāca. Tā kā govju skaits, ne labums, te izsaka ganāmpulka īpašnieka bagātību, saprotams, ka izlase no viņu viedokļa pielidzināma tīšai mantas izputināšanai. Pēdējos gados te meginats ievest labāku govju šķirni no Pakistanas, bet par panakumiem vēl nav nekādu ziņu.

Dzelzceļu Urundā nav. Vieniģi no „divkaralistes" galvaspilsētas Usumburas (54746 iedz. — kā Liepājā) ar tvaikoni pa ezeru iespējams nokļūt uz Tanganjikas dzelzceļa mezgliu.

No Usumburas arī atiet galvenie zemes ceļi uz zemes iekšieni un pieslēdz šai rosigajai ezergalu pilsētai, kā Urundas galvaspilsētu Kitegu, tā arī Ruandas galvaspilsētu Kigali. — Usumburā ierīkots arī pasts plašlauks, kas dod iespēju te nolaisties lielajām satiksmes lidmašīnām.

Caurmērā Urundā viena automašīna (1959.) iznāk tikai uz — 1500 iedzīvotājiem, bet viens tālrunis uz 3000 iedzīvotājiem.

Izglītības līmeņa raksturošanai te pietiek atzīmēt, ka no visiem skolas vecuma berniem (7—12 g.) 40% patiešām iet skolā, bet tikai 1% tiek pāri elementārskolai.

Neskatoties uz visu to, ka Urundā, tā Ruandā pamazām radusies sava inteligence, kas izglītību smēlusies Beļģijas un Francijas universitātēs.

Rex.

50 GADI SKOLU DARBĀ

Skolotāja Erna Brezovska š. g. septembrī atskatās uz 50 nokalpotiem gadiem skolas darbā. Skolas gaitas sāka 1911. g. rudenī Blūma reālskolā un P. Dzeņa ģimnazijā, Rīgā. Tagad ir Hanoveras latviešu papildskolas skolotāja. 29. septembrī Brezovskai piepildās 71 mūža gads. Uzņēmumā Brezovska redzama tuvāko draugu vidū. Ar Brezovskai veltītu mīļu smaidu, pa kreisi, sēd ērģelniece - pianiste Mirdza Biskape, pa labi tautas apģērbā ilggadīga dziesmu mīlotāja Emma Znots. Stāv,pakreisi, Hanoveras latviešu koŗa diriģents R. Alberings, un viņam blakus koŗa labvēlis - veicinātājs, atv. pulvkedis Emils Zīmulis. P.Zvaigznes uzņ.

KARALISKĀS SPĒL
KONGRESS UN
MEISTARTURNĪRS KAL

Ziemeļamerikas latviešu šacha ap
trešajā meistarturnīrā Kalamazū, tr
no vietas uzvar 21 gadu vecais I. K
Filadelfijas, bet pa spēļu starplaiku
tais ZĀLŠA 3. kongress par izcilie
niem kā pirmos mūža goda biedrus i
Balodi no Mineapoles, Heinrichu Ka
Kalamazū, Jēkabu Kalniņu no Čik
Jāni Veidi no Klīvlendas.

3. septembrī notikušais latviešu šachistu 3. kongress, kuŗu atklāja bij. pr-dis J. Tums, bet uzrunā „karaliskās" spēles dalībniekus apsveica Kalamazū Latv. b-bas pr-ks J. Grotēns, ar saviem 12 darba kārtības punktiem, turpinoties tikai apm. 1 stundu, šķiet, bija viens no visisākajiem latviešu kongresiem, ar to iezīmīgi aplieciņot, ka spriešanai un debatēšanai nevar nodoties, ja ir darbs, kas stādāms pirmā vietā. Un par to, ka tas tā arī bija, rādīja notikušās šacha partijas sacensības, kad pie vienas spēles vajadzēja patērēt 6 un vairāk stundas, bet tomēr paredzēto 3 dienu laikā, spēlējot pēc Sveices sistēmas, turnīru noslēdzot.

Kongresu vadīja E. Gutmanis, protokolējot A. Liepniekam. Pr-dis J. Tums ziņoja par notikušo darbību, minēdams, ka šacha apvienībā skaitās 80 biedri, bet turnīrā piedalās 20. H. Kalniņa vadībā noorganizēts korespondences turnīrs. A. Liepnieka redakcijā paredzēts izdot šacha grāmatu. E. Gūtmanis, sniedzot kases pārskatu, minēja, ka ieņemts $399.50, izdots — $312,38. Nākamo budžetu pieņēma $300,00 apmērā. Uz valdes ierosinājumu, kongress kā pirmos mūža goda biedrus ievēlēja augšminētos četrus nopelniem bagātos šachistus. Dažos jautājumos pieskārās izdotā žurnāla „Sacha pasaule" vēlamībai, izsakot redaktoram A. Liepniekam pateicību. Jaunajā valdē ievēlēja: O. Puriņu, J. Tumu, A. Liepnieku, Dr. E. Rudziti, E. Gūtmani, A. Kalnāju un I. Garo, kandidātos E. Sneideri.

Jaunā valde
raudzīja O. Pu
zū, prāza pal. J.
E. Gūtmani, ka
pārējiem valdes
got atsevišķus c
Trešais Ziemc
šu šacha apvie
nirs noslēdzās
karū ar uzvarēt
ko veica jaun
dents O. Puriņš
pā, visu spēju u
I. Kalnem iegi
sniedza adv. J.
kuŗu tas izcina
tā pāriet viņa i
viņš saņēma v
balvu. 2. v. iegu
3. vietu daļija
Garmanis, bet
niņš, A. Liepni
un L. Raterman
1 vietu ieguva
O. Pengers, 3 v
4. v. — A. Ozol
tāji saņēma bi
ziedojusi: DV a
zū, Mednieku a
klubs Kalamazū
pa, pati ZALŠA
privātas person
pas bija atvēlēj
riba, un turpat
riņa iekārtotā
pastmarkām". T
tējais TV rai
meistaru I. Kal
bet prese sniec
stus un uzņēm
plašo reklāmu,
ja daudz inter
riem pat kāds
cies, ka šī spē
skolās kā māci

SACENSOŅUS GAID

DV meistarsacīkstes šaušanā 16.
Kalamazū

„Sacīkstēm sākām gatavoties jau savlaicīgi, un jo citīgi aiz tās apziņas vien, ka tanīs tiks izcīnīts meistarnosaukums ASV apmērā. Cik tagad jau zināms, pieteikšanās termiņš vēl nav noslēdzies, atsaucība šim sacensības veidam aktīva un plaša. Darisim visu iespējamo, lai zemes valdes uzdevumu, — sarikot šaušanas sacīkstes, noorganizētu pēc iespējas labāk," izsakās DV apvienības Kalamazū pr-dis R. Jankavs, kuŗam ar DV zemes valdes lēmumu uzdots vadīt šaušanas meistarsacīkstes Kalamazū. Laikraksta LA pārstāvis viņu līdz ar vēl citiem darba daritājiem sastapa tieši DV izbūvētajā šautuvē, inž. V. Grīviņa lauku saimniecībā, 6000 N. 26. ielā, Kalamazū, kur notiek vēl pēdējā „plānošana", un kur 16. septembrī, plkst. 10.00 no rīta zemes valdes pr-dis A. Vanags atklās sacensības. Tuvāk pieskaroties pašai sacīkšu gaitai, R. Jankavs pastāsta, ka šaušana notiks ar mazkalibra lodu bisēm pēc Zemes valdes izstrādātiem noteikumiem, kuŗi jau piesūtīti visām vienībām. Sacentīsies pavisam četras grupas, vienības, individuāli, jaunatne un sievietes. Katrai grupai paredzētas balvas labāko punktu ieguvēju godalgošanai.

Parallēli šim
pat vietā, Med
nieku kluba š
DV sacensības
šanā. Tanīs va
bīses ne lielāk
sacīkšu dalīb
šaujlaukā rūpē
nadzes.

Tani pat die
organizējusi vē
mus. Plkst. 5.3
Latviešu b-bas
kagas mākslas
ņa Jāņa Rink
bet plkst. 7.30
vienības plašie
creation Park
šāvēju apbalvo
mu daļā vieso
Detroitas, tauti
samblis, rādot
ražu otro daļu
nās", kuŗā pie
20 telpām un
dziesmu. Savie
dīs bazārs, kuŗ
Saginavas deju
mūzikas.

Abonent
Zvi
Latvijas Ame
maksu lūd
DV STOKHO
BOX 220,

VISĀ PASA

■ Austrālijā, Adelaides latviešu biedrības pilsapulcē ievēlēta jauna valde, par kuŗas priekšsēdi ievēlēts F. Svencis, ko uzskata par sevišķi atzīmējamu ieguvumu, jo F. Svencis tikko beidzis Adelaides universitātes tautsaimniecības fakultāti un ir viens no jaunajiem, kas turpina darboties sabiedriskajā laukā, neskatoties uz rūpēm par ģimeni un studijām.

■ Pazīstamais sportists Vācijā Valdis Jasis pieņemts Esenā, Leibnica ģimnazijā par fiziskās audzināšanas skolotāju. V. Jasis absolvējis sporta augstskolu Kelnē un darbojās par sporta mācību vaditāju visā Lejasreinas apgabala vieglatlētikas savienībā.

■ Ņujorkas valsts universitātes tirdzniecības fletes kolledžā par mācības spēku pieņemts mākslas vēsturnieks Jānis Krastiņš.

■ Rietumaustrālijas universitātē, Pertā, psiholoģijā graudēta Vera Micule-Biskupa, kas dzimusi 1934. g. Vidsmuižas pag., Rēzeknes apriņķi. Viņa pamatskolu beidza Ansbachas nometnē, Vācijā. Austrālijā mācījās Per-

tas meitenu sk
techniskā sk
1954. gadā, sāk
dijas psiholog
dijas beidza 19
gadā pārgāja
nozari, kur mā
dam sociāla a
kums no visa t
Si saka — „d
grads psiholo
ģijā zem kopēj
■ DV Dzīlon
ba ateres svēt
lētā sarīkojum
nodaļa Dzīlonģi
rogu. To pasn
nas nod. pr-ks
tija māc. E. K
■ Dzīlongas
draudzes pilns
37 draudzes lo
dzes mācītāja
kamajiem 3 ga
ja līdzsinējo v
Jaugietis. Val
ar 1 jaunu lo
Revīzijas komis
rulis. Par drau
ievēlēta Irma L
viņai zelta kru

...IVO...

...raksts no Rietumvācijas

...tās iekrist arī pirmdienā vai piektdienā, un nekad tās nav visiem kopā. Tāpat dievkalpojumi grūti pieejami. Tuvākais mācītājs dzīvo Akniste. Viņa aprūpējamā draudze sniedzas no Slates pāri Elkšniem, Ritei līdz Saukai. Mirušos lielāko daļu izvadām Dieva vārdu teikdami paši, kā mācēdami.

Bēdīgu ispaidu atstāj arī Jēkabpils un Krustpils. Tilts nav atjaunots. Satiksmi pāri Daugavai uztur vecais, noplukušais „Gulbītis", un pajūgus, automašinas ceļ pāri prāmis, gluži kā pirms 25 gadiem. Cukurfabrika atjaunota. Lidlauks kalpo militārām vajadzībām un ir aizliegts, apsargāts rajons. Okupantu aktivitātes vajadzībām Krustpilī paceļas t. s. Kultūras nams, bet Jēkabpils komūnisti izmanto bij. Aizsargu namu. Latvieša dvēseles galīgai nogurdināšanai un pazemošanai, šinī novadā, kurš sākas pie Biržiem un izplatās līdz Līvāniem, Medniem, Plaviņām, Jēkabpilī iznāk nedēļas avīze „Brīvā Daugava", Krustpilī — „Dzirkstele". Iedzīvotāju skaits abās pilsētās lielāks kā Latvijas laikā, bet puse no tiem, varbūt arī vairāk, ir krievi. Latviešu jaunieši gaumīgāk ģērbušies, ir klusāki un turas pilnīgi atsevišķi no skalajiem, baros klīstošajiem krieviem."

Augšzemgale, kas bijusi dzimtene Akurateram, Grīnieni, Veselim un Tomai, bijusi šupulis daudzām mūsu tautas teiksmām un leģendām, dziesmām, sodien ir skumjā puse — pēkšņi par nabagiem kļuvušie zemnieki palikuši bez mīnieļiem.

...KLŪST PATSTĀVĪGA

...eiga. Savā laikā Beļģijas valdības uzdevumā gan te meginats uzlabot panīkušos ganampulkus. Tomēr, tiklidz lopkopjiem naca zināms, ka no viņu ganampulkiem paredzētā izņemt vājos un sasirgušos lopus, radās tik liela pretestība, ka no paredzētā nodoma īstenošanas nekas neizdara. Tā kā govju skaits, ne labums, te izsaka ganampulka īpašnieka bagātību, saprotams, ka izlase no viņu viedokļa pielīdzināma tīšai mantas izputināšanai. Pēdējos gados te meginats ievest labāku govju šķirni no Pakistanas, bet par panākumiem vēl nav nekādu ziņu.

Dzelzceļu Urundā nav. Vienīgi no „divkaralistes" galvaspilsētas Usumburas (54746 iedz. — kā Liepājā) ar tvaikoni pa ezeru iespējams nokļūt uz Tanganjikas dzelzceļa mezglu.

No Usumburas arī atiet galvenie zemes ceļi uz zemes iekšieni un piesledz šai rosigajai ezergalu pilsētai, kā Urundas galvaspilsētu Kitegu, tā arī Ruandas galvaspilsētu Kigali. — Usumburā ierīkots arī plašs lidlauks, kas dod iespēju te nolaisties lielajām satiksmes lidmašīnām.

Caurmērā Urundā viena automašina (1959.) iznāk tikai uz — 1500 iedzīvotājiem, bet viens tālrunis uz 3000 iedzīvotājiem.

Izglītības līmeņa raksturošanai te pietiek atzīmēt, ka no visiem skolas vecuma bērniem (7—12 g.) 40% patiešām iet skolā, bet tikai 1% tiek pāri elementārskolai.

Neskatoties uz visu to, kā Urundā, tā Ruandā pamazām radusies sava inteliģence, kas izglītību smēlusies Beļģijas un Francijas universitātēs.

Rex.

...DI SKOLU DARBĀ

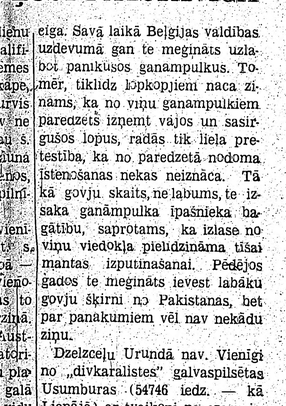

...ovska š. g. septembrī atskatās uz 50 no...s darbā. Skolas gaitas sāka 1911. g. ru...ī P. Dzena ģimnazijā, Rīgā. Tagad ir Ha...kolas skolotāja. 29. septembrī Brezovskai Uzņēmumā Brezovska redzama tuvāko...kai veltītu mīļu smaidu, pa kreisi, sēd...rdza Biskape, pa labi tautas apģērbā ilg...a Emma Znots. Stāv, pakreisi, Hanoveras R. Alberings, un viņam blakus kora lab...ūlvkedis Emils Zimulis. P.Zvaigznes uzņ.

KARALISKĀS SPĒLES KONGRESS UN MEISTARTURNĪRS KALAMAZŪ

Ziemeļamerikas latviešu šacha apvienības trešajā meistarturnīrā Kalamazū, trešo reizi no vietas uzvar 21 gadu vecais I. Kalme no Filadelfijas, bet pa spēļu starplaiku noturētais ZALŠA 3. kongress par izciliem nopelniem kā pirmos mūža goda biedrus ievēlē Jāni Balodi no Mineapoles, Heinrichu Kalniņu no Kalamazū, Jēkabu Kalniņu no Čikagas un Jāni Veidi no Klīvlendas.

3. septembrī notikušais latviešu šachistu 3. kongress, kuŗu atklāja bij. pr-dis J. Tums, bet uzrunā „karaliskās" spēles dalībniekus apsveica Kalamazū Latv. b-bas pr-ks J. Grotēns, ar saviem 12 darba kārtības punktiem, turpinoties tikai apm. 1 stundu, šķiet, bija viens no visīsākajiem latviešu kongresiem, ar to iezīmīgi apliecinot, ka spriešanai un debatēšanai nevar nodoties, ja ir darbs, kas stādāms pirmā vietā. Un par to, ka tas tā arī bija, rādīja notikušās šacha partijas sacensības, kad pie vienas spēles vajadzēja patērēt 6 un vairāk stundas, bet tomēr paredzēto 3 dienu laikā, spēlējot pēc Sveices sistēmas, turnīru noslēdzot.

Kongresu vadīja E. Gutmanis, protokolējot A. Liepniekam. Prdis J. Tums ziņoja par notikušo darbību, minēdams, ka šacha apvienībā skaitās 80 biedri, bet turnīrā piedalās 20. H. Kalniņa vadībā noorganizēts korespondences turnīrs. A. Liepnieka redakcijā paredzēts izdot šacha grāmatu. E. Gūtmanis, sniedzot kases pārskatu, minēja, ka ieņemts $399.50, izdots — $312,38. Nākamo budžetu pieņēma $300,00 apmērā. Uz valdes ierosinājumu, kongress kā pirmos mūža goda biedrus ievēlēja augsmināmos četrus nopelniem bagātos šachistus. Dažos jautājumos pieskārās izdotā žurnāla „Sacha pasaule" vēlamībai, izsakot redaktoram A. Liepniekam pateicību. Jaunajā valdē ievēlēja: O. Puriņu, J. Tumu, A. Liepnieku, Dr. E. Rudzīti, E. Gūtmani, A. Kalnāju un I. Garo, kandidātos E. Šneideri.

Jaunā valde par priekšsēdi izraudzīja O. Puriņu no Kalamazū, pr-ža pal. J. Tumu, sekretāru E. Gūtmani, kasieri E. Rudzīti, pārējiem valdes locekļiem izraugot atsevišķus citus pienākumus.

Trešais Ziemeļamerikas latviešu šacha apvienības meistarturnīrs noslēdzās 4. septembra vakarā ar uzvarētāju apbalvošanu, ko veica jaunievēlētais prezidents O. Puriņš. Galvenajā grupā, visu spēļu uzvarētājam (6 p.) I. Kalmem iegūstot 1. vietu, padzīja notikušās šacha partijas sacensības, kad pie vienas spēles vajadzēja patērēt 6 un vairāk stundas, bet tomēr paredzēto 3 dienu laikā, spēlējot pēc Sveices sistēmas, turnīru noslēdzot.

Kongresu vadīja E. Gutmanis, protokolējot A. Liepniekām. Prdis J. Tums ziņoja par notikušo darbību, minēdams, ka šacha apvienībā skaitās 80 biedri, bet turnīrā piedalās 20. H. Kalniņa vadībā noorganizēts korespondences turnīrs. A. Liepnieka redakcijā paredzēts izdot šacha grāmatu. E. Gūtmanis, sniedzot kases pārskatu, minēja, ka ieņemts $399.50, izdots — $312,38. Nākamo budžetu pieņēma $300,00 apmērā. Uz valdes ierosinājumu, kongress kā pirmos mūža goda biedrus ievēlēja augsmināmos četrus nopelniem bagātos šachistus. Dažos jautājumos pieskārās izdotā žurnāla „Sacha pasaule" vēlamībai, izsakot redaktoram A. Liepniekam pateicību. Jaunajā valdē ievēlēja: O. Puriņu, J. Tumu, A. Liepnieku, Dr. E. Rudzīti, E. Gūtmani, A. Kalnāju un I. Garo, kandidātos E. Šneideri.

Parallēli šim sacensībām, tanī pat vietā, Mednieku - makšķernieku klubs šautuvē, notiks vēl DV sacensības māla baložu šaušanā. Tanīs varēs lietot medību bises ne lielākas par 12 kal. Par sacīkšu dalībnieku pusdienām šaujlaukā rūpēsies vietējās vanadzes.

Tanī pat dienā apvienība noorganizējusi vēl blakus sarīkojumus. Plkst. 5.30 p.p. Kalamazū Latviešu b-bas namā atklās Čikagas mākslas institūta audzēkņa Jāņa Rinkusa gleznu skati, bet plkst. 7.30 vakarā sāksies apvienības plašie rudens svētki Recreation Park lielajā zālē. Pēc šāvēju apbalvošanas, priekšnesumu daļā viesosies L. Gleškes, no Detroitas, tautisko uzvedumu ansamblis, rādot latviešu kāzu parāžu otro daļu „Bāleliņa ierašanās", kuŗā piedalīsies vairāk kā 20 tēlotāju un dzirdēsim ap 30 dziesmu. Saviesīgu vakaru ievadīs bazārs, kuŗam sekos deja pie Saginavas deju kapellas „Ritms" mūzikas.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU BOX 220, STOCKHOLM.

SACENSOŅUS GAIDOT

DV meistarsacīkstes šaušanā 16. septembrī Kalamazū

„Sacīkstēm sākām gatavoties jau savlaicīgi, un jo cītīgi aiz tās apziņas vien, ka tanīs tiks izcīnīts meistarnošaukums ASV apmērā. Cik tagad jau zināms, pieteikšanās termiņš vēl nav noslēdzies, atsaucība šim sacensības veidam aktīva un plaša. Darisim visu iespējamo, lai zemes valdes uzdevumu, — sarīkot šaušanas sacīkstes, noorganizētu pēc iespējas labāk," izsakās DV apvienības Kalamazū pr-dis R. Jankavs, kuŗam ar DV zemes valdes lēmumu uzdots vadīt šaušanas meistarsacīkstes Kalamazū. Laikraksta LA pārstāvis viņu līdz ar vēl citiem darba darītājiem sastapa tieši DV izbūvētajā šautuvē, inž. V. Grīviņa lauku saimniecībā, 6000 N. 26. ielā, Kalamazū, kur notiek vēl pēdējā „plānošana", un kur 16. septembrī, plkst. 10.00 no rīta zemes valdes pr-dis A. Vanags atklās sacensības. Tuvāk pieskaroties pašai sacīkšu gaitai, R. Jankavs pastāsta, ka šaušana notiks ar mazkalibra ložu bisēm pēc Zemes valdes izstrādātiem noteikumiem, kuŗi jau piesūtīti visām vienībām. Sacentisies pavisam četras grupas, vienības, individuāli, jaunatne un sievietes. Katrai grupai paredzētas balvas labāko punktu ieguvēju godalgošanai.

Jaunā valde par priekšsēdi izraudzīja O. Puriņu no Kalamazū, pr-ža pal. J. Tumu, sekretāru E. Gūtmani, kasieri E. Rudzīti, pārējiem valdes locekļiem izraugot atsevišķus citus pienākumus.

Trešais Ziemeļamerikas latviešu šacha apvienības meistarturnīrs noslēdzās 4. septembra vakarā ar uzvarētāju apbalvošanu, ko veica jaunievēlētais prezidents O. Puriņš. Galvenajā grupā, visu spēļu uzvarētājam (6 p.) I. Kalmem iegūstot 1. vietu, padzīja notikušās šacha partijas sacensības, kad pie vienas spēles vajadzēja patērēt 6 un vairāk stundas, bet tomēr paredzēto 3 dienu laikā, spēlējot pēc Sveices sistēmas, turnīru noslēdzot.

Kongresu vadīja E. Gutmanis, protokolējot A. Liepniekām. Prdis J. Tums ziņoja par notikušo darbību, minēdams, ka šacha apvienībā skaitās 80 biedri, bet turnīrā piedalās 20. H. Kalniņa vadībā noorganizēts korespondences turnīrs. A. Liepnieka redakcijā paredzēts izdot šacha grāmatu. E. Gūtmanis, sniedzot kases pārskatu, minēja, ka ieņemts $399.50, izdots — $312,38. Nākamo budžetu pieņēma $300,00 apmērā. Uz valdes ierosinājumu, kongress kā pirmos mūža goda biedrus ievēlēja augsmināmos četrus nopelniem bagātos šachistus. Dažos jautājumos pieskārās izdotā žurnāla „Sacha pasaule" vēlamībai, izsakot redaktoram A. Liepniekam pateicību. Jaunajā valdē ievēlēja: O. Puriņu, J. Tumu, A. Liepnieku, Dr. E. Rudzīti, E. Gūtmani, A. Kalnāju un I. Garo, kandidātos E. Šneideri.

VISĀ PASAULĒ

■ Austrālijā, Adelaides latviešu biedrības pilnsapulcē ievēlēta jauna valde, par kuŗas priekšsēdi ievēlēts F. Svencis, ko uzskata par sevišķi atzīmējamu ieguvumu, jo F. Svencis tikko beidzis Adelaides universitātes tautsaimniecības fakultāti un ir viens no jaunajiem, kas turpina darboties sabiedriskajā laukā, neskatoties uz rūpēm par ģimeni un studijām.

■ Pazīstamais sportists Vācijā Valdis Jasis pieņemts Esenā, Leibnica ģimnazijā par fiziskās audzināšanas skolotāju. V. Jasis absolvējis sporta augstskolu Kelnē un darbojās par sporta mācību vadītāju visā Lejasreinas apgabala vieglatlētikas savienībā.

■ Nujorkas valsts universitātes tirdzniecības flotes kolledžā par mācības spēku pieņemts mākslas vēsturnieks Jānis Krastiņš.

■ Rietumaustrālijas universitātē, Pertā, psiholoģijā graduēta Vera Mičule-Biskupa, kas dzimusi 1934. g. Vidsmuižas pag., Rēzeknes apriņķī. Viņa pamatskolu beidza Ansbachas nometnē, Vācijā. Austrālijā mācījās Pertas meitenu skolā un Lidervilles tehniskā skolā. Matrikulējās 1954. gadā, sāka daļas laika studijas psiholoģijā. V. M-B. studijas beidza 1958. gadā, un 1959. gadā pārgāja uz antropoloģijas nozari, kur mācījās līdz 1960. gadam sociālo antropoloģiju. Iznākums no visa tā ir, kā austrālieši saka — „double major", t. i. grads psiholoģijā un antropoloģijā zem kopējā B. A. grada.

■ DV Džilongas nod. 10 g. darba atceres svētkos, kupli apmeklētā sarīkojumā DV Melburnas nodaļa dzilongiešiem dāvāja karogu. To pasniedza DV Melburnas nod. pr-ks V. Kirps un iesvētīja māc. E. Kociņš.

■ Džilongas ev. - lut. latviešu draudzes pilnsapulcē, piedaloties 37 draudzes locekļiem un draudzes mācītājam E. Kociņam, nākamajiem 3 gadiem atkal ievēlēja līdzšinējo valdi, ko vada A. Jaugietis. Valdi papildināja arī ar 1 jaunu locekli — J. Klani. Revizijas komisijas pr-ks ir J. Cīrulis. Par draudzes goda locekli ievēlēta Irma Kociņa, pasniedzot viņai zelta krustiņu.

DIŽA KARAVĪRA JUBILEJA

Daugavas Vanagu apvienības Ziemeļkalifornijā valdes loceklim, L.k.o.k. Vilim Ozolam, piepildījās 65 mūža gadi. Brīvās Latvijas gados V. Ozols ir Latvijas armijas dienestā. Trimdā, jau no pirmām DV organizācijas dienām, ir tās aktīvs loceklis, un pilda Hersbrukas un vēlāk Traunšteinas nodaļu valdēs kasiera pienākumus. Iecelojot ASV, vanaga gaitas uzsāk DV apvienībā Ziemeļkalifornijā. Darbošanos karavīru organizācijās, būt kopā ar saviem ciņu biedriem arī trimdā, turēt možu karavīra garu un ticību Latvijai, Vilis Ozols uzskata par katra virsnieka morālisku pienākumu.

Sabiedriskā darbā viņš arvien cauri sīkai dzīves knadai saskata vērtīgāko, kas atbalstāms, stiprināms, un kam jāziedojas, lai mēs, kā tauta, svešumā neizplēnētu. Neatsverams DV apvienībai arvien ir bijis viņa tiešais darbs un morāliskais atbalsts tās centienos, bez tam viņš 4 gadus ir pildījis kasiera pienākumus Latviešu biedrībā, tepat 10 gadus dzied vīru korī „Krīvs", un arvien piedalās ar priekšlasījumiem lāčplēšu, strēlnieku un plkv. O. Kalpaka piemiņas sarīkojumos. Arī nometņu laika pienākumus V. Ozols pildījis ar godu prātu, un bijis „nepārkožams rieksts" visiem DP laika „kombinātoriem". Tie nekad nav spējuši iedragāt viņa taisnības sajūtu.

Daugavas Vanagu saime, sveicot savu lāčplēsi Vili Ozolu, var ziņot, ka Lāčplēša gars mūsu saimē vēl ir dzīvs, kas arī ir garantija, ka Latvija atkal celsies, reizē ar jauno lāčplēšu cilti, kas staigās iepriekšējo pēdās — mūžīgās Latvijas slavai.

Novēlējums šo skaisto brīdi piedzīvot.

T. Sīlis.

ZVIEDRIJAS DAUGAVAS VANAGU 5. SALIDOJUMS GĒTEBORGĀ

Reizē ar Zviedrijas DV salidojumu, kas šogad norisinājās Gēteborgā, no 2. līdz 3. septembrim, vietējā DV nodaļa atzīmēja arī savu desmito pastāvēšanas gadu. Sarīkojuma gaitu ievadīja Zviedrijas DV gadskārtējās meistarsacīkstes šaušanā, 2. septembrī, pacelot mastā Latvijas karogu Gēteborgas pilsētas šautuvē, un Zviedrijas DV zemes valdes prža L. Taltera uzruna.

Meistarsacīkstēs piedalījās šāvēji no 6 DV nodaļām — Čēpingas, Stokholmas, Halstahammaras, Vesterosas, Gēteborgas un Jēnčepingas, kopskaitā 32 personas, šajā skaitā arī 6 dāmas, šaušanas sporta cienītājas.

Šaušanā ar šauteni meistarklasē, 300 metros, Zviedrijas DV meistartitulu izcīnīja Čēpingas DV nodaļas biedrs Ž. Tamsons ar 105 pkt., pieveicot J. Cielēnu no Gēteborgas nod., kas ar 99 p. palika 2. vietā, bet līdzšinējais titula pašnieks, A. Vuciņš, palika 3. vietā.

Jaunatnes klasē ar šautenēm 1. vietā ierindojās S. Pundiņš, bet 2. v. — J. Kārkliņš, abi no Gēteborgas nodaļas.

Meistartitulu šaušanā ar pistoli ieguva A. Vuciņš (Stokholma), 2. v. J. Brēdermanis (Stokholma), 3. v. K. Jansons (Gēteborga).

Dāmu klasē meistartitulu sekmīgi aizstāvēja pag. g. meistare Inga Ozoliņa (Stokholma), 2. v. atstājot A. Kukāju, 3. v. palika viešņa no Vācijas, Hannoveras DV nod., Dž. Birzgale.

Salidojuma turpinājumā, klātesot ap 70 DV biedriem un viesiem, māc. A. Treua vaditais svētbrīdis atklāja sarīkojuma svinīgo daļu. Svētku viesus sveica Gēteborgas DV nod. pr-ks V. Pundiņš. Gēteborgas nod. sekretārs J. Dulbe raksturoja nodaļas darbību aizritējušos 10 gados. Nodaļa dibināta 1951. g. septembrī, un tās pirmais sekretārs bijis Bruņinieku krusta kavalieris, tagad speciālā uzdevumā Latvijā varoņa nāvē kritušais A. Riekstiņš. Viņš arī pirmā laikā vadījis nodaļas dzīvi. Nākamie nod. priekšnieki secības kārtībā bijuši: V. Pauls, A. Ristamecs, A. Pētersons un tagad — V. Pundiņš.

Sarīkojuma svētku runu teica viesis no Vācijas, viens no pēdējiem cīnītājiem Kurzemē, pulkv. R. Kociņš, runādams par tematu „Latviešu karavīra uzdevumi šodien." Runātājs ievadam uzsvēra, ka visu notikumu pareizai izprašanai par vienīgo salidzinājuma mērauklu jāņem Latvijas brīvvalsts periods. Latviešu karavīrs visos laikos bijis tikai savas tautas loceklis — mums nebija atsevišķas karavīru šķiras, nedz īpaši izceltu militāru iestādījumu, kā tās ir vienā otrā citā valstī. Tāpēc var teikt, ka visa mūsu tauta bija vienlīdz iesaistīta uzdevumos, kam sakars ar valsts aizstāvēšanu. Lai labāk būtu izprotami šīsdienas karavīra uzdevumi, runātājs īsos vārdos pakavējās pie latviešu karavīru gaitām visos Latvijas vēstures posmos.

Noslēdzot savu uzrunu, plkv. Kociņš uzsvēra: „Mums jāturās pie mūsu organizācijām, lai viens otru stiprinātu un lai nacionālos uzdevumus pārnestu uz jauno paaudzi."

Programmas turpinājumā operdziedātāja M. Vintere atskaņoja latviešu komponistu darbus, R. Skrapstes klavieru pavadījumā. Vakars noslēdzās ar saviesīgu dzīvi un deju.

P. A. S.

SABIEDRISKĀ ROSME GRAND RAPIDOS

● 27. augustā pēc kārtējā dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē sanāca Vienības draudzes locekļu sapulce, un tajā piedalījās 25 dalībnieki. To vadīja H. Ritums, bet protokolēja A. Lapsiņš, un galvenais dienas kārtības punkts bija mācītāja algas pabalsta pieprasījums no LUCA sinodes iekšmisijas. Pēdējā bija griezusies pie draudzes vadības ar piedāvājumu, pareizot nākošajam gadam vēl 300 dol. mācītāja algas pabalstam. Sapulce ātri vienojās no šī pabalsta neatteikties, iesūtot attiecīgu lūgumu. Ieskaitot šo, tas jau būs desmito reizi pēc kārtas, kad šī latviešu draudze izmanto sinodes devīgo roku, protams, sākuma gados pieškiruma summa bija krietni prāvāka. Sapulce vēl pieņēma atzinumu, ka ikvienam draudzes loceklim būtu jāstrādā zināms dienu skaits savas baznīcas uzkopšanas un remonta darbos, jo līdz šim tas balstījies galvenā kārtā uz nelielas grupas vai pat tikai dažu cilvēku pieciem. Sapulce ilga tikai nepilnu stundu, un pēc tās draudzes locekļi devās izbraukumā uz Gun ezeru.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. baznīcā, 26. augustā māc. Kr. Hermanis salaulāja Veltu Vecziediņu ar Bernie Luesu. Kāzu viesības bija rīkotas baznīcas sabiedriskajās telpās īsti latviskajā garā, un tajās piedalījās samērā kupls cieminu pulks. Bija apsveikumi, laimes vēlējumi, dāvanas un ziedi. Jaunais pāris devās kāzu ceļojumā uz Mičigenas ziemeļiem un Kanadu un par savu pastāvīgo dzīves vietu izvēlējušies Grand Rapidus.

● Latvijas kara skolas beigušo virsnieku apvienības Mičigenas kopas biedri no Grand Rapidiem, Kalamazū un Grand Hevenas 2. septembra vakarā pulcējās ar saviem dzīves biedrēm kopīgam salidojumam, lai atzimētu izlaidumā atceres dienu. Salidojums notika pie kopas sekretāra J. Radziņa, kuŗa ģimene bija rūpējusies par dalībnieku uzņemšanu un nooganizējusi kopīgas vakariņas. Notika arī kopas vadības vēlēšanas, un uzticība tika izteikta ilggadīgiem vaditājiem — kopas priekšniekam A. Puravam un sekretāram J. Radziņam. Sveicienus bija sūtījuši: Virsnieku apvienības Kanadas valde, kollegas J. Kamaldnieks, Fr. Neimanis, T. Brīvkalns, P. Kubuliņš u. c. Kopas priekšnieks A. Puravs teica arī uzrunu, veltot piemiņas vārdus Latvijas kara skolai un tās bijušiem andzēkņiem.

Savienotās VALSTIS

NUJORKA

● Draudzes namā nokristīts Dāvids Viktors Andersons, Haralda un Aelitas, dz. Geske dēliņš. Svētdien baznīcā kristības sakramentu saņēma Bruno Andrejs Ozols, Gunāra un Birutas, dz. Andersons, dēliņš.

● Jauniešiem iesvētes mācība sestdienās no pl. 9.30 līdz 1.00 draudzes namā; iesvēte Reformācijas svētkos, 29. oktobrī, pl. 1, Betlemes baznīcā. Vidusskolēnu mācība piektdienu vakaros, sākot ar oktobri. Jaunatnes pulcinam sanāksmes katra mēneša trešā svētdienas pēcpusdienā draudzes namā; tuvākā reize 17 septembrī.

GRAND RAPIDI, MICH.

● 3. septembra priekšpusdienā St. Mary slimnīcā pēc apm. 6 nedēļu ilgas slimošanas mira Antonina Mateusa. Ārsti bija konstatējuši laundabīgu audzēju un visas pieliktās pūles nespēja vairs tās dzīvību glābt. A. Mateusa bija dzimusi Liepājā 1908. g. 18. aprīlī, kur apmeklējusi skolas, un studējusi Latvijas universitātē medicīnu, bet apprecoties studijas pārtraukusi, kopjot savu ģimenes lizdu. Pēc vīras sēro viņš, divi dēli, māsa un mazbērni Grand Rapidos, bet dzimtenē māsa un divi brāļi, kā arī citi radi un paziņas. No dzimtenes bija saņemta ziņa, ka nesen tur mirusi nelaikes māmuļa 91 gada vecumā.

● Nelaikā prāv. J. Ozola ievestā tradicija vasaras beigu posmā draudzes locekļiem doties izbraukumā arī šoreiz Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev. - lut. draudzē bija radījusi vajadzīgo atsaucību, un 27. augustā daudzi savās mašīnās devās uz Fallesburgas parku pie Loveles. Ievadījumā straujas upes izveidotā līkumā, kur patīkamu ēnu rada vareni ozoli, māc. Kr. Hermanis noturēja brīvdabas dievkalpojumu, un pēc tam draudzes locekļi un ciemiņi varēja iestiprināties pie dāmu komitejas gādātā cienasta, bet bērni spēlēt dažādas spēles un citādi izpriecāties. Bija organizēta arī loterija, kuŗā divus galvenos laimestus neparastā kārtā uz Nr. 70 un Nr. 13 ieguva Jāņa Jansona ģimene. Viens no tiem bija spilvens un otrs mākslinieciski ādā darinātas, tautiskiem rakstiem izrotāts šķivis. Par laimes māmuļas devīgo roku, kā J. Jansons izteicās, viņam radusies gandrīz vai neērta sajūta.

● Jūlija Silenieka ģimene Grand Rapidos nesenā pagātnē piedzīvoja divus priecīgus brīžus: no Vācijas ieradās viņu vecākā meita ar znotu, kuŗi dažādu iemeslu dēļ tur bija „aizķērušies", un to iecelošana nebija sekmējusies visus šos gadus, un otrs gadījums — tautās tika aizlaista jaunākā meita Lauma, kuŗa darbojās kā deju skolotāja. Atbraucējiem no Vācijas, neskatoties uz atslābumu darba frontē, bijuši jau arī daži darba piedāvājumi, par ko tie visvairāk iepriecināti.

V. Z.

OKLANDE, CALIF.

● Māc. Ed. Lamberts Centrālā luterāņu baznīcā š. g. 2. septembrī salaulāja inženieri Viesturu Šmitchenu ar Dr. pharm. Andu Kalniņu.

Tautas deju lieluzveduma akordeonisti. No kreisās. V. Šūmanis, I. Raģelsone un I. Akmene. Foto — J. Ligers

● Akadēmiskā balle sestdien, š. g. 30. septembrī, Biltemore viesnīcas greznajā mūzikas zālē.

● Losandželosas latv. amatieru teātra valde amatus sadalīja sekojoši: priekšsēdis Ilgvars Dižgalvis, vietnieks Edgars Gernatovskis, sekretārs - biedrzinis Arvids Pukinskis, kasiere Māra Krisberga, mantzinis Jānis Bērziņš, īpaši aicinātais muzikas zālē.

ASV BAZNĪCĀS

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 17. septembrī, pl. 11 rītā dievkalpojums, teol. Augusts Meirenovs. Svētbridis pl. 2 p.p., draudzes lauku izbraukumā, Sillera parka 7. laukumā. Māc. A. Rautenšilds.

Nujorkas ev. - lut. draudzē svētdien, 17. septembrī, četri dievkalpojumi: pl. 2 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pēc tam informatīva sanāksme; pl. 2 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 4.30 p.p. Beišoras Sv. Lūka baznīcā skolas sākuma dievkalpojums, māc. O. Gulbis; pl. 6 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu, māc. A. Ozols.

LASĪTĀJU vēstules

PALDIES TORONTIEŠIEM

No skaitliski samērā mazās latviešu saimes Vilmingtonā, Delaware, dziesmu svētkus Toronto apmeklēja 25 tautieši. 500 jūdžu garajā ceļā tie devās jau piektdienas vakarā. Braucot cauru nakti un mainoties pie auto stūres rata, sestdienas rītā viņi bija svētku vietā.

Skaists pārdzīvojums bija koru kopkoncerts. Tik daudz latviešu vienkopus, laikam vairāk kā jebkad trimdā, un to visu izslāpušajās sirdīs ielija mūsu brīnišķā dziesma! Vecākā paaudze gan domā, ka svētku programmā būtu labi iederējušās mūsu dzelzs inventāra dziesmas, kā kantāte Tēvija, Gaismas pils u. c. Tās aizrauj un vienō. Tās nenoveco! Skaistā atmiņā paliks skanīgā Pie Staburaga saule riet.

Sajūsma nebija mazāka noskatoties tautas deju lieluzvedumu nākošā dienā. Meistarīgi noorganizētais, krāšņais uzvedums paliks atmiņā kā jauniem, tā veciem. Viens otrs izsakās, ka šis deju lieluzvedums atstājis pat varenāku iespaidu kā koru kopkoncerts. — Pirms uzveduma gan skatītāju prieku pa daļai sabojāja neiedomājamā drūzmēšanās pie arēnas ieejas. Nesaprotamu iemeslu dēļ rikotāji skatītāju tūkstošus tveicīgajā pēcpusdienā mēģināja sarīkojuma vietā ie laist pa vienu pašu ieeju. Bija dzirdami diezgan skarbi teikti vārdi.

Trešais no sarīkojumiem, kas paliks labā un ilgā atmiņā, bija svētku teātŗa izrāde. Jauka spēle un brīnišķīgs skatuves ietērps. Žēl, ka skatītāju sajūsmu par izrādi mazināja gandrīz neciešamais karstums zālē. Skatītāji palika neziņā — vai nu rikotāji nav varējuši Toronto atrast piemērotu zāli ar gaisa dzesināšanu, vai arī nav to meklējuši.

Kā jauku svētku izskaņu gribētos pieminēt svetku atvadas Sidrabenē, kur, atvadoties, svētku iespaidos dalījās pārsteidzoši liels apmeklētāju skaits. Mazo un lielo čalas piepildīja zaļās upes liča plavas un pakalnes.

Skiet, būsim vienis prātis, ka šie bija svētki ar plašāko programmu un, liekas, ar lielāko apmeklētāju skaitu. Kā katrreiz, tā arī šoreiz, bija viens otrs minēts un neminēts nelidzenums. Lielos darbos tie allaž atgadās, un tie jāuzņem kā pamācība nākošajām reizēm. Bijām sabraukuši no malu malām, un kaut kas kapigs mūs visus bija mudinājis to darīt. Bijām ieradušies pie avota, lai uzpildītu savus latviskās kultūras dzēriena traukus un tad atkal, ar atgūtu sparu un ticību, atgrieztos savās ikdienas trimdas gaitās.

Paldies torontiešiem par lielo darbu, šos svētkus sarīkojot!

L., Vilmingtonā, Del.

MAN SVĒTKI PATIKA

Dinamika, krāšņums, skaistums, — kādu latvieša sirds nevar izjust nekur citur pasaulē, bija svētku galvenā iezīme. Mēs atkal lieku reizi varam būt lepni, ka piederam tautai ar tik bagātu un krāšņu vēsturi. Tas izskanēja soļos Toronto galvenā ielā, meitenu sudraba un dzintara rotu žvadzēšanā, mirdzēšanā, bet galvenais — kopīgā dziesmā, kas nāca no sirds un gāja pie sirds. Tā bija mazās tautas lielā gara manifestācija, ko varētu salīdzināt ar balti putās sakultu jūru, mūsu dzimtenes krastmalā un kas nevarēja palikt neredzēta svešnieku vērīgai acij. Priecājāties latviešu vecā paaudze, ka mums trimdas garajos gados ir izaugušas skaistas meitenes, kuŗu acīs mirdz Latvijas debesu zilums, matos saules zelts, un dēli ar latvieša stingro stāju un sīksto lāča spēku, mūsu darbu turpinātāji. Tam vislabākā lieciba bija tautas deju lieluzvedums, kas no visiem sarīkojumiem jāatzīst par vislabāk izdevušos. Daudz negribu pieskārties svētku koncertam, šķiet, tur bija daudz kas ko vēlēties, tāpat jaundarbu koncerta programmā.

Pats galvenais, ka visi bijām priecīgi, sajūsminati ,ka pēc 12 gadiem Jānītis no Piebalgas varēja satikt Anninu no Daugavpils, vai Pēteris no Losandželosas Lieniti no Nujorkas. Katrā ziņā padarīts liels darbs, aizvaditi grandiozi tautas svētki, par ko lai sirsnīgākais paldies kā programmas izpildītājiem, tā liela svētku organizētājiem un apmeklētājiem.

E. Alks, Bafalo, N.Y.

PASKAIDROJUMS KONCERTA LIETĀ

„Latvija Amerikā" š. g. 23. augusta numurā Marisa Vētras rakstā „Strupceļā" starp citu minēts „...kauns un grēks, ka Atis Teichmanis šoruden koncertēs Toronto ārpus TK apvienības..."

Skaidrības labad atrodam par nepieciešamu paskaidrot, ka Toronto koncertapvienība netika saņēmusi piedāvājumu sarīkot Āta Teichmaņa koncertu. 1961./62. gada koncertu sezonas programma bija sastādīta jau 1960. g. novembrī, un zina par A. Teichmaņa otru koncertceļojumu Ziemeļamerikā sasniedza Toronto tikai šī gada agrā pavasarī.

Toronto koncertapvienības valde.

VALENTINE HERMANE

ĒNU ROBEŽĀS

STĀSTS

7. turpinājums

„Seit peldkostīms ir tikai traucēklis, nevis nepieciešamība, bet brauksim vien tālāk, Silvija arī gribēs zināt jaunumus. Izpeldēties varēsim citreiz." Ar šādu slēdzienu Irena bija apmierināta, un, lai Ausma nepaspētu mainīt domas, atsāka braucienu. Silvija sēdēja uz sliekšņa un, ja arī viņa būtu pārmetusi Ausmai, tad tomēr, ciemiņu klātbūtnē nekādu pārmetumu nedrīkstēja būt. Atbraucējas viņa apsveica ar izbrīnas pilno: „Ak tad tik agrī? Kā tad tā?!" Bet jautājums patiesībā nekādu atbildi negaidīja. Viņa bija pieradusi pie visa. — Izbrīnas pilnais bija Irenas ciemošanās, jo Ausma labprāt bija viena, vairījās pat no negaidītiem viesiem, kur nu vēl kādreiz uzaicināt pati, kaut arī sendienu paziņu vai darba biedreni. Arī Silvija pazina Ireni, vairāk gan no Ausmas stāstījuma. Zināja arī to, ka viņas iecerētais bija vakarnakts gājējos. Lai pārliecinātos nojautu pareizībā, Silvija vērīgi ieskatījās Irenas smaidošā sejā un atvieglota nopūtās. Šķita, ka nebija iemesla bailēm, — ja arī Irena smaidīja, tad viss bija kārtībā. Viņas vēl nezināja, ka trauksmes atsaukums nebija drošības biļete atceļam uz mīti, nezināja, ka tuvākās stundās dažs labs no aizgājušiem aizies vēl tālāk, pārejot neatgriešanās robežu. Varbūt aizgājušo ēnas neskars viņu likteņus, varbūt, — bet zināt nezināja neviens. Labi bija tiem, kas spēja smaidīt, kaut vai uz brīdi aizmirst esošo, izslēdzot no domām iznīcību, kas valdīja pāri visam. Arī tie likteņi, kas nevijās kopā, būtībā tomēr bija kopēji, jo kaut arī tie neizārdīja reālos dzīves pamatus, tie spēja izārdīt cerību, pat ticību nakotnei. Laimīgi tie, kas mūžību pārdzīvoja mirkli, jo viņiem bija piederējis mirklis, kas atsvēra mūžību, bet tukšas bija dvēseles, kas nepazina nekā cita, kā šaubas, ietitas neziņā.

Silvija un Irena brīvi un viegli čaloja, priecājās par skaisto vasaru, savu jaunību, brīžiem, vismaz iecerēs, pasteidzinot gadus, veldzējot sirdis cerību iedomās. Viņām bija tik daudz kopēju domu, pārdomu, vēlmju, un pamazām Ausma pārliecinājās, cik lieka, cik nederīga viņa bija šo meiteņu pasaulē. Vēl viņa nepazina tās jūtas un izjūtas, kas spēja jau no pirmajiem mirkļiem sasiet draudzības mezglu. Viņa nesaprata skatu valgo mirdzumu, kas atklāja dvēseles izjūtas, sārtumu, kas pārklāja vaigus, pat ieminoties par zēnu, kas sirdi nozīmēja visu. Vai viens zēns varēja nozīmēt visu? Vai varēja? Ausma atcerējās Austri un jāva pārdomām slīdēt brāļa virzienā. Jā, — viņš bija svarīgākais, gandrīz pat viss viņas dzīvē, bet Austris nebija tikai zēns, tikai jauneklis, viņš bija brālis. Bet kāds svešinieks, — kāda vara tam bija pār meitenes sirdi? Kāda? Ausmas sirdī vieta bija tikai vienam. Sākumā tas bija viņas tēvs, vēlāk — brālis. Viņa vairāk dzīvoja pagātnē, kā domāja par nākotni. Nākotne. Tā varētu sniegt, — nē, nevis sniegt, bet atdot sirdij atraitni, un tikai šī iemesla dēļ viņa jāva domām ieslīdēt nezināmā nākotnē. Bet šādi brīži bija reti, jo pārāk asi viņa vēl pārdzīvoja dienu, kas bija izdzēsusi īsto un patiesi laimīgo smaidu. Protams, laika tecējumā viņa iemācījās atkal smaidīt, bet tikai retumis, un smaids veidojās vairāk lūpu kaktiņos, kā sirdī. Šķita, ka dvēseli pārklāja rūgtuma plīvuris, ko acumirkligi spēja pavērt tikai jaunībai piemītošā draiskulība, bet drīz vien domas atgriezās tagadnē un smaids izdzisa. Jau sen viņa ievēroja, ka neredzama, bet stipri izjūtama plaisa šķīra viņas ikdienu no citām meitenēm un pat Silvija ar savu pacietību un izpratni nebija spējusi ieskatīties vientuļā sirdī. Un ko gan tas dotu, ja arī Silvija visā pilnībā būtu iepazinusies ar tumšo, nepārredzamo neziņu, kas mājoja Ausmā? Brīžiem sāpes lauzās uz āru, bet tie bija mirkļi, un patiesība slēpās šķietami nesvarīgos izvirdumos.

Dārzā smaržoja cerīņi, un to elpa lidinājās gaisā salda, pilna burvestības, modinot ilgas. Neatvairāmas ilgas, neizprotamu sataukumu.

„Tu solījies, nu pastāsti taču!" — Ausmas piedurkni neatlaidīgi purināja Irena, bet Silvija smējās:

„Es jau teicu, ka nezin vai maz dzirdēja, par ko mēs runājām."

Ausma tiešām nebija ieklausījusies sarunā, nezināja, ko īsti Irena gribēja dzirdēt, ko viņa pati būtu solījusi stāstīt, bet Silvija nāca palīgā:

„Mēs gribam dzirdēt, kā notiek banditu akcijas."

„Kas?!" — Ausma neticēja dzirdētam. Pašreizējā noskaņā bija neticami, ka viņas gribēja kaut ko dzirdēt par gluži citādiem brīžiem, bet atceroties Edgaru un Pēteri, meiteņu ziņkāriba bija labi saprotama. Viņas vēlējās, vismaz ar Ausmas stāstījuma palīdzību, justies tuvāk zēniem, kas nesen bija gājuši līdzīgu ceļu, neiedomājoties, ka varbūtība viņus varēja arī šai brīdī vest briesmu ceļā.

„Vai jums abām ir prāts? Kādēļ tīšu prātu sabojāt garastāvokli? Taču labi zināt, ka nekā priecīga šādos stāstos nav!" vairījās Ausma, bet meitenes neatlaidās savā iedomā. Irenai talkā nāca Silvija, atgādinot, ka neskaitāmas reizes Ausma bija teikusi „kādreiz", bet šis kādreiz vēl nebija pienācis.

„Bet, Iren, — es tev nekā tamlīdzīga nesolīju," nepiekāpās Ausma, taču vēl nepiekāpīgāka izrādījās Silvija, atgādinot, ka viņai Ausma bija solījusi, un nu pienākusi reize solījumu izpildīt.

„Ko lai es jums stāstu? Tādas kā čabatiņas, — bērni, kas grib dzirdēt baismīgu pasaku, bet ar labām beigām . . . Bet visas beigas nekad nevar būt labas, reti kad ir . . ." domīgi, saraustīti skanēja vārdi, meklējot ceļu nesenā pagātnē, kur viņai pašai nebija skaidrības, jo atmiņas negribēja atcerēties visu, tikai saraustītus fragmentus, kas nekā nepaskaidrotu, tikai vēl vairāk sarežģītu domu gājienu pašai un klausītājām. Starp sēdētājām bija krēsla, viegls tumšuma palags, kas neļāva saredzēt sejas izteiksmi, un klusums. Lai gan visām viņām gadu skaitlis bija aptuveni līdzīgs, tad tomēr Ausma pašreiz jutās daudz, daudz vecāka. Viņai šķita, ka savu jaunību viņa bija pārlēkusi, to nepazina, kaut gan viņa gribēja, ai, kā vēlējās pārdzīvot un izjust to, ko diendienā juta Silvija un arī Irena! Ar visām sāpēm, ko nesa īsās šķiršanās no Edgara un Pētera, ar sapņainām nopūtām, ar vēlmi būt tur, kur kavējās viņi, kaut vai klausoties tikai nostāstā, kas aizvestu tuvāk, ļautu iekšķītīties neredzamās gaitās. Meitenes apskauda viņu un viņa apskauda draudzenes. Ikviena no viņām vēlējās to, kas bija citai. Grimstot jucekļīgos domu gājienos, Ausma nesaprata pati sevis. Nekad, nekad, nekad viņa tā nebija domājusi, kas gan notika ar viņu?

„Nu, stāsti tak, stāsti!" — nepacietīgi mudināja Silvija un pievirzījās tuvāk Ausmai, kas šķietami vienaldzīgi paraustīja plecus un piekrītoši pamāja ar roku. Nebija nozīmes vairīties, šovakar viņa nevarēja „pazust", lai pašas aicinātais (ak, kas par muļķīgu iedomu!) cieminš netiktu apvainots.

„Mēs izbraucām vēlā pēcpusdienā", klusi un nesteidzoties iesāka Ausma, „mūsu grupā bija kādi desmit brīvprātīgo. Tie nebija ne policisti, ne palīgpolicisti, jo toreiz nekas vēl nebija noorganizēts. Pilsētā gan bija vāciešu, bet tie nelikās ne zinis par to, ko darīja paklīdušie bēgļi, vai notiklušie krieveļi, un turpat vai acu priekšā tika laupītas tukšās mājas. Sapratām, ka pašiem vien kaut kas bija jādara, un tā kā komandantam nekas nebija pretim, tad iekārtojām tādu kā pagaidu kārtības atbalsta punktu bijušā milicijas namā. Jauki, vai nē?" — Ausmas vaigos uzplauka smīns, bet meitenes tā neredzēja, viņas klausījās, un Ausma turpināja:

„Drīz vien mūsu grupiņā bija jau kāds ducis. Pilsētā pietika ar divu vīru patruļu. Tie pazina vietējos, un svešinieki izgaisa kā nebijuši. Dievs vien zina, kas tie tādi bija: vai nu iemaldījušies bēgļi, jebšu arī cita uzdevuma piederīgie, bet godīgi cilvēki nu, vismaz dienas laikā varēja rādīties pilsētā."

„Ko tad tu darīji atbalsta punktā?" — brīnījās Irena, bet viņai atbildēja Silvija:

„Palīdzēja bēgļiem atrast mājvietas, sagādāja ēdamo, pierunāja vāciešus paņemt līdz savās mašīnās bēgļus, kas meklēja ceļu atpakaļ un, protams, turēja pie rokas pirmās palīdzības somu . . ."

„Ak tā? . . . Es nezināju . . ." brīnījās Irena, bet Ausma pārtrauca, un vēl klusākā balsī turpināja:

„Jā, kādam jau tas viss bija jādara, un man toreiz cita nekā nebija, ko darīt. Lai nu kā, tiklīdz pilsētā viss nokārtojās, tā sākās juceklis tuvējos mežos. Tur bija saklīduši tādi, kas cerēja uz sarkanarmijas drīzu atgriešanos. Vispirms viņi laupīja ēdamo, un drīz vien ar to nepietika, laikam bija ienācis prātā „piepalīdzēt" atvērt ceļu atpakaļ, bet būdami mazās grupiņās, viņi neuzbruka vāciešiem, bet gan civiliedzīvotājiem. Tas notika naktīs, un reti kāda nakts pagāja mierīgi."

Nakts klusumu pārtrauca dobjš sprādziens. Meitenes stāstījums turpinājās, tikai tagad skats vērās gaisās blāzmas virzienā.

„Tajā dienā, tā ap pusdienas laiku, pie mums ieradās Ignāts. Viņa mājas bija nodedzinātas, sieva un bērni noslepkavoti . . . Viņš pats to nakti bija norīkots šķūtnieķos. Neatraduši saimnieka, bandīti izrēķinājās ar piederīgiem . . ."

„Nabaga Ignāts . . ." Irenas balsi noslāpēja šņuksti.

„Zēni vairs nevarēja nosēdēt nekā nedarījuši. Ignāts pazina apkārtni labāk par citiem un . . . kaut kas bija jādara!" Ausmas balsī iedrebējās trauksmes stīga, uz brīdi viņa it kā ierāvās pati sevī, vēlreiz ieskatījās atmiņu redzējumā un vingri pielēca kājās: „Tur nav ko stāstīt: Mēs ieskrējām lamatās."

„Bet . . . bet," neizpratnē stostījās Irene, „tas taču nav viss!"

Ausma bridi vilcinājās, stāstīt nenācās viegli. Viņa nemācēja stāstīt un arī negribēja, bet zināja, ka ar ieskriešanu lamatās jau tikai iesākās īstais stāstījums, tālāko notikumu virkne.

„Nē, tas bija sākums un turpinājums, kas vēlāk atkārtojās jo bieži." Viņa atkal piesēdās, pārlaida skatu apklusušām meitenēm un, drošinot, pasmaidīja:

„Nebija tik traki. Ja krieveļi zinātu, ka mūsējo ir tik maz, tad mums būtu pavisam bēdīgs gals; bet lai arī mēs, pirmā priekšgrupa, ieskrējām karstos pelnos, tad krieveļi nobijās no varenā „avangarda", veseli trīs mūsējo bija, kas nebija turējušies grupai līdz, bet parādījās tad, kad uz mums no visām pusēm sāka birt pupas. Viens no tiem bija Ignāts, kas nelabā balsī iebļāvās „urrā", un krieveļi aizmirsa nodomāto."

„Bet kā tu juties? Vai nebija bailes?" jautāja Silvija, zinot, ka toreiz viņiem bija pirmās ugunskristības.

„Bailes?" pārdomāja Ausma, „tiešām nezinu. Nebija laika domāt. Viss nāca tik strauji. Te mūs no visām pusēm sagaidīja sīcošās lapsenes, — te atkal ieslēdzās klusums. Vajadzēja pārsiet divus ievainotos, bet uz kritušiem es neskatījos, pat nereaģēju. Gūstekņi, kādi 12 bārdaiņi, bolīja baltas acis, tie arī apraka savus „varoņus". Pēkšņi Ausma iesmējās: „Vai zini, — bija gan jocīgi ap dūšu, tikai kauns bija atzities. Trīs dienas pēc tam negribējās ēst!"

„Vai tu arī nošāvi kādu no bandītiem?" — Irena aprobežoja stāstītāju, bet, ja viņa bija iedomājusies apspriņošu atbildi, tad maldījās.

„Es?! Debess, — ar ko tad?! Man šaujamā nebija, un ja arī būtu bijis, tad nezin, vai pacelstos roka. Mūsu varonis toreiz bija Ignāts, un arī vēlāk viņš arvien gāja pirmais mežā un pēdējais ārā. Pat ievainojums rokā viņu netraucēja, tikai ilgu laiku rēta negribēja sadzīt. Tagad viņš ir vienīgais, kas palicis šeit, visi pārējie ir brīvprātīgi pieteikušies frontē." Nojaušot neizteikto jautājumu, viņa piebilda: „Ignātu noraidīja esot par vecu."

Meitenes vairs nejautāja. Katra bija nogrimusi savā domu gājienā, turpināja iet stāstījumā atvērto ceļu, iedomās . . . nojautās . . .

(Turpinājums sekos).

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

SENAJĀS LIEPĀJAS SKOLĀS

Agr. Fricis Grava stāsta jauno dienu atmiņas (9)

1902. gada 20. augustā mums ar skolas biedru Ļaudamu stāv priekšā pirmais nopietnākais uzdevums mūsu dzīvē — jāliek iestāšanās eksameni Liepājas pilsētas skolā. Gribam iekļūt 2. klases 2. nodaļā, kā to bija nolicis mūsu vecais skolotājs.

Pirmo dienu jāraksta diktāts un pēc tam domraksts krievu valodā. Tā kā īsto krievu valodu labi nesapratu, tad diktātu nācās grūti uzrakstīt un pāris vārdu atstāju neuzrakstītus, jo tos nemaz nesapratu, bet toties domrakstu, kur varēju pats brīvi izteikties, uzrakstīju itin labi, tāpēc krievu valodas eksāmenu izturēju, bet mans draugs Ļaudams izkrita cauri, un nākošo eksāmenu aritmetikā tam vajadzēja turēt vienu nodaļu zemāk, proti, 2. klases 1. nodaļā, kur parasti arī toreiz visvairāk iestājās pagastskolu beigušie zēni. Man tomēr laimējās visus eksāmenus nolikt, un tā iekļuvu 2. kl. 2. nodaļā.

Tā nu mēs, divi lauku zēni un draugi, jau pašā sākumā tikām izšķirti un dabūjām mācīties katrs savā nodaļā, kas mūs ļoti sarūgtināja. Bet visvairāk manam draugam nepatika, ka viņš iekļuvis zemākā nodaļā nekā es, un tāpēc viņš, blakus šās skolas mācībām, citīgi sāka gatavoties iestāšanai zēnu ģimnazijas 4. klasē! Ka tas izdosies, par to visi gan šaubījās, bet pēc viena gada viņš tomēr eksāmenus izturēja. Kādu vakaru tas ieradās pie manis un teica: „Tomēr es ietiku ģimnazijas 4. klasē (tagad. 1 kl.), un nu esmu visai apmierināts."

Nu bijām vēl vairāk šķirti, un pamazām sākām tā kā atsvešināties, jo ģimnazists skaitījās augstāks nekā citi skolēni.

Pilsētas skolas kurss bija 6-gadīgs, jo pavisam bija 6 nodaļas jeb trīs klases, un katru nodaļu varēja beigt vienā gadā. Skolas maksa bija 20 rubļi gadā. Mācību priekšmeti bija šādi: krievu valoda, aritmetika, algebra, ģeometrija, fizika, dabas zinības, Krievijas un vispārējā vēsture, ģeogrāfija, zīmēšana un rasēšana, dziedāšana, ticības mācība un vingrošana. Visi šie priekšmeti bija obligāti. Neobligāti bija tikai vācu valoda un amatniecība, kuŗus tad arī tikai retais mācījās. Nobeidzot šo skolu, dabūja zemāko valsts ierēdņa pakāpi un varēja strādāt kantoros, bankās, pastā un, pēc paidagoģisko priekšmetu nolikšanas, arī par tautskolotāju.

Ģimnazijā bija 8 pamatklases un 2 sagatavošanas klases, kuŗas sagatavoja uz pirmo pamatklasi. Pēdējā parasti iestājās arī 4 gadu tautskolu vai pagastskolu beigušie. Katru klasi varēja beigt vienā gadā. Mācības kurss ģimnazijā bija visai augsts, un nobeigt pilnu kursu nebija viegli, sevišķi eksterniem. Tos priekšmetus, kuŗus mācīja pilsētas skolā še izņēma daudz plašāk, un bez tam vēl mācīja trigonometriju, augstāko matēmatiku, kosmografiju, psiholoģiju, loģiku, ievadu tieslietu zinībās, vācu, franču un latiņu valodas. Visi šie priekšmeti bija obligāti, ne tā, kā Amerikas vidusskolās, kur „studenti" var izvēlēties priekšmetus un, saprotams, ka tad daudz ko arī nemaz nedabū mācīties, kas dzīvē vai augstskolā būtu nepieciešams.

Liepājā bija arī zēnu reālskola, 2 komercskolas, 3 meiteņu ģimnazijas, proģimnazija, jūrskola, un kāds ducis 4-gadīgu tautskolu. Zēnu ģimnaziju, reālskolu, meiteņu ģimnaziju un pilsētas skolu uzturēja valsts, citas pilsēta, bet dažas bija arī privātas, kā Cinkas komercskola un proģimnazija (abiem dzimumiem), Gesacas meiteņu ģimnazija, biržas komercskola u. c. Skolas maksa vidusskolās bija augsta, sevišķi ģimnazijā — 80 rubļu gadā. Centīgākos un trūcīgākos gan no tās atbrīvoja.

Visiem skolēniem, izņemot 4-gadīgu tautskolu, obligāti bija jāvalkā formas tērpi ne vien skolā, bet arī uz ielas, lai skolotāji tos vieglāk varētu uzraudzīt, sevišķi vakaros. Ja vien skolēni negāja kopā ar vecākiem, tad uz ielas tie drīkstēja uzturēties tikai līdz plkst. 9 vakarā. Parasti skolēni vakaros mēdza pastaigāties pa lepno Graudu ielu un Kūrmājas prospektu, kur cara laikos satikās latviešu, vācu un krievu zelta jaunatne. Virsnieku spožās uniformas, blakus ierēdņu un skolēnu skaistām formām, te mirdzēt mirdzēja. Te nu es pirmo reizi ievēroju, ka sieviešu ideāls ir zelts un spožums, jo visi viņu skati pievērsās tikai tiem, kam skaistāka uniforma un kas pie tam ir arī naudīgāks un bezkaunīgāks.

Tādēļ man labāk patika pastaigāties pa pelēko Jaunliepāju un šad tad iegriezties vecajā Paviljona parkā, vai arī aiziet līdz stacijai, redzēt kā pienāk un aiziet vilcieni, jo tad vēl katram bija brīv iziet uz stacijas perona. Pa ceļam dažreiz nopirku arī par 3 kap. kādu kūku vai apelsīnu, un jutos itin labi. Pēc tam atkal ar jaunu sparu pie grāmatām, jo bija daudz kas mājās jāmācās.

Kad vecāki iebrauca pilsētā, tad atkal gāju tiem palīdzēt iepirkties un pēc tam izvadīju tos uz mājām. Tad arī dabūju saēsties karstas desas ar bulkām un izdzert kādu glāzi kvasa. Un atkal jutos labi.

Tā pagāja veseli trīs gadi, un 1905. gadā es beidzu Liepājas pilsētas skolas pilnu kursu. Diplomā nu bija rokā, bet ko nu tālāk darīt, jo līdzekļu nav. Bet varbūt lielā dzīve pati rādīs, uz kuŗu pusi mana jaunā dzīves laiviņa griežama . . .

GRĀMATU APSKATS

KOMUNISTU ĶĪNAS DZĪVES ROMĀNS

„CRIPPLE MAH AND THE NEW ORDER"
by C. Y. Lee, Farrar, Strauss & Cusahy (Kanadā — Ambassador Books, Ltd.) izdevums, 231 lpp., cena — $4.95.

Autors uzrakstījis rūgtuma pilnu satīru par Ķīnas komūnismu, līdzās šim stāstam par mīlu un ciņu.

Jau kopš varas pārņemšanas Ķīnā, komūnisti cīnās pret cilvēka dabu. Viens no viņu iecienītajiem saukļiem ir: „Atbrīvojaties no jūsu jūtu nastas!" Romāna varonis Ma, kas ir tipisks proletārietis, cenšās piemēroties jaunajai iekārtai, un ķīnākumā saduŗās ar daudziem pārsteidzošiem notikumiem un jaudīm, ieskaitot divas „oficiālās biedrenes mīļākās" vai sievas. Viņa pirmā sieva to aplaimo ar dēlu trijos mēnešos, kas tam sagādā ārkārtgi „progresīvā" un „produktīvā" slavu, kas ir visai vēlams jaunās kārtības tikums, lai gan pats vanonis rauga raisīties vaļā no tēva goda, jo nav pirms trim mēnešiem savu „proletārisko rakstnieci" - sievu nemaz pazinis. Beidzot sieva to pamet un atstāj tam arī savu bērnu, dodoties uz citu vietu, lai izglītotu tautu jaunajai iekārtai.

Otrā sieviete prot kļūt par viņa „oficiālo biedreni mīļāko", ievācoties ar attiecīgo ieteikuma vēstuli vienkārši viņa istabā. Tā kā daudzsievība ir noliegta, Ma nonāk darba nometnē „smadzeņu mazgāšanas" procesam, bet otrā sieva iegūst viņa „dzīvojamo platību". Kad Ma protestē un apvaino savu komūnisti sievu, ka tā mēdz gulēt ar katru Čang Sanu un Li Su, viņam paskaidro, ka gulēšana ar Čang Sanu un Li Su ir proletāriešu laika kavēkļi, bet apņemt divas sievas ir buržuisks noziegums.

Daudzi romāna sastopamie tipi palīdz mums izprast, kas notiek aiz „bambusa aizkara". Tur tēlota arī diezgan visā pasaulē izplatītais komūnistes tips — auksta komūnistu vecmeita, kas dumpojās komūnistu sapulcēs, vajājot amerikāņu misionāru. Tēlots arī kāds jauns students, kas nonāk nepatikšanās, jo pārāk daudz mīl runāt, un jauna, skaista meiča, kas sagādā sev bēdas, pārāk daudz mīlot.

Apraksti tas arī visāda veida komūnistu „kampaņas", lai pamudinātu Ķīnas tautu „uzcītīgāk strādāt, mazāk ēst un vairāk ražot".

A. Kls.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

SEŅU MĒRCE

½ mārc. šam piņonu, ½ kv. ūdens, 3 ēdamkar. sviesta, 4 ēd. kar. miltu, pus mazās pudelītes salda krējuma, sāls pēc garšas.

Sēnes notīra, sagriež strēmelēs un sautē sviestā, pieliek miltus un pāris minūtes apsautē, pielej verdošu ūdeni un maisot karsē, tad pievieno saldo krējumu un sāli.

VASKA PUPIŅU MĒRCĒ

Pagatavo balto pamatmērci, pievieno 3 viegli sakultus olu dzeltenumus, 3 ēd. kar. sviesta un 5 ēd. kar. citronu sulas. Karsē ūdens peldē, kamēr mērce ir bieza. Var arī pēc patikas lietot pie citām saknēm.

ZAĻĀS PUPIŅAS AR SIERU

2 mārc. zaļās pupiņas, ¼ tējkar. sāls, ½ mārc. sarīvēta siera, 3 ēd. kar. sviesta, ½ pudelītes salda krējuma.

Novārītas veselas pupiņas saliek formā, pārkaisa sāli, ⅔ d. siera un vienu ēd. kar. sviesta ar saldu krējumu, pārkaisa palikušo sieru un pārlaista ar sviestu. Cep karstā krāsnī 400° F 20 minūtes.

ZAĻĀS PUPIŅAS AR SKĀBU KRĒJUMU

1 mārc. notīritas un sagrieztas sēnes, 2 ēd. kar. sviesta, 2 mārc. novāritas zaļās pupiņas, sagrieztas gabaliņos, ¼ kv. skāba krējuma, sāls pēc garšas. Sēnes apcep sviestā, pieliek pupiņas, skābu krējumu un sāli, un visu labi uzkarsē.

ZAĻĀS PUPIŅAS SIPOLU MĒRCĒ

4 ēd. kar. sakapātu sipolu, 3 ēd. kar. sviesta, baltā pamatmērce no ¼ kv. piena, 2 mārc. novāritas pupiņas.

Sīpolus sasautē sviestā, pievieno mērcei un pārlej sakārtotām pupiņām, ja vāra veselas, bet gabaliņos grieztas var arī likt mērcē un visu vēlreiz uzkarsēt.

VASKA PUPIŅAS AR ZAĻIEM PIPARIEM

1 vidēja lieluma sakapāts sīpols, 3 ēd. kar. sviesta, 6 ēd. kar. sakapātu zaļo piparu, 1 ēd. kar. sakapātu saldo sarkano piparu, 2 mārc. novārītas vaska pupiņas, sāls. Sipolus, piparus izsautē sviestā, pieliek sāli, gabalos sagrieztas pupiņas un karsē 5 minūtes.

ZAĻĀS PUPIŅAS AR RĪVMAIZI

2 mārc. novārītas zaļās pupiņas, 6 ēd. kar. sviesta, ¼ mārc. rīvmaizes, sāls un pipari pēc garšas, sarkano piparu strēmeles.

Sviestu izkausē katliņā, ieliek pupiņas, rīvmaizi un pārkaisa sāli, un apsautē. Pasniedzot galdā, garnē ar sarkanā pipara strēmelēm. Var arī rīvmaizi sasautēt sviestā un pārliet pupiņām.

ZAĻĀS PUPIŅAS AR OLU MĒRCI

Uzkarsē 2 ēd. kar. sviesta, pieliek 2 ēd. kar. miltu un viegli sasautē, pielej ¼ kv. uzkarsētu pienu vai arī gaļas novārījumu un karsē, kamēr mērce paliek bieza. Pieliek cieti novārītas un sakapātas olas, ieliek gabaliņos sagrieztas pupiņas, vai arī veselām pupiņām pārlej olu mērci, pārkaisa ar sakapātām pētersīļu lapiņām.

JONASS MIESNIEKS

Ūdeņi šalca zem viņas kājām . . .

NOVELETE

Nesaprazdama, ko iesākt bez drēbēm, Marianna metas atpakaļ Daugavā un sastinga. Uz klints radzes stāvēja kroplis, viņas vīrs Plūme. Marianna viņā mirkli skatījās, un aiz bailēm sāka slikt. Te no muguras ūdeņi to apkampa kādas rokas. Kodīgas sāpes, — plecā, kur vēl bija palikusi vira siksnas svītra, iekodās Erika zobi, — un viņa notricēja aiz prieka, ka ir izglābta . . . No radzes atskanēja nejauks rēciens, bet viņa ūdeņi jau bija iekļāvusies Erika jaunās rokās. No radzes bija nozudis arī kroplis. Viņi abi izpeldēja dzirnavu krastā un sāka neprātīgi skūpstīties. Marianna tomēr bija nobijusies un, saģērbusies, aizveda sev līdz Eriku. Viņi negāja kalpu mājā, bet uzkāpa augšā, kur jau bija samests siens govīm.

Marianna gan drebēja, ka nāks Augusts Plūme, bet viņas kvēle Erika dēļ bija par lielu, lai paliktu viena. Nē, gluži otrādi: tai naktī viņa iekļāvās Erika rokās vēl ciešāk kā krastā.

Nākošās dienās notika tas pats: viņa, baidīdamās no greizsirdīgā kroplja, kas viņu var nogalināt, pavadīja naktis kopā ar Eriku, kalpu mājas augšā. To manīja Sējas kundze un Mariannu atlaida. Negaidīto vēsti Marianna uzņēma aukstasinīgi. Sējas kundze gan domāja, ka Eriks paliks, bet Eriks devās līdzi Mariannai, un viņi kaimiņos salīga par algādžiem.

Marianna, likās, bija uzvarējusi. Eriks no viņas neatkāpās. Nāca augusts. Lai atkratītos no dzīvības pienākuma, Marianna rudenī aizbrauca uz Rīgu, bet atbrauca gluži slima. Abu šo cilvēku dzīve kļuva dienu no dienas bēdīgāka. Neatlika nekās cits, kā lūgties palīdzību no Sējas kundzes. Sējas kundze bija ar mieru pieņemt no jauna Eriku, ja viņš šķiras no Mariannas. Uz to Eriks-neielaidās. Arī Sējas kundze palika pie sava.

Eriks, lai apkoptu slimo Mariannu, pameta darbu. Nauda izgāja par ārstu. Ko nu darīt? Kā dzīvot? Ko iesākt? Nebija nekādas izejas. Durvju priekšā rēgojās bads. Eriks atkal devās pie Sējas kundzes.

„Pamet Mariannu, tad došu darbu."

„Nē," atbildēja Eriks.

Nekā nepanācis, Eriks iegāja dzirnavās. Tās bija apturētas. Kā būtu, ja no maisiem, kas stāvēja dzirnavās, vienu paņemtu?

Kāpēc viņi bija tik nabagi? Sējas kundze dzīvoja pārticībā. Vai tā bija taisnība, ka viņu mīlestības dēļ Sējas kundze palika tik cieta?

Nākošā nakti Eriks no kaimiņu mājas izgāja ārā. Marianna palika raudot. Ilgi Eriks maldījās un šaubījās, līdz nonāca pie Sējas kundzes dzirnavām. Noslēdzamo durvju stieni viņš atrada norautu. Pabrīnījies par to, Eriks mēģināja atvērt dzirnavu durvis, bet tās neatvērās. Viņš atkal domīgs apstājās un nolēma, ka durvis nobultētas no iekšas, bet pašas dzirnavas apturētas. Kanāls bija nolaists, un Eriks nolaidās sausā kanālī. „Pavasarī te iekrita Mariannas vīrs," nodomāja Eriks. Ja Augusts Plūme nebija nošlicis, vai arī viņš nenāca dzirnavās zagt? — iešāvās Erikam prātā, lienot pa slūžu apakšu dzirnavās. Tumsa kā peklē. Eriks dzirnavās jau spēra pirmo soli, bet apstājās. Viņš pazina dzirnavu iekārtu uz aci. Kā to nepazīt? Pēc Augusta Plūmes viņš te bija vadījis malšanu. Erikam likās, ka kāds nāk dzirnavu gaņģos tam pretī. Viņš aizturēja elpu un klausījās. Šalca tikai Daugava. Pagājis vēl dažus soļus, Eriks izdzirda sev aiz muguras gāžoties kādu miltu maisu. Viņš noskārta ko launu un kāpās tumsā atpakaļ, bet bija jau par vēlu: spēcīgas rokas sagrāba viņa plecus, atlieca galvu un nosvieda viņu zemē. Uz Erika krūtīm, uzgūlies ceļiem, tupēja kāds otrs cilvēks.

„Tu mani pazīsti?" šņāca kāda balss. Eriks mēģināja atsvabināt rokas, kuŗas tagad turēja kādas citas rokas.

„Nelieti! Atbildi, vai tu pazīsti mani, Augustu Plūmi? Mani Sējas kundze atkal pieņēma darbā. Es tas esmu. Tu pavedi manu sievu, un nu nāc zagt?" . . . atkārtoja balss, un Eriks sajuta ap kaklu rokas . . .

„Suns, runā kad tev prasu! Tu mani izēdi no manas vietas . . . Tu Mariannu arī nobeidzi . . . Mēs labojām dzirnavas, ko tu nolaidi dibenā, pīdamies ar manu sievu . . ."

Eriks mēģināja kliegt, bet Plūmes rokas savilkās . . .

Slepkava uzrāva sērkociņu. Mirkli maza liesma apgaismoja divus vīrus: vienu pārliekušos, lielu kupri, spalvainām rokām kā mērkaķim, otru — smalkiem sejas pantiem jaunekli, kuŗa pieri pārklāja nāves sviedri.

Tad gaisma apdzisa. Slepkava uzmeta Erika līķim cilpu, lai to pakārtu pie pirmā vadža, kad piepeši aiz dzirnavu durvīm atskanēja soļi. Izbijies, Augusts Plūme nometa Erika līķi, un tas nokrita uz maisiem. Slepkava salēcās kā meža kaķis, nolēca kanālī un zem slūžām izlida pa to laukā.

Rītā, kad svīda tikai gaisma, dzirnavās parādījās Marianna. Kā viņa bija tikusi dzirnavās, to nevarēja saprast. Viņa uzgrūdās uz Erika līķa; sāka aptaustīt mīļākā seju, tad iekliedzās un nogība.

Kad Marianna atmodās no ģīboņa, bija jau atausis rīts. Viņa gulēja uz klona, tikai Erika nebija vairs uz maisiem. Dzirnavu pagalmā sarunājās cilvēki. Gaidīja policijas ierašanos. Marianna klausījās, un tad uzrāvās kājās. Viņa metās ārā. Kāds kliedza: „Zagle!", bet viņa neatskatījās. Viņa skrēja uz Daugavas krastu. Krastā, lielās dvēseles sāpēs, kuŗās izgaisa zeme un debesis, piespieda roku pie sirds un aizvēra acis . . . Ūdeņi šalca zem viņas kājām . . .

DAŽĀDAS KRĀ
ATTĪSTĪŠANAI U
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA AP
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 H
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl

KUR DABŪJAMI GAĻAS UN ZIVJU PRODUKTI LATVIEŠU GAUMĒ?
Toronto, 363 Roncesvalles Ave., Tel. LE 2-8762.
L. LĪDUMA
GAĻAS UN DELIKATEŠ VEIKALS
Pašu gatavoti gaļas izstrādājumi: das desas, aknu pastēte, vārīti un vēti šķiņķi, Filejs, rolādes, cepti cā Galerts. — Gaļas un kārtupeļu s
Dažādas svaigas un žāvētas gaļas šķi
— Ceptas reņģes un līdakas —
VISS PAŠU GATAVOTS.
ŽĀVĒTI ZUSI — NEĢI — LA
Auksti uzgriežamie.
Dažādas importētas delikateses
VIESĪBAM UN GIMENĒ GODIEM PASŪTINĀJU PIEGĀDĀJAM MĀJĀS.

AINA ZEMDEGA
MĀCA KLAVIERU SPĒLI
pēc jaunākām Toronto karaliskās konservātori zītām paidagoģiskām metodēm un programmas tekuš spēles technikai, mūzikālās dzirdes attīs Spēlēšana no lapas (Sightreading) un elemen rija. ● Arī nelielu grupu stundas.
Pieteikties — HO 6-1268, Toronto.

Penman
WIRRAPAY KNIT
Pieprasiet
PENMANS
NAILONA DARBA ZEĶE
ar pastiprinātiem papēžiem un pirkstg
TĀS PĀRSPĒJ PĀRĒJĀS
Jūs iegūsit el kāšanos — ek tības — ekstra valkāj
PENM darba z
Liela izvēle mērotas katr bam. Jūsu la pirkšanās pa rotām ce
ARĪ VEĻA, VIRSDRĒBES
slavena kopš 1868

LATVIJAS AMERIKĀ
MODER
SPIESTU
TORON
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJU
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KAR
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪB
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
● GRĀMATA

OLĀS

atmiņas (9)

skolēni vakaros mēdza pastaigāties pa lepno Graudu ielu un Kūrmājas prospektu, kur cara laikos satikās latviešu, vācu un krievu zelta jaunatne. Virsnieku spožās uniformas, blakus ierēdņu un skolēnu skaistām formām, te mirdzēt mirdzēja. Te nu es pirmo reizi ievēroju, ka sievietes ideāls ir zelts un spožums, jo visi viņu skati pievērsās tikai tiem, kam skaistāka uniforma un kas pie tam ir arī naudīgāks un bezkaunīgāks.

Tādēļ man labāk patika pastaigāties pa pelēko Jaunliepāju un šad tad iegriezties vecajā Paviljona parkā, vai arī aiziet līdz stacijai, redzēt kā pienāk un aiziet vilcieni, jo tad vēl katram bija brīv iziet uz stacijas perona. Pa ceļam dažreiz nopirku arī par 3 kap. kādu kūku vai apelsīnu, un jutos itin labi. Pēc tam atkal ar jaunu sparu pie grāmatām, jo bija daudz kas mājās jāmācās.

Kad vecāki iebrauca pilsētā, tad atkal gāju tiem palīdzēt iepirkties un pēc tam izvadīju tos uz mājām. Tad arī dabūju saēsties karstas desas ar bulkām un izdzert kādu glāzi kvasa. Un atkal jutos labi.

Tā pagāja veseli trīs gadi, un 1905. gadā es beidzu Liepājas pilsētas skolas pilnu kursu. Diplomu nu bija rokā, bet ko nu tālāk darīt, jo līdzekļu nav. Bet varbūt lielā dzīve pati rādīs, uz kuru pusi mana jaunā dzīves laiviņa griežama . . .

APSKATS

citu vietu, lai izglītotu tautu jaunajai iekārtai.

Otrā sieviete prot kļūt par viņa „oficiālo biedreni miļāko", ievācoties ar attiecīgo ieteikuma vēstuli vienkārši viņa istabā. Tā kā daudzsieviba ir noliegta, Ma nonāk darba nometnē „smadzeņu mazgāšanas" procesam, bet otrā sieva iegūst viņa „dzīvojamo platību". Kad Ma protestē un apvaino savu komūnisti sievu, ka tā mēdz gulēt ar katru Čang Sanu un Li Su, viņam paskaidro, ka gulēšana ar Čang Sanu un Li Su ir proletāriešu laika kavēklis, bet apņemt divas sievas ir buržujisks noziegums.

Daudzi romāna sastopamie tipi palīdz mums izprast, kas notiek aiz „bambusa aizkara". Tur tēlota arī diezgan visā pasaulē izplatītais komūnistes tips — auksta komūnistu vecmeita, kas dumpojās komūnistu sapulcēs, vajājot amerikāņu misionāru. Tēlots arī kāds jauns students, kas nonāk nepatikšanās, jo pārāk daudz mīl runāt, un jauna, skaista meiča, kas sagādā sev bēdas, pārāk daudz mīlot.

Aprakstītas arī visāda veida komūnistu „kampaņas", lai pamudinātu Ķīnas tautu „uzcītīgāk strādāt, mazāk ēst un vairāk ražot".

A. Kls.

...iām . . .

nolaidi dibenā, pidamies ar manu sievu . . ."

Eriks mēģināja kliegt, bet Plūmes rokas savilkās . . .

Slepkava uzrāva sērkociņu. Mirkli maza liesma apgaismoja divus vīrus: vienu pārliekušos, lielu kupri, spalvainām rokām kā mērkakim, otru — smalkiem sejas pantiem jaunekli, kura pieri pārklāja nāves sviedri.

Tad gaisma apdzisa. Slepkava uzmeta Erika līķim cilpu, lai to pakārtu pie pirmā vadža, kad piepeši aiz dzirnavu durvīm atskanēja soļi. Izbijies, Augusts Plūme nometa Erika līķi, un tas nokrita uz maisiem. Slepkava saēčās kā meža kaķis, nolēca kanāli un zem slūžām izlīda pa to laukā.

Rītā, kad svida tikai gaisma, dzirnavās parādījās Marianna. Kā viņa bija tikusi dzirnavās, to nevarēja saprast. Viņa uzgrūdās uz Erika līķa, sāka aptaustīt mīļākā seju, tad iekliedzās un nogība.

Kad Marianna atmodās no ģīboņa, bija jau atausis rīts. Viņa gulēja uz klona, tikai Erika nebija vairs uz maisiem. Dzirnavu pagalmā sarunājās cilvēki. Gaidīja policijas ierašanos. Marianna klausījās, un tad uzrāvās kājās. Viņa metās ārā. Kāds kliedza: „Zagle!", bet viņa neatskatījās. Viņa skrēja uz Daugavas krastu. Krastā, lielās dvēseles sāpēs, kurās izgaisa zeme un debesis, piespieda roku pie sirds un aizvēra acis . . . Ūdeņi šalca zem viņas kājām . . .

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

KUR DABŪJAMI GAĻAS UN ZIVJU PRODUKTI LATVIEŠU GAUMĒ?
Toronto,
363 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 2-8762.
L. LĪDUMA
GAĻAS UN DELIKATESU VEIKALS
Pašu gatavoti gaļas izstrādājumi: visādas desas, aknu pastēte, vārīti un žāvēti šķiņķi. Fileja, rolādes, cepti cāļi. — Galerts. — Gaļas un kartupeļu salāti.
Dažādas svaigas un žāvētas gaļas šķirnes.
— Ceptas reņģes un līdakas —
VISS PASŪ GATAVOTS.
ŽĀVĒTI ZUSI — NĒĢI — LASIS.
Auksti uzgriežamie.
Dažādas importētas delikateses
VIESĪBAM UN ĢIMENĒ GODIEM PASŪTINĀJUMUS PIEGĀDĀJAM MĀJĀS.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu
izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU, LTD.
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

Danforth - Pape rajonā
IZDODAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve (II stāvā).
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.
Satiksme. Veikali.

VAJADZĪGA PALĪDZE
mātei pie 6 mēn. veca bērna.
LABS ATALGOJUMS.
Privāta istaba.
Aptīrīšanas darbs nav jādara.
Zvaniet dienā —
EM 6-6026, Toronto.

WASAGA BEACH
VASARAS ATPŪTAS VIETĀ —
PĀRDODAMAS
5 VASARAS MĀJIŅAS ar vārīšanas iespējām un ZIEMAS MĀJA (4 istabas un vanna).
Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā —
OX 1-2049, Toronto.

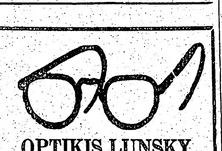
OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNĪCA
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

Apgāda IMANTA,
Oldmarken 12, Bagsvaerd — Copenhagen — Denmark,
SVARĪGS PAZIŅOJUMS!
Akceptējot iepriekšējo sinājumu, dot vienreizēji mūsu izdevumus par izņēmuma cenu, paziņojam šos noteikumus, proti:
Ikviens, kas pasūtina apgādā IMANTA grāmatas laikā, sākot ar 20. 8. — 15. 10. 61., vai arī šī laikraksta saņemšanas brīdi, saņem bez maksas tās mūsu grāmatas, kas apzīmētas ar „Prēmija" par tikpat lielu summu, par kādu viņš pērk grāmatas, samaksājot reizē ar pasūtinājumu! — Norādiet, kam tās jānosūta.
Naudu - samaksu var pārvest ar pasta pārvedumu, maksāt ar banķas vai privāto čeku, vai arī vienkārši ielikt naudu vēstulē. — Pasūtinājumu šādā veidā var nodot tieši apgādam Dānijā, vai arī zemāk minētiem pārstāvjiem.
Jūs, protams, varat pirkt arī grāmatas ar apzīmējumu „Prēmija", bet jūs nevarat saņemt prēmijai tās grāmatas (vai daļas), kam šāda apzīmējuma nav.

Z. Mauriņa DIVAS KULTŪRAS SEJAS, eseja ... $2.40
A. Dziļums NOKALTIS ZARS, romāns ... $3.20
Ād. Silde VAZU RĀVĒJI, grāmata par partizāniem Latvijā līdz 1956. g. Illustr. ... $2.80
V. Tomas dzejas VĒL, nedaudz eks. ... $1.95
Kr. Arnoti DIEVS IR AIZKAVĒJIES, romāns par Ungāriju ... $2.95
KALEVALA, somu tautas eps, grezns izdevums ... $8.40
R. Bangerskis MANA MŪZA ATMIŅAS, I — Prēmija ... $4.80
R. Bangerskis MANA MŪZA ATMIŅAS, II — Prēmija ... $5.20
R. Bangerskis MANA MŪZA ATMIŅAS, III ... $5.60
R. Bangerskis MANA MŪZA ATMIŅAS, IV ... $6.00
Ed. Virza KĀRLIS ULMANIS, monografija — Prēmija ... $2.80
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, I-V, ies. — Prēmija à ... $7.20
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, VI-XII, par sējumu ... $7.20
LATVIEŠU TAUTAS MIKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS, ies. ... $7.20
P. Dreimanis LATVJU TAUTAS VĒSTURE, 130 attēlu ... $3.80
J. Sīrmanis ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI, rom. ... $1.95
Brāļu Kaudzīšu MĒRNIEKU LAIKI, ies., grezns, ill. izd. ... $6.80
J. Grīns TRĪS LEĢENDAS, noveles ... $1.95
RIGA 1955.-56., 95 attēli no Rīgas, E. Jarla stāsts — Prēmija ... $2.80
O. Freivalds un E. Alksnis LATVIEŠU KARAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ, 75 foto attēli — Prēmija ... $3.60
O. Freivalds KURZEMES CIETOKSNIS, I un II, bagātīgi ill. un ies. Dokumenti, atmiņas. — Prēmija. — Katra grāmata ... $3.80
J. Jaunsudrabiņš TĀ MUMS IET, Jānim Jaunsudrabiņam rakstītas vēstules. — Prēmija. — Skaista dāvana ... $4.20
J. Jaunsudrabiņš VASARA, milestības stāsts ... $2.20
V. Dambergs DIEVU AUGSĀMCELSANĀS, romāns — Prēmija ... $3.40
V. Dambergs SARAKSTĪSANĀS AR EDUARDU VIRZU UN VIKTORU EGLĪTI, vēstules. — Prēmija ... $2.40
Antoloģija LATVJU SONETS 100 GADOS ... $3.60
PAR TO MAZO SŪPULĪTI, antoloģija — Prēmija ... $2.20
RUNCA VEZUMS, dzeju antoloģija bērniem. — Prēmija ... $2.20
Veronika Strēlerte BRUŅU KALPS, vēst. balade. — Prēmija ... $1.70
ORATIO DOMINICA, tēvreizu krājums ... $2.20
MANCELA SPREDIĶU IZLASE, grezns izdevums. — Prēmija ... $3.20
H. Biezais KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS, HUMĀNISMS — Prēmija ... $2.90
LATVIEŠU NERĀTNĀS TAUTAS DZIESMAS, MIKLAS UN PARUNAS, ies. — Prēmija ... $3.80
LATVIJAS UZSKATAMĪBAS KARTE, mācību palīglīdzeklis skolām, mājām un vecākiem ... $1.35
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR VELNIEM — Prēmija ... $3.10
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR SĒRDIENIŠI ... $2.80
P. Klāns SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, rom. - Prēmija ... $3.80
P. Klāns RŪSA, romāns ... $5.60
M. Zeberiņš PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS, romāns — Prēmija ... $3.40
I. Leimane KAILĀ DZĪVIBA, romāns ... $2.90
I. Viksna MUMS JĀBRIEN JŪRĀ, romāns — Prēmija ... $3.10
B. Pastenieks DR. ŽIVAGO, rom. P. Klāna tulkojums ... $5.90
V. Linna NEZINĀMAJAM KAREIVIM, romāns par somu / krievu ziemas karu. — Prēmija ... $4.80
Dz. Steinbeks PAR CILVĒKIEM UN PELĒM, romāns — Prēmija ... $2.40
A. Dž. Kronins TIRANNS, romāns — Prēmija ... $5.40
A. Dž. Kronins ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP, romāns ... $5.65
A. Dž. Kronins DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGAS, rom. ... $3.80
A. Dž. Kronins CITADELE, romāns — Prēmija ... $3.60
S. Salminene KATRIŅA, romāns ... $3.75
A. Selinko DESIRE, vēst. romāns, 600 lpp., ... $5.20
Dž. Bokačo DEKAMERONS, I un II — Prēmija, à ... $4.80
J. Šudrabiņš NĪCĪBAS VIEŠUĻOS, atm. par Volchovu — Prēmija ... $2.90
E. Salna BADA BIEDI, II pas. kara atmiņas — Prēmija ... $2.10
V. Lesiņš DZIRKSTIS, stāsti. O. Jēgena linoleja griez. ... $2.40
K. Zitars PA ZAĻAJĀM TEKĀM, zvejas un medību stāsti — Prēmija ... $2.80
A. Švābe CEĻĀ UZ PURGATORIJU, vēst. novele. Sigurda Kalniņa illustrācijas. — Prēmija ... $1.70
V. Knoders SMIŅĢĀJI, trī stīstini par Rīgu. - Prēmija ... $3.40
Aleksandrs Grīns SEPTIŅI UN VIENS, vēst. novele — Prēmija ... $1.70
M. Hačija un V. Vells HIROŠIMAS DIENASGRĀMATA — Prēmija ... $2.80
Andersena PASAKAS, L.Kronbergas tulkojums. — Prēm. ... $2.60
E. Kestners DIVKĀRŠĀ LOTĪTE, romāns jaunatnei. — Prēmija ... $2.00
Brāļu GRIMMU PASAKAS, N. Strunkes ill. — Prēmija ... $4.25
E. Kestners EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI, romāns jaunatnei. — Prēmija ... $1.50
E. Turkina ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNĪCA, ap 30.000 vārdu ... $3.90
E. Turkina LATVISKI - ANGLISKA VĀRDNĪCA, ap 20.000 vārdu ... $1.50

Pasūtinājumus pieņem:
DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SKAISTĀKĀ UN PIEMĒROTĀKĀ DĀVANA
TIKAI LĪDZ 15. OKTOBRIM
1 9 6 1
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
12 sējumos
par
$ 48.00.
Jūs variet pasūtināt līdz 1. oktobrim, sakarā ar 3. Latviešu dziesmu svētkiem Kanadā.
Grāmatas glītā audekla sējumā, un brīvā tirgū maksā ā $7.20.
Jūs ietaupiet $38.40, ja izpildiet šo kuponu nekavējoši un atsūtiet to līdz ar naudu
DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, CANADA.

Lūdzu piesūtīt LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS no 1. — 12. sējumam uz šādu vārdu:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju samaksai: čeku, naudas pārvedumu par $ 48.00.
Datums: Paraksts:

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
piedāvā DV Grāmatnīca
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns ... $3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI ... $4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns ... $5.20
KALEVALA — Somu tautas eps ... $8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas ... $2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU ... 0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl. ... 1.50
MAZAIS KATECHISMS ... $0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA ... $4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOSAIS ZARS — romāns ... $3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns ... $3.60
K. Zariņš — KAUGURIESI — romāns ... $4.00
Anšl. Eglītis — MALACHITA DIEVS, romāns ... $4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas ... $4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi ... $2.80
Velta Snikere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi ... $2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOĶI — J. Rudzīša redakcijā ... $6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas ... $5.75
S. Lazdiņš — SADEGUSIE SPĀRNI — romāns ... $3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas ... $5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns ... $5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi ... $3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBIDŅI LŪST ... $5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES ... $2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns ... $4.50
Kristīne Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns $2.95
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

Bloor - Dufferin Plaza:
IZĪRĒJAMA
istaba ar virtuvi.
Zvanīt LE 2-7006, Toronto.

PILSĒTAS AUSTRUMOS
IZĪRĒJAMS
dzīvoklis — 2 istabas, virtuve un vannas istaba ar atsevišķu ieeju vecākam pārim, kas ar mieru uzraudzīt bērnu.
Zvanīt OX 8-3280, Toronto.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venerīskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
• LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
• VIZĪTKARTES,
• DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
• KONCERTU PROGRAMMAS,
• SARĪKOJUMU BIĻETES,
• PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
• GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
• VESTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
• Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

GLEN ECHO LODGE — SEZONAS SLĒGŠANA AR JAUTRĀM IZDARĪBĀM

TRADICIONĀLO MASKU BALLI un ATVADU UGUNSKURU

š. g. 16./17. septembrī. ★ Balvas labākām maskām. Dariet to zināmu draugiem. Pieteikšanās izdarāma līdz piektdienai, 15. septembrim. Zvaniet — GRAVENHURST MUrray 7-3001.

Tāpat paziņojam, ka kopgalds darbosies katru nedēļas nogali līdz š. g. 9. oktobrim. Sakarā ar to virtuve un tās piederumi nebūs pieejami individuālai ēdienu gatavošanai.

Glen Echo Lodge Vadība.

Pārtrauc atomsarunas...

(Pārnesums no 1. lpp.)

pārējām atbruņošanās sarunām. Chruščevs uzsvēra, ka Padomju Savienība atomieroču mēģinājumus atsākusi tikai tādēļ, ka Rietumi viņa Vācijas miera līguma priekšlikumiem atbildējuši ar kara draudiem. „Apsvērot visas iespējas," sacīja Chruščevs, „Padomju Savienība, ar smagu sirdi, bija spiesta atzīt, ka tās vienīgais ceļš ir atomieroču mēģinājumu atsākšana."

Noraidot Sav. Valstu un Anglijas aicinājumu pārtraukt mēģinājumus atmosfērā, Chruščevs paskaidroja tālāk, ka Rietumu priekšlikuma akceptēšana atstātu Padomju Savienību zaudētāja lomā. Un proti, Rietumi to nekautrētos izmantot atsākt atomieroču mēģinājumus pazemē, nemaz nerunājot par Franciju, kas tos, tāpat kā līdz šim, turpinātu Saharas tuksnesī. Tāpat tas nekavētu sabiedrotos izvest mēģinājums starpplanētu telpā.

Sav. Valstu un Anglijas priekšlikumus Padomju Savienība noraidīja ne tikai kā vārdos, bet arī darbos, šī gada 6. septembrī izmēģinot jaunu atombumbu — piekto pēdējo desmit dienu laikā. Pašreizējās krievu serijas intensitāte tikai atkārtoti atbalsta Rietumu aizdomas, ka krievi uz mēģinājumiem gatavojušies ilgu laiku, pie viena Ženēvā runājot par mēģinājumu pārtraukšanu, kas tiem nekad nav nācis pat prātā.

Pašreizējās serijas piekto atombumbu, līdz šim spēcīgāko (Sav. Valstu atomenerģijas komisija to saudzina ar vairākiem miljoniem tonnu dinamita) izspridzināja Arktikā, Novaja Zemļa apkārtnē. Sprādziens bijis tik spēcīgs, ka gaisā spiediena palielināšanās manīta pat Japānā.

Bet atombumbas nebūt nav vienīgais ierocis, ko tagad lielā steigā grib izmēģināt Padomju Savienība. Jau 13. septembrī Klusā okeanā sāksies krievu rakešmēģinājumi. Tam Padomju Savienība izvēlējusies apmēram to pašu apvidu, ko tā izmantoja jau divos iepriekšējos gadījumos — ap tūkstoš jūdžu dienvidrietumos un ne vairāk kā 500 jūdžu no tuvākās ASV kara flotes bazes. Rakešmēģinājumi vilksies veselu mēnesi, līdz pat 15. oktobrim. Nepiederoši kuģi un lidmašīnas brīdināti minētā apvidū nerādīties.

STAĻINA MĪLULA ATGRIEŠANĀS

KOMŪNISTU GALMA BIOLOGS PROF. TROFIMS DEŅISOVICS LISENKO ATKAL PADOMJU SAVIENĪBAS LAUKSAIMNIEC. ZINĀTŅU AKADĒMIJAS PREZIDENTS.

(mo) Zinātnieku un politiķu aprindās lielu pārsteigumu izsaucis Ņikitas Chruščeva pēdējo dienu dekrēts, Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas prezidenta postenī iecelot drīz pēc Staļina nāves atcelto tās vadītāju prof. Trofimu D. Lisenko. Minētā zinātnieka atgriešanās atbildīgajā postenī nozīmē atgriešanos pie Staļina laikā kultivētās un propagandētās materiālistiskās bioloģijas pamatprincipiem, kuŗas galvenais autors un eksponents bija pats Lisenko.

Kaut gan pats Chruščevs bija tas, kuŗš Lisenko atcēla no akadēmijas prezidenta posteņa 1956. gadā, jau nākamā gadā viņš pilnīgi negaidīti atkal Lisenko sāka aizstāvēt. Kā galveno iemeslu Lisenko atkaliecelšanai min viņa personības līdzību ar Chruščevu pašu. Saviem spēkiem izcīnījis ceļu līdz partijas augšgalam, Chruščevs atzīst ikvienu, kam bijusi saskare ar praktisko dzīvi un kas nemaldīgi sekojis partijas vadlīnijām. Prof. Lisenko ir viens no spilgtākiem piemēriem.

1937. g. Lisenko, toreiz vēl nepilnus 40 gadus vecs, pirmo reizi parādījās lielajā forumā — Padomju Savienības Augstākās padomes prezidijā. To viņš bija izpelnījies ar savas aktīvās, pārveidotās bioloģijas teoriju, apgalvojot, ka ārējā apkārtne pārveido augu, dzīvnieku un cilvēku izdzimtās īpašības. Zināmas apkārtnes īpašības var tikt ieaudzinātas ikvienā ķermenī. Tās pārveido iedzimtības īpašības un tiek pārnestas no paaudzes paaudzē."

Šī Lisenko teorija radīja plašu pretestību daudzu padomju zinātnieku vidū. Šī iemesla dēļ Lisenko teorija skolās tika mācīta tikai kā hipoteze. Lisenko spēcīgākais kritiķis — biologs prof. Vavilovs un viņa domu biedri savu pārliecību samaksāja ar deportāciju Sibirijas soda nometnēs. Tālākajā karjērā Lisenko trīs reizes tika piešķirta Staļina godalga un seši Ļeņina ordeņi. Kļūstot Staļina mīlulim, viņam tika dota pilnīga rīcības brīvība un uzticīta arī komūnistu iecerētā stepju apmežošana. Prof. Lisenko plāni bija lieliski: aklimatizācijas ceļā Sibirijā audzēt ābeles un citronus, rudzus pārveidot par auzām un kviešus par miežiem. Lai arī kā zinātniskais kadrs necentās, iecerētie panākumi izpalika. Lielās jaunō dēstu plantācijas iznīka stepju smiltīs jeb tika iznīcinātas ziemas aukstumā. Lisenko trako plānu neveiksmes ar savām dzīvībām dabūja samaksāt daudzi zinātnisko staciju darbinieki.

1952. gadā arī Staļinam pašam apnika Lisenko eksperimenti, un viņš sāka pieļaut atklātu kritiku. Šķiet, ka Staļina nāve un pārmaiņas un iekšējās ciņas partijas vadībā izglāba prof. Lisenko dzīvību. Smagāko sakāvi Lisenko piedzīvoja 1954. gadā aizstāvot sava skolnieka Dimitrijeva tezi, ka katrs kultūras augs attīsta savu nezāli.

Šī un tālākās neveiksmes lika domāt, ka Lisenko karjēra pilnīgi izbeigta. Pēkšņi 1957. gadā Chruščevs uzņēmās Lisenko aizstāvību un krasā veidā nosodīja visus viņa darba nopēlējus un domu pretiniekus.

Prof. Trofims D. Lisenko ir atkal vecajā godībā. Ir skaidrs, ka tuvākajā laikā daudzi no padomju nopietnajiem zinātniekiem tiks piespiesti atzīt savas kļūdas un „nomaldīšanos no partijas nemaldīgās līnijas". Viens otrs karstāks oponents savu pārliecību dabūs samaksāt ar vergošanu jauno zemju apgūšanas darbos. Un trakā profesora Lisenko smadzeņu produktu rezultātā arī tūkstošiem latviešu jaunekļi un jaunavas būs atkal spiesti „brīvprātīgi" doties stepēs un kalnot trakos eksperimentos. Tā to grib jaunais Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas prezidents profesors D. Lisenko, tā to grib komūnistu partija un arī pats Ņikita Chruščevs pats labprāt redzētu katru nezāli pārvērsāmies trīsdesmitgraudu kviešu vārpā.

JAUNS MASKAVAS PLIĶIS NEITRĀLIEM

NEITRĀLO DELEGĀCIJU PADOMJU SAVIENĪBĀ SAGAIDA AR ATOMSPRĀDZIENU.

Maskavā. Dienā, kad Belgradē sākās militāriem blokiem nepiederošo valstu konference, Padomju Savienība atsāka atomieroču mēģinājumus, tos turpināja visu konferences laiku, un ar savu ceturto sprādzienu Maskavā sagaidīja neitrālistu delegāciju. Delegāciju, kas Maskavā ieradusies, lai mudinātu Chruščeva un Kenedija sarunas, vada Indijas ministru prezidents Nēru. Kopā ar viņu atbraukuši arī Gānas prezidents Nkruma, Indonēzijas prezidents Sukarno un Mali prezidents Keita.

Maskavā neitrālistu delegācija pasniedza Chruščevam vēstuli ar Belgrades konferences lēmumiem, aicinot Padomju Savienību un Sav. Valstis izvairīties no jauna pasaules kara sākšanas un uzsvepot Chruščeva un Kenedija sarunu nepieciešamību. Līdzīga vēstule no Belgrades nosūtīta arī uz Vašingtonu, ko četri neitrālistu konferences delegāti apmeklēs pēc vizītes Maskavā.

Neitrālo konference Belgradē nolēma, pirmkārt, aicināt visas Berlīnes un Vācijas jautājumos ieinteresētās valstis atturēties no bruņotas varas pielietošanas, bet mēģināt pastāvošās domstarpības atrisināt miermīlīgu sarunu ceļā. Otrkārt, Belgradē atzīts, ka nepieciešama var nu ārkārtēja Apvienoto Nāciju pilnsapulces sesija, vai kāda cita veida starptautiska konference atbruņošanās līguma izkristallizēšanai. Šādā konferencē visām valstīm būtu arī jāvienojas un jāapsolās, ka starpplanētu telpu izmantos vienīgi miermīlīgiem nolūkiem. Treškārt, Apvienoto Nāciju pilnsapulces rudens sesijā, kas sāksies šī gada 19. septembrī, proponēs komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās. Un ceturtkārt, ka pasaulē par patiesu un paliekošu mieru varēs runāt tikai tad, kad būs likvidēts imperiālisms, koloniālisms un neo - kolonialisms visos iespējamos veidos un paveidos.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Pēc prezidenta Kenedija lēmuma atsākt atomieroču mēģinājumus padomju ziņu aģentūra Tass paskaidro, ka tas nav nekas neparedzēts. Sav. Valstis uz to gatavojušās jau ilgu laiku un mēģinājumu atsākšana ir tikai šīs ilgās gatavošanās rezultāts.

● Komūnistu Ķīnā savā otrā vizitē kopš 1960. gada, nule kā ieradies angļu feldmaršals lords Montgomerijs. Pekingas prese plaši citē Montgomerija lielo sajūsmu par visu redzēto, sākot ar skaistiem bērniem un skaistiem ziediem, un beidzot ar padomju Iljušina - 14 lidmašīnu, ar ko Montgomerijs atlidoja no Kantonas uz Pekingu. Feldmaršals komūnistu Ķīnā paredzējis uzturēties vairāk kā trīs nedēļas un cerot apmeklēt vairākus apgabalus ārpus galvaspilsētas.

● Jaunu valdību sastādīt aicināts janvāri no amata aizgājušais Izraēlas ministru prezidents Ben - Gurions. Pēdējam atkāpjoties, kā zināms, Izraēlā sākās politiskas jukas, kas noveda pie vispārējām vēlēšanām. Šo vēlēšanu rezultātā Ben Gurions vadītā Mapai strādnieku partija parlamentā ieguva 42 vietas (no iespējamām 120), un tāpat kā līdz šim palika spēcīgākā politiskā partija Izraēlā.

● Nesniedzot nekādu tuvāku informāciju, padomju ziņu aģentūra Tass paskaidro, ka četras personas, kas vadījušas uzbrukumu pret Aleksandrovas pilsētas (60 jūdžu ziemeļos no Maskavas) prefektūru, notiesātas uz nāvi, nošaujot. Pieci citi, to starpā viena sieviete, saņēmuši piecpadsmit gadu cietumsodus.

FRANCIJAS SARUNAS DIVĀS FRONTĒS

PREZIDENTS DE GOLLS CER ATRISINĀT TUNISIJAS UN ALŽĪRIJAS PR OBLĒMAS MIERMĪLĪGU SARUNU CEĻĀ

Parīzē. Prezidents de Golls, ko nedēļas nogalē atentātā mēģināja nogalināt labā spārna ekstrēmisti, pretojoties viņa Alžīrijas politikai, no tās tomēr nedomā atkāpties un turpinās uzsākto ceļu mēģinājumā vienoties ar Alžīrijas nacionālistu nemierniekiem. Lai gan līdzšinējās sarunas ar nemiernieku pagaidvaldības pārstāvjiem beigušās bez panākumiem, Francijas prezidents tagad domā atradis plānu kā vienai, tā otrai pusei pieņemamam kompromisam.

Nevērojot savu politisko pretinieku opoziciju, prezidents de Golls nedēļas nogalē deklarēja, ka Alžīrijas jautājumam vienreiz jādara gals. Un, proti, viņš saredz divas izejas. Vispirms, un to uzskata par lielu piekāpšanos no parasti stūrgalvīgā prezidenta puses, nacionālistu nemierniekiem tiks piedāvātas plašas tiesības Saharas tuksnesī — Saharas naftas laukos. Līdz šim de Golls katēgoriski deklarēja, ka Alžīrijas neatkarības gadījumā, naftas lauki paliek Francijas īpašumā. Tagad de Golls samierinātos ar šo naftas lauku izmantošanas un izveidošanas tiesībām. Ja arī šādas piekāpības priekšā ar nacionālistu nemierniekiem vienošanos neizdotos panākt, tad de Golls atgrieztos pie sava agrākā plāna — Alžīrijas sadalīšanas, atstājot zināmas platības Eiropiešu kolonistiem un Francijai draudzīgiem moslemiem un pārējo atdodot nacionālistu nemierniekiem, kas, starp citu, par šo plānu nebūt nav sajūsmināti. Tas pats sakāms arī par einopiešiem, kuŗu starpā ir daudz labā spārna ekstrēmistu, kas par Alžīrijas neatkarību, daļēju vai pilnīgu, nekrīb ne dzirdēt.

Kamēr Alžīrijas gadījumā Francijas prezidenta apņēmībai un optimismam vēl priekšā daudz grūtu brīžu, Bizertes flotes bazes dēļ radītais saspīlējums Tunisijā tuvojas labvēlīgam atrisinājumam. Vispirms, Francijas un Tunisijas valdības jau uzsākušas sarunas par nesenās cīņās sagūstīto karaviru un civilistu apmaiņu. Franču rokās atrodas ap 700 un Tunisijas rokās ap 300 gūstekņu. Pēc tam sāksies debates par Bizertes bazes likteni. Sagaida, ka Francijai Bizertes pilsētu atstās jau vistuvākā laikā, ka Tunisijas pašreizējā starptautiskā stāvokļa iespaidā atļaus frančiem palikt Bizertes ostā un ka Francija savukārt, apsolīsies flotes bazi likvidēt, tiklīdz to atļaus starptautiskā militārā situācija.

PRETKOMŪNISTU AKTĪVITĀTE AUSTRUMVĀCIJĀ

KOMŪNISTI APVAINO BONNU UN VAŠINGTONU TERRORA RADĪŠANĀ AUSTRUMVĀCIJĀ.

Berlīnē. Schweriner Volkszeitung ziņo par Rietumu vadītu un atbalstītu sabotieŗu darbību Austrumvācijā. Pie Šternbergas, netālu no Baltijas jūŗas krasta, „banditi" nolaiduši no sliedēm kādu 120 vagonu garu preču vilcienu, apstādinot vietējo dzelzceļsatiksmi dienām ilgi."

Laikraksts apgalvo, ka sabotieŗus Austrumvācijā vada Bonna un Vašingtona, mēģinot iedzīt terroru Austrumvācijas iedzīvotājos. To Rietumi darot, lai atspēlētos par Austrumberlīnes robežas slēgšanu 13. augustā.

No Berlīnes pienākušas arī vēl citas ziņas. Vispirms, ka Austrumvācijas komūnistu valdība grib tiešas sarunas ar Rietumu sabiedrotiem par pēdējo tiesībām lietot gaisa koridorus no Rietumvācijas uz Rietumberlīni. Savienotās Valstis, Anglija un Francija, kas komūnistu valdību Pankovā neatzīst, līdz šim noraidījuši katru Austrumvācijas piedāvājumu tiešām sarunām.

Sakarā ar augšminēto Rietumberlīnes vecākais Villijs Brants bridinājis sabiedrotos no jaunas komūnistu ofensīvas, ko viņš sagaida nākamo divu nedēļu laikā.

VARŠAVAS PAKTA VALSTIS PALIELINĀS ARMIJAS

Varšavā. Pagājušās nedēļas nogalē Polijas galvaspilsētā notiesīdzās Varšavas pakta valstu aizsardzības ministru un amijas štāba priekšnieku konference, noliemjot, ka Ziemeļatlantijas organizācijas agresīvās izturēšanās priekšā komūnistu valstīm nepieciešama bruņoto spēku palielināšana. Bez pašas Padomju Savienības un Austrumvācijas, kas, kā zināms, Berlīnes dēļ atrodas pašreizējā starptautiskā saspīlējuma centrā, par Varšavas pakta spēku stiprināšanas nepieciešamību ļoti dedzīgi izteicās arī Polija. Saruna vēl nebija ne lāga beigušās, kad Polijas komūnistu galva Gomulka jau bija paspējis izsludināt zināma apmēra mobilizāciju, paziņojis, ka tiks pagarināts kara dienests un nosūtījis ievērojamus poļu spēkus lauku manevros. (Rietumu militārie lietpratēji rēķina, ka Polijai 12-14 divizijās zem ieročiem atrodas ap 225.000 vīru. Bet poļu armijas kvalitāte neesot nekāda augstā).

Vašingtonā. Berlīnes krīzei turpinoties, par bruņoto spēku palielināšanu Rietumeiropā nopietni domā arī sabiedrotie, jo sevišķi Sav. Valstis, Anglija, Francija un Rietumvācija. Sav. Valstu diviziju „noapaļošanai" Ziemeļatlantijas organizācijas militārais virspavēlnieks ģen. Norstads Vašingtonai jau pirms laba laika pieprasīja 38.000 karavīru. Tagad viņš tos arī dabūs. Aizsardzības ministrs Maknamara Vašingtonā izteicās, ka jau vistuvākā nākotnē uz Eiropu, šai gadījumā Rietumvāciju, tiks nosūtīti 40.000 amerikāņu karavīru, kā arī dažāda veida transportlīdzekļi amerikāņu spēku kustības palielināšanai. Francija nule kā atvilkusi vienu divīziju no Alžīrijas Eiropas aizsardzības vajadzībām. Karavīru skaitu Ziemeļatlantijas organizācijā palielinās arī Anglija un Rietumvācija.

Kanclers Adenauers nezaudē optimismu

● Runājot Bonnā, Rietumvācijas kanclers Adenauers pārliecināti izteicās, ka Berlīnes un Vācijas miera līguma krīze pie jauna pasaules kara nenovedīs. Un proti, Rietumu pārākā potenciāla, apņēmības un militārās gatavības priekšā Chruščevs karu sākt neuzdrošināsies.

Kamēr neitrālie Belgradē prasa Kenedija un Chruščeva sarunās, Rietumvācijas kanclers domā, ka tagad pienācis laiks četru lielo konferencei. Adenauers uzsver, ka tikai lielo sarunās var cerēt panākt nepieciešamo saspīlējuma samazināšanu.

KASTRO UZSĀK IZRĒĶINĀŠANOS

KOSTA RIKA PĀRTRAUC DIPLOMĀTISKĀS ATTIEKSMES AR KUBU

San Hozē. Pagājušās nedēļas nogalē Kosta Rikas valdība ārkārtas tribunāls, atzīstot pēdējos pārtrauca diplomātiskās attiekpar vainīgiem dažādos nozieguma smes ar Kastro Kubu, protestējot pret pēdējās izrēķināšanos ar mos Batistas režīma laikā. Kosta Rikas un citu Latīņu Amerikas invāzijas gūstekņiem. Pieta invāzijas dalībniekiem uzaicinājumus, nāves sodus atlikt, Kastro neievēroja.

Watson's

KRUSTAM X SĶĒRSĀM

(Patentēts 1945)

Biksītes vīriešiem un zēniem

Speciāla piegriezuma ērtākai valkāšanai, ar elastīgu jostas vietu un pašaiztaisāmo "krustām šķērsām" priekšu. Pagatavotas no miksta kokvilnas auduma, ilgi valkājamas, viegli mazgājamas, nav jāgludina.

16-W-0

ŠACHS

● Ivars Dālbergs no Portlandes sekmīgi izcīnīja Oregonas štata meistartitulu. 8 labāko štata šachistu konkurencē Ivars nepazaudēja nevienu spēli un sasniedza 6:1 rezultātu.

● Sietlā „Seafair" svētkos Viktors Pūpols, spēlējot simultānā maču pret 33 šachistiem, pēc 5 stundu ilgām ciņām panāca sev 21:12 pārliecinošu uzvaru. Piedalījās apkārtnes labākie šachisti, tā arī Pūpolam nācās 9 spēles zaudēt, un dažās bija jāsamierinās ar neizšķirtu rezultātu. Pūpols, pašreizējais Vašingtonas štata čempions, 3 partiju maču pieveica arī pag. gada štata čempionu Mekkarmiku ar 3:0 rezultātu.

● Lielajā „Seafair" turnīrā, piedaloties 84 spēlētājiem, uzvarēja vienīgais latviešu pārstāvis Viesturs Segliņš ar 5½:1½ rezultātu, saņemot arī prāvu naudas balvu.

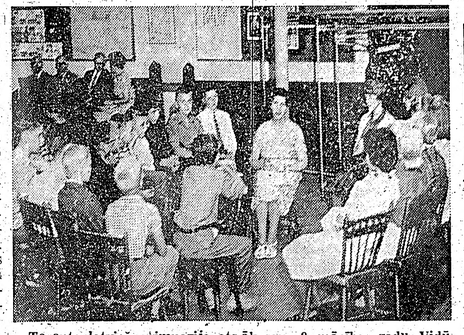

Toronto latviešu ģimnazija atsāk savu 9. mācības gadu. Vidū ģimnazijas inspektrise V. Slā vieša jaunpieteikušamies audzēkņiem paskaidro izglītības nozīmi turpmākajā dzīvē. J. Kreiļa foto.

Kapu svētkiem beidzoties, dievlūdzēji pulcējās pie nelaikes Ērikas Freimanes kapa kopiņas, kur māc. A. Lūsis iesvētīja mākslinieka A. Kopmaņa darināto pieminas plāksni, ko dāvināja Dainas koris. Pa kreisi: Dainas kora priekšnieks A. Jankovskis noliek ziedus pie iesvētītās pieminas plāksnes. J. Kreiļa foto.

VAŠINGTONAS PAKTA VALSTIS PALIELINĀS ARMIJAS

Varšavā. Pagājušās nedēļas nogalē Polijas galvaspilsētā notiesīdzās Varšavas pakta valstu aizsardzības ministru un amijas štāba priekšnieku konference, noliemjot, ka Ziemeļatlantijas organizācijas agresīvās izturēšanās priekšā komūnistu valstīm nepieciešama bruņoto spēku palielināšana. Bez pašas Padomju Savienības un Austrumvācijas, kas, kā zināms, Berlīnes dēļ atrodas pašreizējā starptautiskā saspīlējuma centrā, par Varšavas pakta spēku stiprināšanas nepieciešamību ļoti dedzīgi izteicās arī Polija. Saruna vēl nebija ne lāga beigušās, kad Polijas komūnistu galva Gomulka jau bija paspējis izsludināt zināma apmēra mobilizāciju, paziņojis, ka tiks pagarināts kara dienests un nosūtījis ievērojamus poļu spēkus lauku manevros. (Rietumu militārie lietpratēji rēķina, ka Polijai 12-14 divizijās zem ieročiem atrodas ap 225.000 vīru. Bet poļu armijas kvalitāte neesot nekāda augstā).

Vašingtonā. Berlīnes krīzei turpinoties, par bruņoto spēku palielināšanu Rietumeiropā nopietni domā arī sabiedrotie, jo sevišķi Sav. Valstis, Anglija, Francija un Rietumvācija. Sav. Valstu diviziju „noapaļošanai" Ziemeļatlantijas organizācijas militārais virspavēlnieks ģen. Norstads Vašingtonai jau pirms laba laika pieprasīja 38.000 karavīru. Tagad viņš tos arī dabūs. Aizsardzības ministrs Maknamara Vašingtonā izteicās, ka jau vistuvākā nākotnē uz Eiropu, šai gadījumā Rietumvāciju, tiks nosūtīti 40.000 amerikāņu karavīru, kā arī dažāda veida transportlīdzekļi amerikāņu spēku kustības palielināšanai. Francija nule kā atvilkusi vienu divīziju no Alžīrijas Eiropas aizsardzības vajadzībām. Karavīru skaitu Ziemeļatlantijas organizācijā palielinās arī Anglija un Rietumvācija.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 17. septembrī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars, sakarā ar draudzes pr-ka R. Rozes 60 gadiem.

Svētdien, 24. septembrī, plkst. 11 dienā svētdienas skolas atklāšanas dievkalpojums. Aicināti visi skolas vecuma bērni.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

17. septembrī, plkst. 2 p.p. Trisvienības baznīcā.

24. septembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

10. septembrī, plkst. 11.00 Kapu svētki Toronto York kapsētā.

17. septembrī, plkst. 2.30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

24. septembrī, plkst. 2.30 p. p. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Bramptonā, Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums: 10. septembrī, plkst. 1.30 p. p., Grace United baznīcā.

Hamiltonas latviešu ev - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South, svētdien, š. g. 17. septembrī, plkst. 10.30 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem.

Piektdien, š. g. 22. septembrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes stunda vecākajai grupai, baznīcā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās p. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev.-lut. draudzē, Kristus baznīcā, 140 Russel Ave, 17. septembrī, pl. 3.30 p.p. dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

Norandas latviešu ev.-lut. dr. dievkalpojums svētdien, 17. septembrī, pl. 4 p. p. United Church baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Svētdienas skola sestdien, 16. septembrī, pl. 2 p. p.

Virdžinijtaunas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums svētdien, 17. septembrī, pl. 1 p.p. anglikaņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola 17. septembrī, pl. 10 no rīta.

MONTREĀLĀ

Trisvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzē, Montreālā.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreālā 29, P. Q., Telef. 484-8394.

Dievkalpojumi notiks Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

17. septembrī, pl. 2 p.p. dievkalpojums.

24. septembrī, pl. 2 p.p. Jaunatnes dievkalpojums.

Jaunieši, kas vēlas 1962. gada pavasarī iesvētīties, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz viņus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu JA 9-1007

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Ploorapazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Vilnu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.